

คำชี้แจง

เอกสารฉบับนี้ เป็นรายงานการประมวล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ เหตุการณ์และแนวโน้มด้านต่างๆ ของประเทศไทย ในรอบเดือนมิถุนายน 2543 ซึ่งเป็นรายงาน UPDATE ให้กับรายงานหลักของโครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย (TTMP) ที่จัดทำทุกกรอบระยะ 3 เดือน

โครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย (TTMP) ให้การสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2542 จนถึงปัจจุบัน ตามหนังสือสัญญาให้ทุนเลขที่ RDG 01/0004/2543

ท่านที่สนใจดูรายงานทุกฉบับของโครงการฯ ทางอินเทอร์เน็ต ขอเชิญที่เว็บไซต์ของ สกว. ชื่อ <http://www.trf.or.th/ttmp/index.htm>

คณะผู้จัดทำหวังว่าท่านจะได้รับประโยชน์จากรายงานฉบับนี้ตามสมควร

นายอนุช อภาภิรม

หัวหน้าโครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย (TTMP)

15 กรกฎาคม 2543

สารบัญ

คำชี้แจง.....	1
รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย.....	3
การเมืองเข้มข้น : ถึงวาระผลัดใบใหม่	3
ประมวลสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย.....	5
ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า	5
ความเคลื่อนไหวด้านประชากรสิ่งแวดล้อมและพลังงาน.....	13
ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง.....	21
ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา.....	25
ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	27
ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข	28
ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหน่วยงานการดำเนินชีวิต	39
ภาคผนวก	42

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

มิถุนายน 2543

การเมืองเข้มข้น : ถึงวาระผลัดใบใหม่

สถานการณ์และแนวโน้มการเมืองในระยะใกล้ส่งสัญญาณถึงการต่อสู้ที่เข้มข้นขึ้น และกลายเป็นข่าวเด่นเหนือเรื่องทางเศรษฐกิจซึ่งอยู่ในภาวะเอื่อยเฉื่อยประคองตัว ข่าวและเหตุการณ์ด้านอื่นจึงถูกกลืนกลายเป็นเรื่องการเมือง เช่นกรณีคัดค้านการรวมบัญชีธนาคารแห่งประเทศไทย การจัดทำงบประมาณแผ่นดิน การโยกย้ายข้าราชการ หรือกระทั่งการสร้างไซโลข่าว

การเมืองที่เข้มข้นนั้นเกิดจากเหตุปัจจัยหลายประการได้แก่ ข้อแรกรัฐบาลอยู่ปลายวาระแล้ว และมีบางคนเห็นว่าอยู่เกินเวลาไปแล้วด้วยซ้ำ เหตุปัจจัยนี้สร้างความยากลำบากในการบริหารประเทศ เนื่องจากขาดความยำเกรงหรือรู้สึกที่รัฐบาลมีความชอบธรรมลดลง และนี่ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้โยกเรื่องต่างๆ ให้กลายเป็นเรื่องทางการเมืองไป

ข้อที่สองไม่เพียงรัฐบาลอยู่ปลายวาระที่เรียกกันว่าเป็นรัฐบาล "เบียดขย" เท่านั้น ยังปรากฏว่าภาพลักษณ์และความนิยมในรัฐบาลยังลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านนโยบาย การปฏิบัติ และตัวบุคคล จากเดิมที่เป็นรัฐบาลที่ได้รับการสนับสนุนอย่างสูง โดยยินดีที่จะมองข้ามจุดอ่อนหรือความผิดพลาดบางอย่าง เช่นกรณีกลุ่มงูเห่า และเต็มใจที่จะให้เวลารัฐบาลในการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ ผลของการสูญเสียภาพลักษณ์และความนิยมส่งผลเห็นชัดต่อการปฏิบัติ นั่นคือก่อนความไม่มั่นใจในการปฏิบัติงานของรัฐบาล มีแนวโน้มที่จะเห็นว่าเป็นการ "ทิ้งทวน" นอกจากนี้ยังกระทบต่อบุคคลซึ่งจากการสำรวจความเห็นทางการเมืองหลายครั้งหลายสำนักตรงกันว่าคะแนนนิยมของผู้นำรัฐบาลลดลง ส่วนที่จะทำให้ส่งสัยไปถึงนโยบายด้วยหรือไม่คงต้องจับตาดูต่อไป อย่างไรก็ตามเป็นที่สังเกตว่าผู้ที่มีความเห็นต่างบางประการกับนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลก็ยังมีที่ยอมรับทางสาธารณะ

นอกจากนี้กรณีที่คุณเหมือนจะง่ายไม่มีปัญหา และไม่น่าจะมีอะไรร้ายแรง ได้แก่กรณีรวมบัญชีธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ลุกลามขยายเป็นเรื่องใหญ่โต สร้างความเสียหายแก่รัฐบาลและพลพรรคอย่างมาก จนกระทั่งต้องถอยร่น เปลี่ยนจากเกมรุกและเป็นเกมรับ ซึ่งดูเหมือนว่าเป็นครั้งแรกที่รัฐบาลซึ่งมีพรรคประชาธิปัตย์เป็นแกนนำยอมกระทำเช่นนั้น

ข้อที่สาม ที่เรียกว่าการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจตามการบอกเล่าของทางการและการประโคมข่าวของสื่อมวลชนและกลุ่มทุนโลกนั้น เป็นการฟื้นที่กระจุกตัวอยู่ในบางกลุ่มซึ่งดูจะให้ผลประโยชน์แก่กลุ่มทุนโลกมากกว่าที่กระจายไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง และเป็นการฟื้นที่แลกด้วยการเพิ่มขึ้นของหนี้สาธารณะจำนวนมหาศาล ซึ่งภาระหนี้จะแสดงผลให้เห็นในระยะใกล้นี้

ข้อที่สี่เกิดการผันผวนในพรรคการเมืองหลายพรรค ทั้งที่ร่วมรัฐบาลและเป็นฝ่ายค้าน ซึ่งกระทบต่อผู้บริหารระดับสูง เช่นเลขาธิการพรรค ก่อให้เกิดการแตกตัวและรวมตัวกันใหม่ของพรรคและนักการเมือง ซึ่งบางที่เรียกว่า "การดูด" ต่างดูดกันไปมา บ้างดูดก่อนเลือกตั้ง บ้างดูดเมื่อเป็น ส.ส.แล้ว จนถึงขณะนี้ยังไม่ลงตัว แต่คาดว่าจะเห็นชัดขึ้นเมื่อถึงการเลือกตั้งทั่วไป สภาพที่เกิดการแตกตัวและรวมตัวกันใหม่ของพรรคและนักการเมืองนี้แสดงว่าสถานการณ์การเมืองไทยยังมีความไหวตัวสูง พรรคการเมืองโดยทั่วไปยังไม่มั่นคง เนื่องจากขาดการรวมตัวทางนโยบาย โดยมักเป็นการรวมตัวโดยยึดบุคคล ทั้งยังขาดพื้นฐานทางมวลชน เป็นการเมืองแบบอุปถัมภ์และการใช้อิทธิพล การติดสินบนและรับสินบน การเล่นพวกพ้องอย่างโจ่งแจ้ง เหล่านี้คือสิ่งที่เรียกว่าการเมืองเก่า

อย่างไรก็ตามมีการชี้ว่าการแตกตัวและรวมตัวกันใหม่ของพรรคและนักการเมืองที่กระทำกันอย่างซุลมุนนี้ก็เนื่องจากว่าเมื่อใช้รัฐธรรมนูญอย่างเต็มที่แล้วการย้ายพรรคจะกระทำได้ยากมาก คำชี้แจงแบบนี้อาจถือได้ว่าเป็นสัญญาณของการผลัดใบใหม่ทางการเมืองของไทย

ข้อที่ห้า การเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อทวงสิทธิเรียกร้องความเป็นธรรมและความช่วยเหลือจากกลุ่มต่างๆ เป็นไปอย่างต่อเนื่องเหมือนจะลอกคลื่นไม่รู้จบ การต่อสู้ที่มีการเผชิญหน้ากันอย่างน่ากลัวได้แก่การประท้วงที่เขื่อนปากมูล ซึ่งยืดเยื้อมานาน

และคงจะไม่จบเร็ว การประท้วงที่เขื่อนปากมูลเป็นเพียงกรณีหนึ่งของการประท้วงที่เนื่องด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมากขึ้นตามการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มขึ้นของการบริโภค นอกจากนี้ยังมีการต่อสู้ของเกษตรกรหลายกลุ่มเพื่อช่วยยกระดับราคาสินค้าเกษตรที่ถูกลง ซึ่งมักใช้การปิดถนนเป็นมาตรการต่อรอง และยังมีกลุ่มที่เรียกร้องให้แก้ปัญหาระดับพื้นฐาน เช่นหนี้สิน ที่ดินทำกิน ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่แก้ไขได้ยาก การยึดเอื้อของปัญหาเป็นการสะสมความขัดแย้ง ซึ่งสามารถปะทุขึ้นมาเป็นเรื่องใหญ่ได้

รัฐบาลชุดต่อไปไม่อาจบริหารประเทศโดยมองข้ามปัญหาและความทุกข์ยากของเกษตรกรและความยากจนของประเทศที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ข้อที่หก การ"ดับเครื่องชน"ของพรรคฝ่ายค้านโดยการลาออกเป็นกลุ่มก้อน ซึ่งเพิ่มแรงกดดันอย่างสูงต่อรัฐบาลอย่างคาดไม่ถึงมาก่อน ทำให้รัฐบาลกลายเป็นฝ่ายตั้งรับทางการเมือง แม้ว่าจะได้ผลประโยชน์บางประการจากการเป็นรัฐบาลต่อไป

ในท่ามกลางความเข้มข้นผันผวนทางการเมืองดังกล่าว มีความเป็นไปได้อยู่ 2 ทาง ทางหนึ่งได้แก่การยุติการผันผวนสร้างความสงบทางการเมือง หากคนดีมีฝีมือมาบริหารบ้านเมือง ชะลอแผนการปฏิรูปทางการเมืองลง เพราะว่าในปัจจุบันมีการเปิดประชาธิปไตยเร็วเกินไป ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันแพร่ระบาดไปจนถึงท้องถิ่น อีกทางหนึ่งได้แก่การเร่งการปฏิรูปการเมืองต่อไป จากข่าวสารที่ปรากฏพบว่าผู้คนจำนวนมากเห็นพ้องกับการปฏิรูปการเมืองต่อไป เช่นการระดมสมองเพื่อแก้ไขให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างทั้งสะอาดและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยไม่เสียหลักการถ่วงดุลทางอำนาจ

กล่าวทางภววิสัย สถานการณ์การเมืองไทยได้ก้าวมาถึงขั้นที่อาจจะชะลอการปฏิรูปทางการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพราะว่าประชาชนรากหญ้าได้มีความตื่นตัวและสำนึกในสิทธิผลประโยชน์ของตนมากขึ้น มีประสบการณ์ยาวนานในการร่วมต่อสู้เรียกร้องสิทธิผลประโยชน์นั้น นี่เป็นประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งได้แก่ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจและผลกระทบต่อเมืองอันยาวไกลและแก้ไขยากนั้น ทำให้มาตรฐานการครองชีพของผู้คนจำนวนมากลดลง ก่อเป็นความไม่พอใจคุกรุ่นอยู่ จึงไม่ยอมที่จะถูกลิดรอนตัดสิทธิซึ่งจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของตนย่ำแย่ต่อไป

ประการสำคัญก็คือชนชั้นนำของไทยไม่อาจปกครองประเทศในแบบเดิมได้อีกต่อไป การปกครองประเทศในแบบเดิมนั้นเป็นการปกครองโดยอาศัยระบบราชการเป็นสำคัญ แต่ระบบราชการนั้นมีขนาดใหญ่เทอะทะ มากด้วยกฎระเบียบที่ด้านหนึ่งก่อให้เกิดการสร้างอาณาจักรย่อยและการแย่งตำแหน่งอำนาจ อีกด้านหนึ่งก่อความล่าช้าในการปฏิบัติ ทั้งภายในยังผูกพันด้วยการทุจริตคอร์รัปชัน ทรัพย์สินและความมั่งคั่งในระบบราชการถูกบันทึกหรือแปรเป็นของเอกชน ขณะที่หนี้สินของระบบราชการเพิ่มทวีอย่างน่าใจหาย ส่วนหนึ่งเป็นหนี้สินที่แปรมาจากธุรกิจเอกชน

การปกครองประเทศต่อไป รัฐบาลจำเป็นต้องอาศัยทั้งกลไกระบบราชการ ธุรกิจเอกชน การปกครองหรือรัฐบาลท้องถิ่น และองค์กรพัฒนาเอกชนหรือประชาสังคมรวมทั้งองค์กรประชาชนหรือองค์กรชุมชน จึงจะพอแก้ไขปัญหาทั้งที่สะสมเก่า ที่กำลังเกิดขึ้น และที่จะเกิดในอนาคตอันใกล้ได้

การผลิบานใหม่ทางการเมืองของไทยในด้านสถานการณ์ทั่วไปอันดับแรกได้แก่วุฒิสภา ต่อมาได้แก่องค์กรตรวจสอบอันมี คณะกรรมการการเลือกตั้ง ศาลรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันแห่งชาติ เป็นต้น องค์กรเหล่านี้แม้ว่าจะมีการปฏิบัติที่มีปัญหาหรือไม่ถูกต้องใจบางประการ และวุฒิสภาก็ยังไม่ได้ลงมือทำงาน แต่สถาบันเหล่านี้ก็ถือได้ว่าเป็นโฉมหน้าใหม่ทางการเมือง ซึ่งจะทำให้การเมืองไทยต่างไปจากอดีตอย่างเห็นได้

การปกครองหรือรัฐบาลท้องถิ่นก็เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะเผชิญกับอุปสรรคและมีข่าวด้านลบทางแย่งอำนาจและคอร์รัปชัน และที่กำลังขึ้นอย่างมาได้แก่กลุ่มเอ็นจีโอหรือประชาสังคมซึ่งได้มีเครือข่ายประสานกับเอ็นจีโอทั่วโลก และที่สำคัญก็คืออิทธิพลขององค์กรธุรกิจเอกชนที่เข้ามาดัดแปลงองค์การรัฐให้เป็นแบบธุรกิจเอกชนมากขึ้น เช่นกรณี สถาบันการศึกษาาระดับสูง และโรงพยาบาล เป็นต้น

ประมวลวิเคราะห์เหตุการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

มิถุนายน 2543

ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า

1. ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านการเงินการคลัง

1.1.1 รัฐแสดงความเชื่อมั่น สิ้นปีนี้เอ็นพีแอลอาจลดลงได้เหลือประมาณร้อยละ 7.4 ของสินเชื่อบริการ

นายสามารถ บูรณวัฒนาโชค ผู้อำนวยการฝ่ายโครงการพิเศษและการวิเคราะห์ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปิดเผยว่า ยอดคงค้างสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) ของระบบสถาบันการเงิน ณ สิ้นเดือนเมษายน มีทั้งสิ้น 1,954 พันล้านบาท คิดเป็น 36.47% ของสินเชื่อบริการ หรือลดลงจากเดือนมีนาคม 2.02% หรือ 40.4 พันล้านบาท ซึ่งถือว่า ลดลงมากกว่าค่าเฉลี่ยของไตรมาสแรก ที่เอ็นพีแอลลดลงเฉลี่ย 32.5 พันล้านบาทต่อเดือน

เอ็นพีแอลเดือนเมษายนลดลงมาก เพราะการเพิ่มขึ้นของเอ็นพีแอลลดลงจากเดือนก่อนหน้ามาก โดยเอ็นพีแอลเพิ่มขึ้นรวมเพียง 36.1 พันล้านบาท เป็นการเพิ่มขึ้นของเอ็นพีแอลใหม่ 18.3 พันล้านบาท และรายได้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้และกลับมาเป็นเอ็นพีแอลใหม่ 17.8 พันล้านบาท ขณะที่ในเดือนมีนาคมมีเอ็นพีแอลเพิ่มขึ้นถึง 55 พันล้านบาท โดยการลดลงส่วนหนึ่งมาจากเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัว ทำให้ความสามารถในการชำระ ดอกเบี้ยมีเพิ่มขึ้น

แนวโน้มเอ็นพีแอลยังคงลดลง คาดว่า ณ สิ้นปี ลดเหลือประมาณ 7.4% ภายใต้สมมติฐานการตั้งสำรองเอ็นพีแอลครบ 100% การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จมากขึ้น และการโอนหนี้เน่าทั้งระบบที่เหลือเข้าบริษัทบริหารสินทรัพย์ (เอเอ็มซี) ของสถาบันการเงินเพื่อบริหารจัดการหนี้ ทั้งนี้ตัวหลักที่ทำให้เอ็นพีแอลลดลงมากคือการตั้งสำรองครบ 100% เพราะทำให้หลุดจากการเป็นเอ็นพีแอลทันที ซึ่งภายในเดือนนี้ ธปท. จะออกมาตรการส่งเสริมให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทำได้เร็วขึ้น

อนึ่ง นายอรรถพล สรสุชาติ โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ธปท. รายงานคาดการณ์ถึงแนวโน้มการลดลงของเอ็นพีแอลในระยะ 6 เดือนสุดท้ายของปีนี้ว่า สิ้นปีเอ็นพีแอลอาจลดลงเหลือระดับ 23% หรือมียอดคงค้าง 1.1 ล้านล้านบาท และหากจัดตั้งเอเอ็มซี เพื่อตัดหนี้สูญ และโอนเอ็นพีแอลที่มีอายุมากกว่า 12 เดือน ไปยังเอเอ็มซีจะทำให้เอ็นพีแอล ลดลงเหลือประมาณ 14% นอกจากนี้หากบริหารปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ดี เอ็นพีแอลจะลดเหลือต่ำกว่า 10% (กรุงเทพฯธุรกิจ 060643, ไทยโพสต์ 070643)

1.1.2 ไอเอ็มเอฟ สั่งลา ระบุเชื่อว่าอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจจะสูง แต่ไม่มั่นใจว่าจะลดเอ็นพีแอลเหลือ 7.4% ได้

นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รมต.คลัง เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน เจ้าหน้าที่ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ได้เดินทางมาทบทวนโครงการขอรับความช่วยเหลือทางการเงินของไทยในรอบสุดท้าย ก่อนจะสิ้นสุดโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือในสิ้นเดือนนี้ ซึ่งกระทรวงการคลังยืนยันการออกจากโปรแกรม และหลังจากนี้ไม่จำเป็นต้องทบทวนโครงการอีก รวมทั้งสิทธิในการเบิกเงินกู้ในโครงการก็หมดลงเช่นกัน โดยเร็วๆ นี้ตัวแทนไอเอ็มเอฟจะเปิดแถลงข่าวถึงผลการเข้าทบทวนภาพเศรษฐกิจครั้งสุดท้ายให้สาธารณชนรับทราบ

แหล่งข่าวจากกระทรวงการคลัง กล่าวว่า ไอเอ็มเอฟ มีความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจไทย และเห็นว่าไทยพร้อมออกจากโปรแกรมในเดือนมิถุนายนนี้ได้ 100% โดยไม่เกิดปัญหาวิกฤติการณ์เศรษฐกิจรอบ 2 อย่างที่หลายฝ่ายเป็นห่วง ซึ่งจากการหารือและพิจารณาถึงข้อมูลดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจหลายด้าน ไอเอ็มเอฟ เชื่อว่าอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยจะสูงขึ้นอย่างที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ปรับประมาณการใหม่เป็น 5.2%

ปัจจัยที่แสดงถึงการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย ได้แก่ ภาคการส่งออก ภาคการผลิต ที่ปรับตัวดีขึ้นมากเมื่อเทียบกับปีก่อน รวมถึงการใช้กำลังการผลิตในประเทศ ขณะที่ปัจจัยอื่นอยู่ในฐานที่มีเสถียรภาพ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยน และอัตราดอกเบี้ย ส่วนผลการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลน่าจะปฏิบัติตามเป้า และดำเนินนโยบายขาดดุลได้ตามที่กำหนดไว้ เพราะภาคเอกชนยังต้องการเม็ดเงินจากงบประมาณช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ตาม ไอเอ็มเอฟ ยังไม่มั่นใจการแก้ไขปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) ของทั้งระบบ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยยืนยันว่าจะสามารถปรับลดลงเหลือ 7.4% ได้ภายในสิ้นปีนี้ว่าจะสามารถทำได้จริง เพราะที่ผ่านมาเอ็นพีแอลของไทยปรับลดลงช้า นอกจากนั้น ไอเอ็มเอฟยังตั้งในแง่การแก้ปัญหาสถาบันการเงินของไทยที่ดำเนินการล่าช้าและไม่เบ็ดเสร็จ (ไทยโพสต์ 080643)

1.1.3 กระทรวงการคลังจัดสัมมนาเรื่อง “หนี้สาธารณะ” ที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

เมื่อวันที่ 26 มิ.ย.2543 กระทรวงการคลังได้จัดสัมมนาเรื่อง “หนี้สาธารณะ” ขึ้นที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เพื่อทำความเข้าใจและชี้แจงต่อประชาชนถึงข้อมูลหนี้เงินกู้ที่ประเทศไทยมีอยู่ทั้งหมด โดยมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเข้าร่วมอภิปราย เช่น ตัวแทนจากสำนักบริหารหนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน นักวิชาการ ประชาชน สื่อมวลชน รวมประมาณ 1,200 คน

นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รมต.คลัง กล่าวว่า มูลค่าหนี้สาธารณะสิ้นเดือนเมษายน มียอดจำนวน 2.61 ล้านล้านบาท หรือเท่ากับ 51.86% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (จีดีพี) ซึ่งเป็นหนี้ที่มีผลกระทบต่อภาระงบประมาณจำนวน 949,458 ล้านบาท คิดเป็น 18.8% ของจีดีพี โดยหนี้สาธารณะที่เกิดขึ้นทั้งหมดเป็นภาระหนี้ที่เกิดจากรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา จำนวน 678,816 ล้านบาท น้อยกว่าหนี้ที่มีอยู่ เดิมตั้งแต่ปี 2540 ก่อนที่รัฐบาลชุดนี้จะเข้ามา

สำหรับหนี้ทั้งหมด นายธารินทร์ระบุว่า ส่วนใหญ่เป็นหนี้ที่เกิดจากการลงทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาของสถาบันการเงินในช่วงที่เกิดวิกฤติการณ์ และมีหนี้บางส่วนที่เกิดจากการดำเนินนโยบายทางการคลังของรัฐ หรือการกระตุ้นเศรษฐกิจ สังคม ขณะที่หนี้บางส่วนเป็นผลมาจากการขาดทุนค่าเงินบาท เพื่อปรับอัตราแลกเปลี่ยนเดือนกรกฎาคม 2540

นายธารินทร์กล่าวว่า กระทรวงการคลังวางกรอบการจำกัดการกับภาระหนี้ไว้ 3 ด้าน คือ ด้านมหภาค ต้องควบคุมอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจให้ต่อเนื่อง รักษาระดับเงินเฟ้อ รักษาระดับดอกเบี้ยให้คงต่ำ และทำให้อัตราแลกเปลี่ยนมีประสิทธิภาพ กรอบที่ 2 คือ สร้างความมั่นคงให้แก่นโยบายทางการเงิน และกรอบที่ 3 ควบคุมด้านงบประมาณ

-พิสิฐ ลี้อาธรรมยอมรับหนี้สาธารณะที่มีอยู่มีมูลค่าค่อนข้างสูง อาจถึง 4 ล้านล้านบาท

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม รมช.คลัง กล่าวว่า หนี้สาธารณะที่มีอยู่มีมูลค่าค่อนข้างสูง และยอมรับว่า ไม่ง่ายสำหรับการบริหาร แต่ก็ไม่ยากจนเกินไป โดยต้องอาศัยความรู้ความสามารถของข้าราชการและกระทรวงการคลังที่มีอยู่ในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ

“หนี้สาธารณะที่เราประกาศตัวเลข 2.6 ล้านล้านบาท เป็นตัวเลขที่เราคำนวณในปัจจุบัน ซึ่งหากคำนวณต่อเนื่องไปอีกอนาคต ก็อาจทำให้หนี้บางส่วนเพิ่มขึ้นได้ โดยนักวิชาการคนหนึ่งบอกว่า อยู่ในระดับ 3.5-4 ล้านล้านบาท ซึ่งหากคำนวณก็มีทางเป็นไปได้ แต่เราไม่สามารถประกาศออกไปอย่างนั้น เพราะจะส่งผลกระทบต่อการบริหารและความมั่นคงจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม มาตรการที่กำลังทำอยู่เป็นสิ่งที่ทำให้มั่นใจได้ว่า สามารถดำเนินนโยบายได้อย่างอยู่รอดปลอดภัย เรายังมีทุนสำรองที่มากเพียงพอ และไม่ใช่อุปสรรคต่อฐานะของประเทศ” นายพิสิฐกล่าว

ส่วนนางพรณี สดาวโรดม ผู้อำนวยการสำนักบริหารหนี้สาธารณะ กล่าวว่า รัฐบาลต้องลดเพดานการก่อหนี้ในอนาคตให้ลดลงจากเดิมมากเพื่อลดภาระการบริหารหนี้ โดยคาดว่า ในปีหน้าวงเงินกู้จะไม่เกิน 2,200 ล้านเหรียญสหรัฐ จากปีนี้มีเพดานเงินกู้ 5,500 ล้านเหรียญ โดยต้องลดเพดานการกู้ตรงของรัฐบาลเหลือไม่เกิน 700 ล้านเหรียญ จากเดิมที่มีอยู่ 2,400 ล้านเหรียญ แต่ยังคงเพดานการกู้ของรัฐวิสาหกิจไว้ในระดับสูง เพื่อส่งเสริมการลงทุนด้านพื้นฐาน โดยปีหน้ารัฐวิสาหกิจมีเพดานการกู้ 1,500-2,000 ล้านเหรียญ จากปัจจุบันที่มีเพดานการกู้ 2,100 ล้านเหรียญ

-จักรทิพย์ ระบุในกรณีเลวร้ายที่สุดกองทุนฟื้นฟูอาจมีหนี้ถึง 1.4 ล้านล้านบาท

นายจักรทิพย์ นิตินันท์ ผู้จัดการกองทุนฟื้นฟูฯ กล่าวว่า หนี้ที่มีอยู่ในกองทุนฟื้นฟูฯ เป็นหนี้จำนวนมากที่เกิดจากการเข้าช่วยเหลือฐานะของสถาบันการเงิน โดยยังมีหนี้สินอยู่ 779,289 ล้านบาท หลังหักการออกพันธบัตรแล้ว 500,000 ล้านบาท และคาดว่า จะมีความเสียหายเกิดขึ้นในอนาคตอีก 8 แสนล้านบาท ถึง 1.2 ล้านล้านบาท หรือบางกรณีที่เกิดเหตุการณ์เลวร้ายสุด อาจถึง 1.4 ล้านล้านบาท ซึ่งกองทุนกำลังหาแนวทางการแก้ปัญหาให้รอบคอบที่สุด โดยอาศัยรายได้หลัก 3 ทางมาช่วยชดเชย คือ การได้เงินคืนจากการขายหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่ยังถือหุ้นอยู่ การได้เงินคืนจากการบริหารหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) และรายได้เงินนำส่งของ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผ.ก.องทุนฟื้นฟูฯ กล่าวว่า การบริหารรายได้จากการถือหุ้น และรายได้จากการบริหารเอ็นพีแอล อาจต้องว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเข้ามาให้คำปรึกษาและวางแนวทางเก็บรายได้ โดยใช้เงินลงทุนในการว่าจ้างอีกจำนวนหนึ่ง แต่จะไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับหนี้ที่กองทุนมีอยู่

“ความเสียหายในอนาคตยังคำนวณชัดเจนไม่ได้ ขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ การบริหารเอ็นพีแอล ระดับอัตราดอกเบี้ยในระยะ 5 ปี ข้างหน้า และภาวะของตลาดหลักทรัพย์ เพราะรายได้ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับการขายหุ้นธนาคารหลายแห่งที่ยังถืออยู่ เช่น ธนาคารกรุงไทย และธนาคารรัตนสิน” นายจักรทิพย์กล่าว

-อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ ระบุว่าภาระหนี้ของรัฐบาลอาจทำให้เกิดปัญหาในระยะยาว

นายสมเกียรติ โอสถสภา อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า ภาระหนี้สินที่มีอยู่ของไทยถือเป็นวิกฤติที่ต้องเร่งแก้ไข และจะเปรียบเทียบสัดส่วนหนี้ต่อจีดีพีกับประเทศใหญ่อย่างสหรัฐฯ ญี่ปุ่น หรือบางประเทศในอาเซียนไม่ได้ เนื่องจากสถานการณ์การแข่งขัน เปลี่ยนไปจากเดิม การส่งออกซึ่งเป็นตัวสร้างรายได้กำลังถูกแย่งตลาดจากเวียดนามและจีน

นายสมเกียรติระบุว่า ภาระหนี้ของรัฐบาลอาจทำให้เกิดปัญหาในระยะยาว โดยเฉพาะในช่วงปี 2549-2550 เพราะรัฐบาลมีการบริหารจัดการ เฉพาะการชำระดอกเบี้ย ไม่มีการลงทุนคืนเงินต้น ทำให้ยอดเงินยังสะสมอยู่จนกว่าจะถึงระยะสิ้นสัญญาต้องชำระคืน และทำให้ภาระหนี้สินของประชาชนไม่ลดลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความอดทนของประชาชน นอกจากนี้ การขยายตัวทางเศรษฐกิจจะระยะที่ผ่านมา ก็ยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ โดยยังมีความเหลื่อมล้ำกันในบางอุตสาหกรรม ทำให้การขยายตัวอาจไม่ยั่งยืนดังที่รัฐบาลคาดการณ์ไว้

ไม่แต่เท่านั้น ยังมีปัญหาตามมาอีกหลายประการ เช่น กองทุนฟื้นฟู จะเป็นภาระใหญ่ของรัฐบาลที่ต้องขอเงินอุดหนุนเพื่อลดการขาดทุนนอกเหนือไปจากที่ประมาณการไว้ ส่วนเงินที่นำมาก่อหนี้ส่วนใหญ่ก็ไม่มีข้อสรุปที่ชี้ให้เห็นว่าเป็นมาตรการที่คุ้มค่ากับเงินกู้ เช่น โครงการมิยาซาวา โครงการปล่อยกู้เอสเอ็มอี หรือโครงการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย ขณะที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟู ก็ไม่ได้แสดงผลบพาทในการลดภาระหนี้มากนัก

-นักวิชาการว่าประเทศไทยกำลังประสบปัญหาหลายอย่างที่เป็อุปสรรคต่อการบริหารหนี้

นายรุ่งเรือง พิทยศิริ นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหิดลกล่าวว่า ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาหลายอย่างที่เป็อุปสรรคต่อการบริหารหนี้ เช่น ปัญหาเงินทุนไหลออกที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง ปัญหาด้านการค้าและการส่งออกที่มีลักษณะอึมครึม ปัญหาด้านเงินทุนสำรองที่น้อยลง และปัญหาเงินคงคลังที่ลดน้อยลงต่อเนื่อง ส่วนปัญหาเอ็นพีแอลก็ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้อง

“รัฐวิสาหกิจบางแห่งก็ส่งสัญญาณออกมาให้เห็นแล้วว่า สถานการณ์ไม่ได้ดีขึ้น โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจเกรดเอบางแห่ง รายได้ลดลงมาก บางแห่งขาดทุน และบางแห่งรายได้ต่ำกว่าเป้าถึง 3 เท่าก็มี ซึ่งสถานการณ์ที่เห็นอยู่ไม่ได้บ่งบอกว่าความสามารถในการหารายได้ของเราเพิ่มขึ้นพอสำหรับการบริหารหนี้เลย” นายรุ่งเรืองกล่าว (ไทยโพสต์ 270643)

1.1.4 เสนอдингเงินโครงการ 14 สิงหา ที่เหลืออีก 2 แสนล้านบาทมาสะสงหนี้กองทุนฟื้นฟู

นางสาลินี วงตาล ผู้อำนวยการสำนักฟื้นฟูกิจการสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (กปส.) เปิดเผยว่า ขณะนี้มีแนวคิดส่วนตัวที่จะนำวงเงินที่เหลือจำนวน 200,000 ล้านบาท จากการช่วยสถาบันการเงิน ในโครงการเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ตามมาตรการวันที่ 14 สิงหาคม 2541 ของกระทรวงการคลัง มาใช้หนี้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน เพื่อลดภาระหนี้ให้หน่อยลง และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยไม่ต้องเรียกเก็บภาษีเพิ่มเติมจากประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่าขณะนี้ยังไม่มีสถาบันการเงินใดที่จะแจ้งความประสงค์เข้าโครงการรับความช่วยเหลือเพิ่มเติมอีก หลังจากที่ใช้เงินก้อนนี้ไปเพียง 1 ใน 3 คือ 100,000 ล้านบาทจากทั้งหมด 300,000 ล้านบาท จึงยังเหลืออีก 200,000 ล้านบาท

อย่างไรก็ตาม แนวความคิดนี้ไม่ได้รับการสนับสนุน และมีเสียงคัดค้านเช่นคอลัมน์ กระจกไร้เงา หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์วันที่ 20 มิ.ย. 2543 กล่าวว่า “เงินเหลือจากมาตรการ 14 สิงหาคม 2 แสนล้านบาท เป็นแคว้งเงินที่ตั้งไว้เท่านั้น จากจำนวนเดิมกว่า 3 แสนล้านบาท มีเพียงแบงก์ไม่กี่แห่งที่เข้าร่วมโครงการ เพราะแบงก์ส่วนใหญ่ไม่อยากถูกมองว่าเป็นแบงก์ที่อ่อนยวบ โกลด์เจ็จนต้องไปขอความช่วยเหลือเข้าเที่ยวร์ 1-2 จึงทำให้เหลือวงเงินก้อนนี้กว่า 2 แสนล้านบาท ซึ่งโดยข้อเท็จจริงไม่ใช่เม็ดเงินที่ทิ้งไว้เปล่าๆ แต่เป็นเพียงวงเงินที่กระทรวงการคลังกำหนดเอาไว้จะไปกู้หนี้ยืมสินมาช่วยอุ้มสถาบันการเงินเท่านั้น” และว่า “ไม่มีเม็ดเงินปล่อยทิ้งไว้เฉยๆ เพราะไม่มีการใช้ จึงยังไม่มีการกู้ยืมเพื่อนำมาใช้ แต่แบงก์ชาติก็พยายามยึดเย็ดให้กระทรวงการคลังไปกู้ให้เต็มวงเงิน แล้วเอาเงินส่วนที่เหลือ 2 แสนล้านบาทไปล้างหนี้กองทุนฟื้นฟู อ้างว่าจะได้ไม่เป็นการภาษีกับชาวบ้าน ทั้งที่โดยความหมายแล้ว ไม่ว่าจะเงินก้อนไหน ล้วนตกเป็นภาระชาวบ้านทั้งสิ้น”

อนึ่ง ต่อมาในวันที่ 23 มิ.ย. 2543 มีรายงานข่าวว่า นางสาลินี วงตาล ได้ตัดสินใจเข้าโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด ตามที่ ธปท. ได้เปิดให้พนักงาน ธปท. สมัครเข้าโครงการ เนื่องจากมีความรู้สึกเหนื่อยกับการทำงาน และได้ทำสิ่งที่ต้องการทำมาพอสมควรแล้ว ตนอยากพักผ่อนบ้าง เห็นผู้บริหารหลายคน ที่เข้าโครงการก่อนหน้านี้ แล้วก็รู้สึกว่ามีชีวิตที่สบายดี หน้าตาสดใส และหลังจากเข้าโครงการแล้ว ก็คงพักผ่อนอยู่บ้าน และมีหน้าที่รับใช้พระเจ้า เนื่องจากตนเป็นคริสเตียน

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า สาเหตุที่นางสาลินี ลาออกในครั้งนี้ เนื่องจาก ม.ร.ว.จตุมงคล โสณกุล ผู้ว่าการ ธปท. ไม่พอใจกับการทำงาน ของนางสาลินีเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะงานที่มอบหมายให้ทำเป็นพิเศษ คือ การมอบหมายให้เจรจาขายธนาคารรัฐวิสาหกิจ

ซึ่งการเจรจาไม่ประสบความสำเร็จ ส่งผลให้ ม.ร.ว.จตุมงคล ต้องส่งนายธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล ผู้ช่วยผู้ว่าการ ธปท. เข้ามาเจรจาในการขายธนาคารดังกล่าว (ผู้จัดการ 190643, ไทยโพสต์ 200643, ไทยรัฐ 230643)

1.2 ความเคลื่อนไหวปฏิรูประบบสถาบันการเงิน

1.2.1 ธปท.ล้มการประมูลขายธนาคารนครหลวงไทย หาแนวทางจัดการใหม่

นายจักรทิพย์ นิติพน ผู้ช่วยผู้ว่าการสายจัดการกองทุน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปิดเผยว่า คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก ผู้ร่วมทุนธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) มีมติยกเลิกข้อเสนอของ กองทุนนิเวบริดจ์ ที่ยื่นประมูลธนาคารนครหลวงไทย เพราะหากยังเจรจาต่อไปอาจยืดเยื้อและไม่สามารถสรุปผลได้ เนื่องจากมีจุดยืนที่แตกต่างกัน และภายใน 1 เดือน คณะกรรมการจะเสนอวิธีการและกลยุทธ์ในการบริหารธนาคารต่อไป

แหล่งข่าวจากคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกผู้ร่วมทุนธนาคาร นครหลวงไทย กล่าวว่า กองทุนนิเวบริดจ์เสนอเงื่อนไขการซื้อธนาคารนครหลวงไทยไม่ชัดเจนเหมือนกับที่ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้เสนอซื้อธนาคารศรีนคร และมีข้อแม้มากถึง 7-8 ข้อ รวมทั้งราคาเสนอซื้อต่ำมาก นอกจากนี้ ยังไม่ยอมรับเงื่อนไขการร่วมแบ่งรับกำไรขาดทุนตามที่ทางการกำหนด ซึ่งถือว่าขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี แหล่งข่าวกล่าวว่า ธนาคารนครหลวงไทยมีหนี้เสียประมาณ 200,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วน 90% ของสินเชื่อบริการ และหากแยกหนี้ดี และหนี้เสียออกจากกันจะเหลือหนี้ดีไม่มากนัก แต่ยังเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีศักยภาพที่จะเติบโตต่อไปในอนาคตได้

แหล่งข่าวจากผู้บริหารกองทุนนิเวบริดจ์กล่าวว่า รู้อยู่แล้วว่าไม่สามารถหาข้อสรุปได้เพราะจุดยืนแตกต่างกันมาตลอด โดยการเข้าทำดีวดีลิเจนท์ ของกองทุนนิเวบริดจ์ประเมินว่า หนี้ด้อยคุณภาพหรือเอ็นพีแอลของธนาคารนครหลวงไทยสูงถึง 90% ขณะที่สินทรัพย์ดีมีเพียง 10% หรือคิดเป็นเม็ดเงินประมาณ 7-8 พันล้านบาท ดังนั้นหากนิเวบริดจ์ซื้อก็ใส่เงินได้เต็มที่แค่ 5-6 พันล้านบาทเท่านั้น ซึ่งเป็นราคาที่เสนอซื้อไป อย่างไรก็ตาม ทางกองทุนฟื้นฟู ยืนยันว่าเอ็นพีแอลไม่สูงถึงขนาดนั้น (ไทยโพสต์ 09, 160643)

2. ความเคลื่อนไหวภาคเอกชน

2.1 ความเคลื่อนไหวภาคสถาบันการเงิน

2.1.1 บริษัทผู้ซื้อตัดสินใจประกาศ ปรับอันดับความน่าเชื่อถือให้ไทยแล้ว แต่เงินฝากและตราสารหนี้ระยะสั้นของสถาบันการเงินทุกแห่งยังอยู่ในระดับไม่มีเสถียรภาพเหมือนเดิม

เมื่อวานนี้ (22 มิ.ย.) บริษัทผู้ซื้อ อินเวสเตอร์ เซอร์วิส ได้ตัดสินใจประกาศปรับอันดับความน่าเชื่อถือให้แก่หนี้สกุลต่างประเทศระยะยาวของไทยขึ้นสู่ระดับ Baa3 หรือในระดับความน่าลงทุน (Investment Grade) จากเดิมอยู่ที่ระดับ Ba1 ต่ำกว่าระดับความน่าลงทุน (Speculative Grade) พร้อมทั้งปรับอันดับความน่าเชื่อถือของเงินฝากสกุลต่างประเทศระยะยาวขึ้นสู่ระดับ Ba1 จาก B1 ซึ่งเป็นระดับความอ่อนแอ ส่วนหุ้นกู้และเงินฝากสกุลต่างประเทศระยะสั้น ยังคงระดับเดิมคือ Not Prime

นอกจากนี้ ผู้ซื้อยังปรับอันดับความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงินไทย 12 แห่งสู่ระดับความน่าเชื่อถือที่สูงขึ้นด้วย โดยเงินฝากระยะยาวของธนาคารกรุงเทพ กสิกรไทย ไทยพาณิชย์ กรุงไทย เอเซีย อาคารสงเคราะห์ (ธอส.) บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ไอเอชซีที) ปรับขึ้นจากระดับความอ่อนแอสู่ระดับ Ba1

ส่วนตราสารหนี้ระยะยาวของสถาบันการเงินเหล่านี้ได้รับการปรับขึ้นจากระดับความอ่อนแอสู่ระดับ Ba1 เช่นกัน ยกเว้นตราสารหนี้ระยะยาวของกสิกรไทย และกรุงไทย ที่แม้จะได้รับการปรับอันดับขึ้นแต่อันดับความน่าเชื่อถือยังคงอยู่ในระดับ B2 ต่ำกว่า B1

ขณะที่เงินฝากและตราสารหนี้ระยะยาวของธนาคารกรุงศรีอยุธยา ปรับขึ้นสู่ระดับ Ba2 ซึ่งยังคงอยู่ในกลุ่มเดียวกันกับ Ba1 และ Ba3 ซึ่งต่ำกว่าระดับความน่าลงทุน ส่วนทหารไทยอยู่ที่ระดับ Ba2 และ B2 นครหลวงไทยอยู่ที่ Ba2 เท่ากันทั้งเงินฝากและตราสารหนี้ ศรีนครอยู่ที่ Ba2 และ B3 โดยตราสารหนี้ระยะยาว (หุ้นกู้ปฐุมสิทธิ) ของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า (ธสน.) ได้รับการปรับอันดับความน่าเชื่อถือสูงสุดจากระดับ Ba1 สู่ระดับ Baa3 ซึ่งเป็นระดับความน่าลงทุนเท่ากับอันดับความน่าเชื่อถือในหนี้สกุลต่างประเทศระยะยาวของประเทศไทย

ผู้ซื้อยังได้ยกระดับความแข็งแกร่งทางการเงินของธนาคารกรุงเทพ-กสิกรไทยสู่ระดับ D หรือมีแนวโน้มที่มีเสถียรภาพจากระดับ E+ ทรงตัวในระดับต่ำ โดยคงความแข็งแกร่งของธนาคารเอเชียเดิมในระดับ D ธอส.ที่ระดับ E+ ทหารไทย กรุงไทย ศรีนคร และนครหลวงไทยที่ระดับ E ซึ่งยังมีความเสี่ยงต่อการลงทุน และทบทวนความแข็งแกร่งของธนาคารกรุงศรีอยุธยาที่ระดับ E สู่นำมันที่ E + พร้อมปรับไทยพาณิชย์จากระดับ E สู่ระดับ E + อย่างไรก็ตาม เงินฝากและตราสารหนี้ระยะสั้นของสถาบันการเงินทุกแห่งยังถูกจัดอยู่ในระดับเดิมที่เรียกว่า Not Prime หรือระดับที่ยังไม่มีเสถียรภาพต่อไป

มูลนิธิประกาศด้วยว่า ระบบการเงินของไทยยังคงมีความอ่อนแอ แม้สถาบันการเงินจะได้เริ่มปฏิรูปโครงสร้างของตนในวงกว้างมากขึ้นจนถึงระดับที่น่าจะทำให้มีฐานะทางการเงิน และความสามารถในการแข่งขันที่ดีขึ้นก็ตาม ส่วนการเจรจาปรับโครงสร้างหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) ก็มีความคืบหน้าไปมาก และรายได้ของสถาบันการเงิน จากหนี้ที่มีการปรับโครงสร้างขณะนี้ ก็สูงเกินกว่ารายจ่ายอยู่เล็กน้อย แม้ข้อตกลงที่เชื่อว่าจะทำให้ลูกหนี้ชำระหนี้คืนเงินกู้มากขึ้นในอนาคตอาจจะไม่ปรากฏขึ้นจริงก็ตาม (ไทยรัฐ 230643)

2.1.2 “เอสแอนด์พี” ยกเครดิต 3 ธนาคารไทย “ไทยพาณิชย์-กรุงศรีฯ-กสิกร” “ชญา” ชี้ต่างชาติเชื่อมั่นระบบมากขึ้น

คุณหญิงชญา วัฒนศิริธรรม กรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารไทยพาณิชย์ เปิดเผยถึงกรณีที่บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือระหว่างประเทศ สแตนดาร์ด แอนด์ พัวร์ (เอสแอนด์พี) ได้ปรับเครดิตเรตติ้งในหนี้ระยะสั้นของธนาคารจากระดับซี (C) ขึ้นเป็นระดับบี (B) ว่า แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นจากต่างประเทศต่อธนาคารที่เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการกู้เงินในตลาดโลก ของธนาคารต่ำลง ซึ่งคงไม่สามารถระบุได้ว่าจะลดลงในระดับใด

คุณหญิงชญา กล่าวว่า ธนาคารคาดหวังว่าเอสแอนด์พีจะปรับอันดับทั้งหนี้สั้นและหนี้ระยะยาว สาเหตุที่ยกเครดิตเฉพาะหนี้ระยะสั้น น่าจะเป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เพราะระบบธนาคารเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจ ซึ่งการปรับเครดิตขึ้น ธนาคารก็ยิ่งจำเป็นต้องปรับปรุงตัวเองให้มีเสถียรภาพระดับหนึ่ง โดยเฉพาะเรื่องคุณภาพสินทรัพย์ ซึ่งต้องใช้เวลา แต่ธนาคารจะพยายามเร่งดูแล ซึ่งลูกค้าเองก็ต้องปรับตัวด้วย โดยเฉพาะต้องเน้นสร้างกระแสเงินสดมากกว่าหลักประกัน เพราะธนาคารให้ความสำคัญเป็นหลัก สำหรับการปรับเครดิตของเอสแอนด์พีครั้งนี้ นอกจากไทยพาณิชย์แล้ว ยังปรับเครดิตของธนาคารกรุงศรีอยุธยา ที่ยกระดับหนี้สั้นจากซีเป็นบี และปรับเอชดีแอลของธนาคารกสิกรไทยมาอยู่ที่เสถียรภาพ ซึ่งช่วยให้ระบบสถาบันการเงินมั่นคงมากขึ้นจากช่วงถูกปรับลดเครดิต เพราะเงินทุนจะไหลกลับ ทำให้มีสภาพคล่องส่วนเกินจากที่เป็นผู้กู้ก็เป็นผู้ให้กู้แทน และสภาพคล่องก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง เนื่องจากมีลูกหนี้ส่วนหนึ่งมาชำระหนี้คืนแต่ไม่สามารถปล่อยสินเชื่อได้ เพราะไม่มีโครงการที่ดีพอ ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้และฝากยังคงคงตัวต่อไปอีกระยะหนึ่ง ส่วนการโอนสินทรัพย์จากบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (เอเอ็มซี) ของธนาคารยังไม่ได้มีการจัดการ เพราะติดปัญหาเรื่องระบบบัญชี ซึ่งอยู่ระหว่างพิจารณาว่าจะทำให้สินทรัพย์ที่โอนไปมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากเดิมหรือไม่ (ไทยโพสต์ 160643)

2.2 ความเคลื่อนไหวตลาดหลักทรัพย์และตลาดเงิน

2.2.1 นักวิเคราะห์ชี้หุ้นไทยจะซบเซาไปอีกนาน ภาพรวมเศรษฐกิจไม่รุ่งใจนักลงทุน

จากการวิเคราะห์ของนายสุชีล นารุลา ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิเคราะห์หลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์ เอ็ม ธานี จำกัด พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านต่างประเทศ ที่สำคัญคือแนวโน้มการปรับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางสหรัฐฯ (เฟด) ซึ่งมองว่าในช่วงนี้มีโอกาสที่เฟดจะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยได้อีก 2 ครั้ง ครั้งละ 0.25% โดยภายหลังจากเดือน ส.ค. 2543 นี้ก็จะไม่มีการปรับตัวอีก นอกจากนั้นก็ยังมีมีการปรับนำหนักในดัชนีเอ็มเอสซีไอ ซึ่งตลาดได้รับทราบข่าวเรียบร้อยแล้ว

และแม้ว่าปัจจัยดังกล่าวจะสิ้นสุดไป แต่เม็ดเงินของต่างชาติที่เข้ามาในช่วงครึ่งปีหลัง จะยังคงเป็นเม็ดเงินระยะสั้นอยู่ เนื่องจากปัจจัยทางด้านภาพรวมเศรษฐกิจของไทยที่ยังไม่มีความชัดเจนไม่เป็นที่ดึงดูดของนักลงทุนต่างประเทศ โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านการเมืองที่จะมีการยุบสภาและเลือกตั้งใหม่ ซึ่งหมายถึงกฎหมายการเงิน 5 ฉบับ ที่อยู่ในสภาจะต้องถูกเลื่อนออกไปเป็นปีหน้าด้วย ซึ่งจะกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างประเทศ ที่มองว่าจะมีผลให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยต้องเลื่อนออกไป

ทางด้านนางอภาภรณ์ แสงพรพร รอง ผอ. ส่วนกลยุทธ์ ฝ่ายวิจัยหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์นิวเคอร์สับบลิส จำกัด กล่าวว่าการยุบสภาในช่วงนี้จะมีผลกระทบต่อภาวะการลงทุนอย่างมาก เพราะจะทำให้เกิดสัญญาณทางทางการเมือง เช่นเดียวกับการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกที่ผ่านมา และหากกรณีของผู้แทนราษฎรต้องมีการเลือกตั้งหลายครั้ง ก็จะทำให้เกิดความไม่แน่นอนของนโยบายการบริหารประเทศ เพราะรัฐบาลรักษาการคงไม่มีอำนาจตัดสินใจมากนัก และจะกระทบต่อการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่ทำมาทั้งหมด (สยามรัฐ 290643)

อนึ่ง ด้านปริมาณการซื้อขายหุ้นเมื่อวันที่ 26 มิ.ย. 2543 มีเบาบาง 1,292.15 ล้านบาท ต่ำที่สุดในรอบ 14 เดือน ดร.ประสาร ไตรรัตน์วรกุล เลขาธิการคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ยอมรับว่าการลงทุนในขณะนี้ ต้องขึ้นอยู่กับรอยต่อทางการเมืองจนถึงสิ้นปี นักลงทุนต้องการจะรู้ว่า ผู้นำประเทศที่จะมาจากการเลือกตั้งใหม่ จะมีนโยบายอย่างไร ดังนั้นปัจจัยทางการเมืองจะส่งผลกระทบต่อราคากองทุนจนถึงสิ้นปี จะเห็นว่า แม้ว่ามูลค่า อินเวสเตอร์ เซอร์วิส สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือชั้นนำของโลก ได้ปรับอันดับความน่าเชื่อถือให้ไทยแล้ว แต่เศรษฐกิจของประเทศก็ยังไม่ยุติปัญหา ฐานะของสถาบันการเงินยังไม่เข้มแข็งเต็มที่ เนื่องจากเอ็นพีแอลมีความคืบหน้าไปน้อยมาก ดังนั้น แนวโน้มตลาดหุ้นยังขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในอนาคต ที่จะต้องแก้ปัญหาในระยะยาวด้วย (กรุงเทพธุรกิจ 270643)

2.2.2 ปริมาณการซื้อขายตราสารหนี้คึกคัก 5 เดือนแรกวอลุ่ม 4.47 แสนล้านบาท

ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย เปิดเผยว่า ในช่วงเดือน ม.ค. - พ.ค. 2543 หรือช่วง 5 เดือนแรกของปีนี้ การซื้อขายตราสารหนี้มีปริมาณรวมมูลค่า 447,664 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 154% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และมากกว่าปริมาณการซื้อขายปี 2542 ทั้งปี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 431,197 ล้านบาท

ปริมาณการซื้อขายที่ขยายตัวอย่างมากเป็นผลมาจากปี 2542 นักลงทุนหลีกเลี่ยงปัญหาคอมพิวเตอร์ วยทุเค และในช่วงไตรมาสแรก ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ปรับปรุงระบบบาทเน็ต ทำให้มีความต้องการพันธบัตรมากขึ้น ประกอบกับความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นและระยะยาวมีแนวโน้มปรับตัว ทำให้ผู้ลงทุนต้องปรับพอร์ตเป็นระยะ และ ธปท. ได้แต่งตั้ง primary dealer จำนวน 9 ราย ทำให้ปริมาณการซื้อขายตราสารหนี้มีมากขึ้น

ดร.สมชัยคาดว่า ในครึ่งปีหลัง ตราสารหนี้จะยังคงคึกคักต่อ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ ธปท. ใช้นโยบาย Inflation Targeting จะส่งผลให้ธุรกรรมตราสารหนี้เพิ่มขึ้น เพื่อกำหนดทิศทางดอกเบี้ยระยะสั้น และธุรกรรมการซื้อคืน (repo) เอกชน ที่คาดว่าจะเกิดในปลายปีนี้ จะเป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยง และเพิ่มสภาพคล่องให้กับตลาดมากขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ 260643)

3. ความเคลื่อนไหวภาคเกษตรและอุตสาหกรรม

3.1 ความเคลื่อนไหวภาคการเกษตร

3.1.1 ปัญหาอ้อยและน้ำตาล รัฐบาลแก้ปัญหาเฉพาะหน้าก็ยังไม่ตก

เพื่อที่จะแก้ปัญหาให้ชาวไร่อ้อยได้รับเงินชดเชยค่าอ้อยตามจำนวน โดยให้ ธกส. ออกเงินกู้ 5,320 ล้านบาท และให้กองทุนอ้อยและน้ำตาล หรือ กอน. ใช้หนี้สินให้ ธกส. และหามาตรการเพื่อให้ กอน. มีเงินรายได้เข้ากองทุน โดยการประกาศลดภาษีมูลค่าเพิ่มออกจากราคาน้ำตาล ทำให้น้ำตาลราคาสูงขึ้นประมาณ .75 บาทต่อกิโลกรัม กอน. ก็จะมีรายได้ปีละ 1,245 ล้านบาทต่อปี ทั้งนี้ เป็นหนทางแก้ปัญหาที่รัฐบาลชี้แจงว่าจะไม่ทำให้ประชาชนเดือดร้อนมากเกินไป แต่ปรากฏว่าเมื่อการกำหนดราคาน้ำตาลใหม่เริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มิ.ย. ก็มีรายงานว่า กอน. จะได้เงินจริงงวดนี้เพียง 733 ล้านบาท เท่านั้น เนื่องจากน้ำตาลที่เหลืออยู่ในประเทศมีเพียง 9.54 ล้านกระสอบกับน้ำตาลทรายขาวอีกจำนวนหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น กอน. จึงมีเงินไม่พอใช้หนี้สินให้กับ ธกส. ซึ่งมีกำหนดจะต้องจ่ายในปีนี้ถึง 1,672 ล้านบาท

รายงานข่าวกล่าวว่า ในวันที่ 12 มิ.ย. 2543 ได้มีการประชุมหารือระหว่างคณะกรรมการ ธกส. และผู้จัดการ กอน. เกี่ยวกับแผนเงินกู้ของ กอน. ที่เสนอแก่ ธกส. โดยขอให้จัดทำเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ให้ชัดเจน เพราะ กอน. มีหนี้เก่าที่จำเป็นต้องชำระซึ่งจะครบกำหนดในเดือน ต.ค. นี้ 900 ล้านบาทอยู่แล้ว และที่จะกู้ใหม่อีก 5,320 ล้านบาท เมื่อรวมกันแล้วยอดชำระสูงขึ้นมาก ธกส. เกรงว่าจะกลายเป็นหนี้เน่า (ไทยโพสต์ 5,7,13,200643)

3.1.2 ปลัด ก.เกษตรเสนอวาระแห่งชาติเรื่องสินค้าเกษตร ขณะ รมต.เกษตรเสนอโครงการสร้างไซโลเก็บธัญพืชในหลายสิบจังหวัด

นายปิณฑศ์ พิษณุ ณ อยุธยา ปลัด ก.เกษตรฯ ได้เปิดเผยภายหลังการประชุมร่วมกับ ปลัด ก.พาณิชย์ และปลัด ก.อุตสาหกรรมรวมทั้งเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(บีโอไอ)ว่า วาระแห่งชาติเรื่องสินค้าเกษตรนี้กำหนดเป็น 4 แผนด้วยกันคือ

1. เรื่องสินค้าเกษตรที่ ก.เกษตรจะต้องทำร่วมกับ ก.พาณิชย์ในภาพกว้าง เช่น นโยบายสนับสนุนราคา แก้ปัญหาหนี้สินชาวบ้าน ความเสี่ยงของผู้ผลิตทั้งราคาสินค้าและความเป็นอยู่ การสะท้อนมูลค่าเพิ่มของราคาสินค้าไม่สะท้อนรายได้ของผู้ผลิตที่แท้จริง และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

2. นโยบายสินค้าเกษตรสำคัญคือ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา ปศุสัตว์ ซึ่งการตัดสินใจในระดับปฏิบัติยังกระจายไม่ทั่วถึงในวาระแห่งชาติต้องระมัดระวังไปเลยว่าภาคปฏิบัติจะทำงานได้อย่างไร

3. สินค้าเกษตรบางรายการ ซึ่งเป็นสินค้าท้องถิ่น เช่น หัวหอม กระเทียม ลูกเดือย จะต้องวางนโยบายกระจายอำนาจการบริหารเงินทุนต่างๆ อาทิ กองทุนของคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) ลงไปในระดับท้องถิ่นให้ได้ ไม่ใช่เรื่องเข้าสู่การพิจารณาของส่วนกลางหมด และ

4. การนำเสนอข้อมูลให้ประชาชนทราบทั่วภูมิภาค เรื่องนี้ทาง ก.มหาดไทยควรจะเข้ามามีบทบาทให้มากที่สุด

อนึ่ง ในการประชุมคณะกรรมการนโยบายข้าว (กนช.) เมื่อวันที่ 20 มิ.ย. 2543 ก.เกษตรฯ โดยรมต. ประภัตร โพธสุธน เสนอขอจัดทำโครงการก่อสร้างไซโลเก็บข้าวทั้งสิ้น 66 จุด ใน 24 จังหวัด ภายใต้เงิน 10,692 ล้านบาท เพื่อใช้เก็บข้าวเปลือก 2 ล้านตัน นายศุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรี และ รมต.พาณิชย์ ประธานการประชุม กนช. เปิดเผยว่า กนช. ได้ตั้งข้อสังเกต 3 ประการคือ 1. ขอให้ ก.เกษตรไปพิจารณาต้นทุนการก่อสร้างไซโลให้สอดคล้องกับที่คณะกรรมการปรับโครงสร้างระบบการค้าข้าว เคยจัดทำโครงการนำร่องมา

2. ให้พิจารณารูปแบบการบริหารไซโล จะต้องไม่ขัดกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยไม่ต้องการให้การบริหารเป็นรูปแบบรัฐวิสาหกิจแห่งใหม่

อีก 3. ให้ ก.เกษตรฯ ไปหารือกับสำนักงบประมาณและ ก.คลัง ถึงวงเงินการก่อสร้างว่าสมควรจะเป็นเท่าใด เสร็จแล้วให้นำเสนอเข้า คณะรัฐมนตรีโดยไม่ต้องเข้า กนช.อีก และว่าการก่อสร้างคงเป็นการทยอยสร้างไปเมื่อมีความพร้อม (ไทยโพสต์ 210643)

4. ความเคลื่อนไหวเศรษฐกิจในต่างประเทศ

4.1 "โคห์เลอร์" สนับสนุนเอเชียตั้ง "เอเอ็มเอฟ" เพื่อเป็นแนวทางประสานความร่วมมือกับไอเอ็มเอฟ พร้อมปรับบทบาทองค์กร หาทองป้องกันวิกฤติมากกว่าที่จะแก้ปัญหาภายหลัง

นายฮอร์สต์ โคห์เลอร์ กรรมการจัดการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) คนใหม่ได้เดินทางเยือนไทยเป็นประเทศแรก หลังเข้ารับตำแหน่งได้ 4 สัปดาห์ และเมื่อวันที่ 1 มิ.ย. 2543 ได้เข้าพบและหารือกับนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รมต. คลัง และ ม.ร.ว.จตุรมงคล โสณกุล ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เพื่อรับฟังมุมมองของไทย เพื่อนำไปปฏิรูปไอเอ็มเอฟ ตามที่ตั้งเป้าไว้

"สิ่งที่เรียนรู้จากวิกฤติเอเชีย คือ เราควรรับฟังประชาชนและทางการของชาติเอเชียให้มากกว่าเดิม ซึ่งจะช่วยในการบริหารงานของไอเอ็มเอฟให้ดีขึ้น" นายโคห์เลอร์ กล่าวภายหลังการหารือ เขายังแสดงท่าทีสนับสนุนแนวคิดของกลุ่มประเทศเอเชีย นำโดยญี่ปุ่น ที่จะผลักดันให้จัดตั้งกองทุนการเงินเอเชีย (Asian Monetary Fund :AMF) ขึ้น และเป็นหลักการของไอเอ็มเอฟ ที่จะสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ และสร้างความเป็นหนึ่งเดียวในภูมิภาคเอเชีย

นายโคห์เลอร์ ยังกล่าวถึงประสบการณ์ในการจัดตั้งกองทุนยุโรปว่า ยังมีปัญหาที่ต้องทำอีกมาก โดยเชื่อว่า ไอเอ็มเอฟในเอเชียยังต้องดำเนินการอีกมาก ซึ่งต้องใช้เวลา และต้องได้รับความเชื่อถือจากสมาชิกในภูมิภาค เขายังยืนยันว่า "ไอเอ็มเอฟสนับสนุนความริเริ่มในภูมิภาคที่จะปรับปรุงเศรษฐกิจให้พ้นจากวิกฤติ และกลับมาสู่การขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง รวมถึงสนับสนุน "ข้อตกลงที่จังหวัดเชียงใหม่" (Chiang Mai Initiative) เนื่องจากเป็นการริเริ่มที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของไอเอ็มเอฟ

นอกจากนี้ เขายังได้ทำความเข้าใจบทบาทใหม่ของไอเอ็มเอฟด้วยว่า จะไม่มีการขึ้นค่า แต่จะให้คำแนะนำที่ดี และรับฟังประชาชนและรัฐบาลของประเทศต่างๆ มากขึ้น และจะสนับสนุนให้ภูมิภาคนี้ขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในประเทศไทยในอนาคต ส่วนคำถามที่ว่า ไอเอ็มเอฟให้ยืมเงินในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจต่อประเทศต่างๆ รวมทั้งไทยหรือไม่เขาตอบว่า ไอเอ็มเอฟจะไม่มองย้อนหลัง แต่จะมองไปข้างหน้า เพื่อป้องกันวิกฤติให้มากขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ 020643)

5. ประมวลทัศนะทางเศรษฐกิจภาคประชาชน นักวิชาการ นักธุรกิจและองค์กรพัฒนาเอกชน

5.1 ทัศนะต่อการรวมบัญชีของ ธปท. และเงินทุนช่วยชาติหลวงตามหาบัว

รศ.ดร. สมภาพ มานะรังสรรค์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมอภิปรายเรื่อง "ท่านเข้าใจเรื่องการรวมบัญชีดีแค่ไหน" ที่วัดสวนแก้ว จ.นนทบุรี ในวันที่ 17 มิ.ย. 2543 โดยกล่าวว่า การรวมบัญชีธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้สร้างความรำคาญครั้งยิ่งใหญ่ในสังคมไทยเนื่องจาก ก.คลังทะเลาะกับ ธปท. โดยนอกจากทะเลาะในประเทศแล้วยังลุกลามไปทะเลาะกันในประเทศอื่น ซึ่งทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจอยู่บ้าง ประชาชนเองก็ได้แยกออกเป็นหลายกลุ่ม ก่อนที่รัฐบาลจะคิดถึงการรวมบัญชี ธปท. ควรคำนึงถึงแผนแม่บทในการปฏิรูปนโยบายทางการเงินและการคลัง รวมทั้งรัฐบาลจะต้องมีกระบวนการปฏิรูปกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงินและทำให้กระบวนการในการชำระหนี้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ภาระของประชาชนลดลง และรัฐบาลต้องคำนึงถึงองค์กรที่บริหารหนี้สาธารณะให้มีประสิทธิภาพเพียงพอ ขณะเดียวกันจะต้องปฏิรูปหน่วยงานที่ดูแลด้านนโยบายการเงิน ในการปรับโครงสร้างทั้งหมด "นักเศรษฐศาสตร์ที่ดีจะต้องมีจิตสำนึกทางสังคมศาสตร์ด้วย หากไม่ทำแบบนี้การรวมบัญชีก็ไม่ต่างจากการยื่นข้อเข้าปากช้าง ดังนั้นนโยบายการคลังควรจะต้องได้รับการปรับปรุงครั้งใหญ่เพื่อเป็นกลไกในการบริหารเศรษฐกิจต่อไป" (กรุงเทพธุรกิจ 180643)

รศ.ดร.สุชาติ ธาดาธำรงเวช คณะเศรษฐศาสตร์ ม.รามคำแหง กล่าวว่า ตอนนี้ชาติเป็นหนี้ 14,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ถ้าจะเอาไปใช้หนี้ก็คงไม่พอ เพราะมันมีแค่ 5 พันกว่าล้านดอลลาร์สหรัฐ จึงต้องนำเงินของชาติที่เก็บไว้ตั้งแต่สมัย ร.5 ไปรวมกับเงินของ ธปท. เพื่อให้สามารถให้หนี้ได้แต่อย่าไม่บอกกับประชาชนสักคำว่าเอาไปใช้อะไร ขอยืนยันว่า เงินตรงนี้เป็นของประชาชน ไม่ใช่ของรัฐบาลหรือของ ก.คลัง เพราะฉะนั้นจะมารวมบัญชีไม่ได้ ที่ไปสำรวจมาก็ไม่เคยเห็นว่าประเทศไหนที่มีเงินทุนสำรองมาก่อน แล้วจะเอามารวมกับเงินของรัฐ (ไทยโพสต์ 180643)

นายณรงค์ โชควัฒนา กรรมการที่ปรึกษากลุ่มแพนโนเครือสหพัฒน์ กล่าวว่า การรวมบัญชีของ ธปท. เชื่อว่าเป็นเพียงการกลบเกลื่อนและทำให้ตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นทางการเงินยากขึ้น "การที่รัฐบาลคิดรวมบัญชีก็เพื่อพรรคพวกตนเอง ผมไม่เชื่อว่าจะมีใครนำข้อมูลที่ไม่ดี หรือไม่ถูกต้องไปให้กับหลวงตามหาบัว แต่กลับเห็นว่าท่านสามารถมองเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้เอง" (กรุงเทพธุรกิจ 180643)

พระพิศาล ธรรมพาทีหรือพระพยอม กัลยาโณ กล่าวว่า ในส่วนของนโยบายทางการเงินหากใครทำผิดพลาดทำให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจขึ้นมาก็ควรรับผิดชอบ เป็นเรื่องแปลกที่ไม่มีใครตามบีบเอารายชื่อของคนที่ทำผิดมาเปิดเผยเช่นที่มีการตามเอารายชื่อของทหารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เดือน พ.ศ.2535 "สำหรับอาตมา หากทำความผิดก็จะแสดงนิสัยความเป็นชาติพระออกมา นักการเมืองก็น่าจะมีนิสัยชาติการเมือง อยากให้รัฐบาลทำเป็นบรรทัดฐาน ประวัติจะได้ไม่ซ้ำรอย การสัมมนาในครั้งนี้ไม่ได้คิดที่จะไล่รัฐบาลแต่อยากให้ทุกคนเกิดความเข้าใจกันและทำให้รัฐบาลเปลี่ยนแนวคิดเพื่อจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับประชาชนต่อไปจะได้ไม่มีใครทำลายเงินของชาติอีก ไม่ใช่ว่ามีอำนาจแล้วจะทำอะไรก็ได้เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นในขณะนี้ยังไม่ได้ให้ความเป็นธรรมกับประชาชน" (กรุงเทพธุรกิจ 180643)

5.2 ทิศนะต่อ "เบี้ยกุดชุม" เงินตราชุมชน

นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ นักวิชาการสถาบันราชภัฏนครราชสีมา อธิบายเบี้ยกุดชุมว่า เป็นสัญลักษณ์ของการพัฒนาอย่างยั่งยืน หรือการพึ่งพาตัวเอง โดยจำเป็นที่จะต้องมียอดคูปองอย่างน้อย 5 ส่วน

- 1) มียอดคูปองชุมชนที่เป็นหน่วยงานจัดการริเริ่มกิจกรรม
- 2) มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ต้องพึ่งพากรณีปัญญาจากภายนอกแต่เพียงด้านเดียว
- 3) มีระบบธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดกิจกรรมการยังชีพ
- 4) วิธีการผลิตต้องเน้นผลิตเพื่อกินเพื่อใช้ และแลกเปลี่ยนภายในชุมชน ที่เหลือจึงส่งขายภายนอก และ
- 5) ต้องมีระบบค้ำกลางการแลกเปลี่ยนที่ยุติธรรม "เบี้ยกุดชุมไม่ได้เป็นเพียงค้ำกลางแลกเปลี่ยนธรรมดา แต่มันมีชีวิต มีความเอื้อ

อาหาร มีทุนทางจิตใจบรรจุอยู่ภายในนั้น ในเบี้ย 50 บาท อาจมีมูลค่าจริงในการแลกเปลี่ยนเพียง 30 บาทที่เหลือ 10 บาทเป็นความเอื้ออาหารอีก 10 บาทเป็นค้ำกลาง ในฐานะที่คนแลกเปลี่ยนรู้จักกัน ค่าของเบี้ยจะยึดหยุ่นตามระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชน" และถือว่าเบี้ยกุดชุมเป็นระบบเงินตราชุมชนที่ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อการแลกเปลี่ยนอย่างเป็นธรรม เป็นพัฒนาการขั้นสุดท้ายของสังคมพึ่งพาตัวเอง ทุกวันนี้มีเงินตราชุมชนทั้งสิ้น 2,000 สกุล จาก 40 ประเทศทั่วโลก และเบี้ยกุดชุมก็เป็นหนึ่งในนั้น และสรุปว่า "นับตั้งแต่ตั้งประเทศมา 800 ปี เบี้ยกุดชุมเป็นระบบเงินตราอันดับแรกที่ตั้งโดยประชาชน ในสายตามนุษย์จะไม่ผิดกฎหมายแล้ว ยังถูกต้องตามหลักมโนธรรมสำนึกอย่างยิ่งด้วย" (กรุงเทพธุรกิจ 200643)

นายนคร ชมพูชาติ นักกฎหมายแห่งสหภาพนายความ กล่าวยืนยันความชอบธรรมทางกฎหมายของเบี้ยกุดชุมว่า "เบี้ยกุดชุม" เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความสะดวกในการแลกเปลี่ยน สะดวกกว่าการเอาของไปแลกกันโดยตรง สิ่งที่ผมอยากตั้งข้อสังเกตก็คือ อีกด้านหนึ่งนั้น เบี้ยกุดชุมทำหน้าที่คล้ายบัตรเครดิตมากกว่าเงินตรา เพราะคนใช้เบี้ยไม่จำเป็นต้องมีหลักทรัพย์ก่อนเบิกเบี้ยไปใช้ด้วยซ้ำ แต่มันเป็นความไว้วางใจกัน ไว้วางใจว่าสมาชิกที่ใช้เบี้ยจะต้องมีผลผลิตของตัวเองขึ้นมาเพื่อที่จะเอาเบี้ยๆ นั้นไปแลกกลับคืนมาเป็นผลผลิตบ้าง ระบบเบี้ยจึงจะหมุนเวียน นี่คือหัวใจของเบี้ยครับ...ถ้ามองแง่นี้ เบี้ยกุดชุมจึงเป็นเหมือนบัตรเครดิตไม่ใช่คูปอง คูปองมันยังมีมูลค่าในตัวเอง ยังต้องเอาเงินไปแลกซื้อ แต่เบี้ยกุดชุมไม่ต้องมีอะไรเลย มีแค่เครดิต ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ถ้าเราตีความว่าเบี้ยมีความใกล้เคียงบัตรเครดิต ก็อย่าลืมนะครับว่าบัตรเครดิตไม่ใช่ธุรกิจที่ต้องขออนุญาตก่อน" (กรุงเทพธุรกิจ 200643)

นิทรา ทองน้อย เลขานุการธนาคารเบี้ยกุดชุม กล่าวว่า "ตอนที่ทำกันเราไม่ได้คิดว่ามันจะผิดหรือถูก ไม่คิดว่ามันจะดังขนาดนี้ เอาแค่ว่าให้มันสวยงามก็พอ ก็กลายเป็นเรื่องเป็นราวขึ้นมา แต่สำหรับฉัน...ฉันว่ามันไม่ผิด" (กรุงเทพธุรกิจ 200643)

Jeffrey R.Powell อาสาสมัครชาวแคนาดาหนึ่งในผู้ริเริ่มการใช้เบี้ยกุดชุม กล่าวว่า "ผมงมงาย ก่อนหน้าที่จะมีการใช้เบี้ยเราคุยกันเป็นปี เราคิดว่าวิธีป้องกันปัญหาอื่นๆ ไว้มากมาย แต่ไม่เคยคิดเลยว่า การริเริ่มและกิจกรรมแบบนี้ จะกลายเป็นเรื่องผิดกฎหมาย" (กรุงเทพธุรกิจ 200643)

อริศม คุณาวุฒิ จาก นสพ. กรุงเทพธุรกิจ ได้เสนอทิศทางและอนาคตของเบี้ยกุดชุมเงินตราชุมชน ว่า เป็นพัฒนาการขั้นสุดท้ายแห่งสังคมที่รู้จักคำว่าพึ่งพาตนเองอย่างแท้จริง เบี้ยกุดชุมมีหน้าที่เป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนผลผลิตภายในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ เป็นสินค้าพื้นบ้าน เช่น ผัก ผลไม้ เห็ดปลา แมลงกินได้บางชนิด การเกิดขึ้นของ "เบี้ยกุดชุม" ในสายตาคนภายนอกอาจถือเป็นความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ กล้าคิดกล้าทำ หรืออะไรก็ได้แล้วแต่ที่ให้ความรู้สึกถึงความคิดสร้างสรรค์ในการพึ่งพาตัวเอง สิ่งที่น่าสนใจก็คือ ความคิดสร้างสรรค์ ในการแสวงหาวิธีการและเครื่องมือที่จะพึ่งพาตัวเองให้ได้ภายในชุมชน กระทั่งส่งผลเบื้องปลายกลายเป็นเบี้ยชุมชนนั้น ใช้เวลาพัฒนาการถึง 17 ปี โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ ลองผิดลองถูก หรือเคยพยายามแสวงหาคำตอบในการมีชีวิตอย่างมีคุณภาพ จนกลายเป็นเบี้ยกุดชุมเป็นเงินตราชุมชนและเริ่มมีใช้กันอย่างจริงจังไม่เกิน 3 เดือน คำว่าใช้กันอย่างจริงจังในที่นี้หมายถึง ใช้กันในหมู่สมาชิก 5 หมู่บ้าน มีสมาชิกประมาณ 120 คน ในบรรดาสมาชิกทั้งหมด มีผู้เบิกเบี้ยจากสหกรณ์ไปเพื่อเตรียมใช้จ่ายเพียง 33 คน ระดับปริมาณของกิจกรรมเบี้ยกุดชุมนั้น น่าจะชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงเบื้องต้นว่า เบี้ยกุดชุมนั้นเป็นเพียงหน่ออ่อนที่เพิ่งเริ่มต้นเท่านั้น ขณะที่รากฐานความคิดของคนในชุมชน กลับเข้มข้นและแข็งแรงกว่าที่ใครหลายคนประเมิน (กรุงเทพธุรกิจ 200643)

ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน

1. ความเคลื่อนไหวด้านประชากร

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านประชากรและคุณภาพชีวิต

1.1.1 ผลสำรวจสถิติแห่งชาติแฉหนักครอบครัวละ 1.2 แสนบาท ภาคอีสานครองแชมป์ "ยากจน" ดักดานที่สุด

นายปาน พึ่งสุจริต รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เปิดเผยว่า สำนักงานสถิติแห่งชาติได้รายงานผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ.2542 ให้ กรม. เศรษฐกิจรับทราบ โดยครัวเรือนทั่วประเทศมีรายได้เฉลี่ยประมาณครัวเรือนละ 12,729 บาท/ครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 1.9% โดยมีแหล่งที่มาจากราคาแรงและเงินเดือนประมาณ 42% กำไรจากการประกอบธุรกิจนอกภาคเกษตร 19% กำไรจากการประกอบธุรกิจภาคเกษตร 9% และมาจากแหล่งรายได้อื่นๆ 30% และเมื่อพิจารณารายภาคพบว่า ครัวเรือนในเขต กทม. และปริมณฑลมีรายได้เฉลี่ย 26,742 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 7.3% ขณะที่ครัวเรือนภาคกลางและภาคเหนือมีรายได้เฉลี่ย 12,786 และ 12,253 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 1.1% และ 4.8% ตามลำดับ ส่วนครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ มีรายได้เฉลี่ย 8,138 และ 10,953 บาท/เดือน ลดลง 4.8% และ 4.4% ตามลำดับ ส่วนรายจ่ายโดยเฉลี่ยของครัวเรือนทั่วประเทศมีประมาณเดือน ละ 10,238 บาท/ครัวเรือน ลดลงจากปีก่อนหน้า 1.5% ซึ่งรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือนสูงกว่ารายจ่ายหากไม่นับรวมรายจ่ายที่เป็นการสะสมทุน เช่น การผ่อนชำระซื้อบ้านและที่ดิน โดยครัวเรือนในภาคต่างๆ มีสัดส่วนของรายจ่ายระหว่าง 75.9%-85.9% ของรายได้ของครัวเรือนในแต่ละภาค ส่วนหนี้สินเฉลี่ยครอบครัวละ 124,330 บาท/เดือน สูงกว่าปีที่แล้ว 0.9% โดยครัวเรือนภาคเหนือมีหนี้สินสูงสุดถึง 17.6% รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 9.6% และภาคใต้ 2.2% ตามลำดับ ขณะที่หนี้สินใน กทม. และปริมณฑลลดลง 1.4% และภาคกลาง 5.9% ตามลำดับ

ด้านการกระจายรายได้ของครัวเรือนในปี 2542 มีความไม่เท่าเทียมของการกระจายรายได้มากขึ้นกว่าปี 2541 และเมื่อพิจารณาการกระจายรายได้พบว่า ในปี 2542 ภาคกลางมีการกระจายรายได้ดีกว่าภาคอื่น ถัดไปคือ ภาคใต้ กทม.และปริมณฑล ส่วนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้มากกว่าภาคอื่น ๆ

อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้รายงานผลการศึกษาระดับความยากจนของประชากรไทย พบว่า จากเส้นความยากจนในปี 2541 โดยเฉลี่ยประมาณ 911 บาท/คน/เดือน จะมีประชากรที่จัดว่ายากจนในปี 2541 โดยเฉลี่ยประมาณ 7.9 ล้านคน หรือ 12.9% ของประชากรทั้งประเทศ โดยในช่วงปี 2531-2539 จำนวนและสัดส่วนคนจนมีแนวโน้มลดลงจาก 17.9 ล้านคน หรือ 32.36% ประชากรทั้งสิ้น ในปี 2531 เป็น 6.8 ล้านคน หรือ 11.4% ในปี 2539 แต่หลังจากนั้นในปี 2541 จำนวนและสัดส่วนคนจนได้เพิ่มขึ้นเป็น 7.9 ล้านคน หรือ 12.9% ของประชากรทั้งสิ้น โดยพื้นที่คนจนสูงสุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ไทยรัฐ 070643)

1.2 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับค่าจ้าง ข้อพิพาทแรงงาน และสวัสดิการทางสังคม

1.2.1 ธ.ก.ส.ไทยไล่พนักงานต่ำกว่าเป้า ได้แก่ 1.7 พันคน

แหล่งข่าว ธ.ก.ส.ไทยเปิดเผยถึงความก้าวหน้าโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด ภายใต้ชื่อ "โครงการช่วยเหลือพนักงานที่ลาออกจากงานกรณีพิเศษ" ซึ่งเปิดโอกาสให้พนักงานที่สนใจยื่นสมัครเข้าร่วมโครงการดังกล่าวได้ตั้งแต่วันที่ 1-31 พ.ค. 2543 โดยคาดว่าจะมีพนักงานเข้าร่วมโครงการ 2,000 คน และธนาคารได้เตรียมงบประมาณไว้รองรับ 2 พันล้านบาท ปรากฏว่าภายหลังจากปิดโครงการดังกล่าว มีพนักงานของธนาคารแสดงความจำนงเข้าร่วมโครงการกว่า 2,000 คนตามที่คาดหมายไว้ แต่ธนาคารอนุมัติให้ออกเพียงแค่ประมาณ 1,700 คนเท่านั้น เนื่องจากพนักงานบางส่วนเป็นกลุ่มที่มีคุณภาพธนาคารไม่ต้องการให้ลาออก จึงไม่อนุมัติ "พนักงานส่วนใหญ่ที่ออกก็เป็นกลุ่มไขมัน ตามที่คาดการณ์ไว้ตั้งแต่แรกแล้ว ส่วนกลุ่มพนักงานมีคุณภาพที่ยื่นเข้าโครงการฯ ธนาคารก็ไม่อนุมัติให้ออก หลังจากนั้นไปคิดว่าจะมีโครงการออกมาเรื่อยๆ เพราะตามเป้าที่ธนาคารวางไว้คือภายในปี 2545 พนักงานจะต้องไม่เกิน 9,000 คน หลังโครงการเกษียณก่อนอายุครั้งนี้ จะเหลือพนักงานประมาณ 11,000 คนเศษ" (กรุงเทพธุรกิจ 020643)

1.2.2 จีรัฐเผยแพร่การสูญหาย'ทอง โพธิ์อาน'

นายศักดิ์นา ฉัตรกุล ณ อยุธยา ที่ปรึกษาวิชาการมูลนิธิพิวีตริช เอแบร์ท กล่าวว่า องค์การแรงงาน องค์การพัฒนาเอกชนและครอบครัวของนายทอง โพธิ์อาน อดีตผู้นำแรงงานที่สูญหายไปในช่วงรัฐบาลเผด็จการ จะยื่นหนังสือต่อประธานรัฐสภา คณะกรรมการการแรงงาน และสวัสดิการสังคม และคณะกรรมการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน รวมทั้งนายบัญญัติ บรรทัดฐาน รมต.มหาดไทย เพื่อให้เปิดเผยผลการสืบสวนและติดตามกรณีการสูญหายของนายทอง โพธิ์อาน ซึ่งเป็นผู้นำแรงงานที่ถูกลักพาตัวไปเมื่อวันที่ 19 มิ.ย. 2534 โดยก่อนหน้านี้ นายทองได้วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล รสช. อย่างรุนแรง อีกทั้งยังได้รับสิทธิเป็นผู้แทนฝ่ายลูกจ้างของประเทศไทย ในการเข้าประชุมใหญ่ประจำปีขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ไอแอลโอ) ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ แต่กลับถูกตัดสิทธิในภายหลัง นอกจากนี้ นายทอง ซึ่งในขณะนั้นเป็นรองประธานภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกของสมาพันธ์แรงงานเสรีระหว่างประเทศ (ICFTU-International Confederation of Free

Trade Union) กำลังจะเข้าประชุมของ ICFTU แต่หลายสาขาสัญญ่ไปก่อนที่จะมีการประชุมซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่ารัฐบาลพยายามสกัดกั้นไม่ให้ นายทงไปวิจารณ์รัฐบาลในเวทีระดับโลกทั้ง 2 เวทีก็เป็นได้ ทั้งนี้ เมื่อเวลาผ่านไป 9 ปีแล้ว แต่กลับไม่เคยเปิดเผยความคืบหน้าในการติดตามผลให้ชัดเจนว่า นายทงถูกใครลักพาตัวไป ด้วยสาเหตุใด และสงสัยใครบ้าง ดังนั้น จึงต้องการให้มีการเปิดเผยรายงานดังกล่าว ซึ่งภายหลังการหายตัวไปของนายทงนั้น ได้มีการปล่อยข่าวออกมาว่านายทงไปอยู่กับนักการเมืองหรือไปอยู่ประเทศลาว ทำให้ขบวนการแรงงานที่กำลังอ่อนแออยู่ในขณะนั้นไม่กล้าออกมาเคลื่อนไหว ในวันที่ 18 มิ.ย. 2543 นี้องค์กรแรงงานจะจัดงานรำลึกถึงนาย ทง โพธิ์อ่าน ที่พิพิธภัณฑ์แรงงานไทย มักกะสัน โดยในช่วงเช้าจะเป็นพิธีทำบุญ และในช่วงบ่ายจะมีการเสวนา 9 ปี ของการสูญหายอีกด้วย

นายอดิสร โพธิ์อ่าน ผู้พิพากษาสมทบศาลแรงงานกลาง บุตรชายนายทง กล่าวว่า การยื่นหนังสือครั้งนี้ คงไม่สามารถทำให้รัฐบาลไทยหันมาเหลียวแลได้ แต่อยากให้รัฐบาลได้รับรู้ว่าครอบครัวของนายทงยังไม่ลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและอยากให้รัฐบาลมีความรับผิดชอบต่อการที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้ มิฉะนั้นจะไม่มีใครกล้าทำความดีอีกต่อไป เพราะจะได้รับความเดือดร้อน และวันที่ 16 มิ.ย. 2543 นี้ตัวแทนจากศูนย์อเมริกันเพื่อแรงงานนานาชาติ (ACILS-American Center for International Labour Solidarity) จะเข้ามาให้ความช่วยเหลือโดยนำข้อมูลเกี่ยวกับการสูญหายของนายทงไปหาหรือกับ ICFTU เพื่อให้มีการผลักดันและกดดันรัฐบาลไทยให้ดำเนินการติดตามกรณีนี้ โดยก่อนหน้านี้ คณะทำงานเฉพาะกิจแรงงานเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งมีนายปิยเชษฐ์ แคล้วคลาด ผู้นำแรงงานเป็นประธาน เคยยื่นหนังสือต่อรัฐบาลชวชน 1 ไปแล้ว แต่เรื่องก็เงียบหาย "รัฐบาลไทยไม่เคยให้ความช่วยเหลือใดๆทั้งสิ้น ขณะที่อเมริกายื่นเข้ามาให้ความช่วยเหลือครอบครัวในเรื่องทุนการศึกษา เพราะเขาเห็นว่าเรื่องนี้เป็นกรณีละเมิดสิทธิมนุษยชน" (กรุงเทพธุรกิจ 130643)

1.2.3 รมภ.กว่า 100 สลายมือบไทยเกรียง คนงานเจ็บ 2 ปักใจฝีมือนายจ้าง'

เมื่อปลายเดือน พ.ศ. 2543 สหภาพแรงงานและพนักงานโรงงานทอผ้า บริษัทไทยเกรียงสิ่งทอ จำกัด (มหาชน) ได้เรียกร้องให้บริษัทปรับค่าจ้างประจำปีให้แก่พนักงานตามเกรดคือ เอ 10 บาท บี 9 บาท และซี 8 บาท ต่อคนต่อวัน ซึ่งเป็นข้อเรียกร้องที่ดำเนินมาเป็นเวลา 4 ปี แต่ไม่มีการปรับจนวันที่ 30 พ.ศ.2543 พนักงานหญิงบริษัทไทยเกรียงประมาณพันกว่าคนได้ออกมาชุมนุมอย่างสงบเนื่องจากนายจ้างประกาศใช้สิทธิปิดงานในส่วนของสมาชิกสหภาพแรงงานที่มีประมาณ 1,200 คน จากจำนวนลูกจ้างทั้งสิ้น 1,800 คน โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 31 พ.ศ. 2543 เวลา 15.00 น. ก่อนหน้านั้น น.ส.บุบผา กรรเจริญ เป็นประธานสหภาพแรงงานโรงงานทอผ้า บริษัทไทยเกรียงสิ่งทอ จำกัด ได้ใช้สิทธินัดหยุดงานตามกฎหมายโดยมีผลในเย็นวันที่ 30 พ.ศ. 2543 ฝ่ายนายจ้างตอบโต้ด้วยการสั่งปลดลูกจ้างที่เรียกร้องทันที (กรุงเทพธุรกิจ 020643)

การนัดหยุดงานดำเนินถึงขั้นพนักงานปิดประตูโรงงานเพื่อไม่ให้พนักงานส่วนใหญ่เข้าไปทำงานได้ปกติ ต่อมาในวันที่ 22 มิ.ย. 2543 เวลา 9.00 น. มีชายฉกรรจ์มากกว่า 100 คน แต่งกายในชุดสีดำและชุดสีขาโกรมรวมตัวกันที่บริเวณหน้าประตู 1 ทางเข้าโรงงานไทยเกรียง เพื่อจะบุกเข้าไปภายในโรงงาน ซึ่งในบริเวณดังกล่าวมีพนักงานหญิงที่รวมตัวประท้วงเรียกร้องให้บริษัทปรับปรุงสภาพการจ้างและสวัสดิการประมาณ 100 คน นางปราณี ศรีใส อายุ 43 ปี ซึ่งทำงานกับบริษัทดังกล่าวมาแล้ว 26 ปี กล่าวว่า กลุ่มชายฉกรรจ์ดังกล่าว ส่วนใหญ่จะผูกผ้าสีฟ้าที่ข้อมือ รมสีส้ม ร่างกายแข็งแรงมาก พยายามที่จะพังประตูเข้ามาภายในโรงงาน "คนพวกนี้ตัวใหญ่และน่ากลัวมาก พอเปิดประตูได้ก็จะรุกกันเดินเข้ามาข้างใน พังเต็นท์ที่คนงานนั่งอยู่ เดินเหยียบคนงานผู้หญิง ใครที่ขวางก็จะถูกเตะ เราพยายามโทรแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.พระประแดง ก็ยังไม่เห็นมีตำรวจมา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้คนงานหญิงกว่า 20 คน ได้รับบาดเจ็บ บางคนเจ็บมากร้องไห้กลับบ้านไปแล้วก็มี และส่วนหนึ่งต้องเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาล"

นายศักดิ์ชัย ศักดิ์กุลวงศ์ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กล่าวว่า การที่ฝ่ายนายจ้างพยายามเข้าไปในโรงงานในวันที่เกิดเหตุนี้ เป็นเพราะทำตามคำสั่งของศาลแรงงานกลางที่อนุญาตให้เข้าไปในโรงงานได้ ส่วนกรณีที่เกิดการปะทะกัน ก็เพราะฝ่ายลูกจ้างไปปิดทางเข้าออก ซึ่งถือว่ามีความผิดทางอาญา อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะต้องดำเนินการต่อไป เพราะ ก.แรงงานมีหน้าที่ด้านการไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทแรงงานเท่านั้น ซึ่งตนกำลังดำเนินการเสนอให้นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์ รมช.แรงงานฯ ใช้มาตรา 35 ตามพ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 ที่ให้อำนาจรัฐมนตรีสั่งการให้นายจ้างรับลูกจ้างกลับเข้าทำงานตามเดิม (กรุงเทพธุรกิจ 230643)

1.3 ความเคลื่อนไหวประชากรต่างประเทศ

1.3.1 ประชากรโลกพุ่ง 9,000 ล้านคนในกลางศตวรรษที่ 21

สำนักงานอ้างอิงจำนวนประชากร ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนมีฐานอยู่ที่กรุงวอชิงตัน เผยแพร่รายงานสถิติจำนวนประชากรโลกล่าสุด โดยระบุว่าจำนวนประชากรโลกมีเกินกว่า 6 พันล้านคนในวันที่ 8 มิ.ย. 2543 โดยจีนครองแชมป์ด้วยตัวเลข 1,200 ล้านคน และประมาณการว่า ภายในกลางศตวรรษนี้ จำนวนพลเมืองของโลกจะพุ่งทะลุหลัก 9,000 ล้านคน โดยอินเดียซึ่งมีประชากรผ่านหลัก 1 พันล้านคนในเดือนที่แล้วจะสามารถแซงหน้าประเทศจีน ซึ่งเคยเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในโลก ด้วยจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,600 ล้านคน ด้านทวีปแอฟริกา คาดว่าจะมีพลเมืองรวมพุ่งขึ้นจาก 800 ล้านคน เป็น 1,800 ล้านคนในปี ค.ศ. 2050 แม้ว่าจะมีจำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์

และผู้ติดเชื้อไวรัสเอชไอวีในสัดส่วนที่สูงก็ตาม โดยในปัจจุบันทวีปแอฟริกาที่มีจำนวนประชากรคิดเป็นร้อยละ 13 ของประชากรโลก แต่กลับมียอดผู้ป่วยโรคเอดส์และผู้ติดเชื้อไวรัสเอชไอวีในสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 69 ของจำนวนผู้ป่วยทั่วโลก ในขณะที่ทวีปยุโรปคาดว่าจะมีจำนวนประชากรลดลงจาก 728 ล้านคน เป็น 658 ล้านคนในปี ค.ศ. 2050 ทั้งนี้วัดจากอัตราการเกิดที่ลดต่ำลง ส่วนประชากรในสหรัฐอเมริกาจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 275 ล้านคนในขณะนี้ เป็น 403 ล้านคนในกลางศตวรรษนี้ โดยคำนวณจากตัวเลขคาดการณ์ทางเศรษฐกิจทั่วไปที่อยู่ในเชิงบวกและการอพยพของชาวต่างชาติที่ยังคงมีต่อเนื่อง

อนึ่ง ประเทศที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในโลก 10 ประเทศใน ปี ค.ศ. 2000 เรียงจากอันดับ ดังนี้ 1) จีน 1,200 ล้านคน 2) อินเดีย 1,000 ล้านคน 3) สหรัฐอเมริกา 275 ล้านคน 4) อินโดนีเซีย 212 ล้านคน 5) บราซิล 170 ล้านคน 6) ปากีสถาน 151 ล้านคน 7) รัสเซีย 145 ล้านคน 8) บังกลาเทศ 128 ล้านคน 9) ญี่ปุ่น 127 ล้านคน และ 10) ไนจีเรีย 123 ล้านคน (กรุงเทพฯธุรกิจ 080643)

1.3.2 คาดในอีก 10 ปีจะมีเด็กกำพร้าติดเชื้อเอดส์ 42 ล้านคน

นายปีเตอร์ โพออต ผู้อำนวยการโครงการโรคเอดส์แห่งสหประชาชาติ (UNAIDS) กล่าวในการประชุมประจำปีขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ไอแอลโอ) ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ว่า ปัจจุบันทั่วโลกมีเด็กกำพร้าติดเชื้อเอดส์ 12 ล้านคน และคาดว่าจะเพิ่มจำนวนเป็น 42 ล้านคนในปี 2553 ซึ่งนายฮวน โซมาเวีย ผู้อำนวยการไอแอลโอซึ่งได้ร่วมลงนามความร่วมมือกับโครงการโรคเอดส์ฯ เมื่อวันที่ 8 มิ.ย. 2543 และกล่าวว่าโครงการทั้งหมดของไอแอลโอจะต้องคำนึงถึงโรคเอดส์และผลกระทบจากการระบาดของโรคดังกล่าวต่อภาคแรงงาน โดยจะต้องส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ทั้งต่อนายจ้างและลูกจ้าง นอกจากนี้ยังย้ำถึงความจำเป็นที่จะต้องให้การช่วยเหลือเด็ก ผู้หญิงและแรงงานอพยพที่เผชิญการระบาดของโรคเอดส์

อนึ่ง เด็กที่สูญเสียบิดามารดาอันเนื่องมาจากโรคเอดส์เป็นกลุ่มที่เสียเปรียบที่สุด พวกเขาถูกบังคับให้ออกจากโรงเรียนกลางคัน แต่งานเร็ว หรือเป็นโสเภณี เพื่อหาเลี้ยงครอบครัว รายงานระบุว่า ร้อยละ 95 ของเด็กที่ติดเชื้อไวรัสเอชไอวีซึ่งเป็นสาเหตุของเอดส์อาศัยอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา โดยในจำนวนนี้ร้อยละ 70 อยู่ในเขตตอนใต้ของทะเลทรายซาฮาราในแอฟริกา แม้ว่ามีจำนวนเพียงร้อยละ 10 ของประชากรโลกเท่านั้น แต่ร้อยละ 90 ของผู้ที่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ก็อาศัยอยู่ในเขตตอนใต้ทะเลทรายซาฮารา รายงานระบุว่า ผู้หญิงมีโอกาสติดเชื้อเอดส์ได้ง่าย เพราะมีความรู้ที่น้อยและต้องคอยพึ่งพาเพศชาย ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการส่งเสริมโครงการพัฒนาสตรี ไม่เพียงแต่แอฟริกาเท่านั้น ที่เผชิญการระบาดของโรคเอดส์ เอเชียก็เช่นกันที่มีผู้ติดเชื้อไวรัสเอชไอวีถึง 6.5 ล้านคน ขณะที่ลาตินอเมริกาและแถบทะเลแคริบเบียนมีผู้ติดเชื้อ 1.7 ล้านคน (กรุงเทพฯธุรกิจ 090643)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 สิ่งแวดล้อมเมือง

2.2.3 ประชาชน 31,220 คน ไม่เห็นด้วยกับกฎหมายฟิล์ม

ความเคลื่อนไหวของกฎหมายว่าด้วยการใช้วัสดุกรองแสงกับรถยนต์ที่นำมาใช้กับช่องทางเดินรถ พ.ศ. 2538 ซึ่งบังคับให้แสงที่ผ่านการกรองจากฟิล์มและกระจกรวมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มิ.ย. 2543 ที่ผ่านมา ทำให้เกิดการคัดค้านของประชาชนต่อกฎหมายดังกล่าว เมื่อวันที่ 5 มิ.ย. 43 สถานีวิทยุจวจร จส.100 ซึ่งทำประชาพิจารณ์อย่างไม่เป็นทางการ โดยให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมายฟิล์มกรองแสงฯในระหว่างวันที่ 2-5 มิ.ย. 2543 ได้สรุปผลการทำประชาพิจารณ์ครั้งนี้ เป็นหนังสือ 3 ฉบับเสนอต่อนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รมต.คมนาคม และนายจองชัย เทียนธรรม รมช.คมนาคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

จากการที่กฎหมายว่าด้วยการใช้วัสดุกรองแสง กับรถยนต์ที่นำมาใช้กับช่องทางเดินรถ พ.ศ. 2538 ซึ่งบังคับให้แสงที่ผ่านการกรองจากฟิล์ม และกระจกรวมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มิ.ย. 2543 ที่ผ่านมา แต่เนื่องด้วยความคลุมเครือของกฎหมาย ความไม่พร้อมของหน่วยราชการในการบังคับใช้กฎหมาย และกระแสการคัดค้าน ทำให้รัฐบาลต้องทบทวนใหม่ โดยมีผลสรุปให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผ่อนผันการจับปรับรถยนต์ที่ติดฟิล์มเกินกำหนดเป็นระยะเวลา 1 ปี แต่ให้กรมการขนส่งทางบกปรับการต่อทะเบียนรถยนต์ให้แก่รถยนต์ ที่มีอายุการใช้งานตั้งแต่ 7 ปี ที่ติดฟิล์มเกินกำหนด ซึ่งได้สร้างความสับสน ความรู้สึกไม่เป็นธรรม และกระแสต่อต้านกฎหมายนี้อย่างกว้างขวางในสังคม สถานีวิทยุ จส.100 ในฐานะสื่อกลาง จึงได้เปิดทำประชาพิจารณ์ และเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ในเรื่องซึ่งผลการทำประชาพิจารณ์ตั้งแต่วันที่ 2 มิ.ย. 2543-วันที่ 5 มิ.ย. 2543 สรุปได้ว่ามีผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับกฎหมายฟิล์มกรองแสง 31,220 คน เห็นด้วยกับกฎหมาย 330 คน (ไทยรัฐ 03,060643)

ด้านนายจองชัย เทียนธรรม รมช.คมนาคม เปิดเผยว่า ตนได้สอบถามนายพงศกร เลหาวิเชียร อธิบดีกรมการขนส่งทางบก กรณีที่ ก.วิทยาศาสตร์ระบุว่าไม่เคยรับรองเครื่องวัดฟิล์มกรองแสงของกรมการขนส่งทางบก ซึ่งนายพงศกรชี้แจงว่า กรมการขนส่งทางบกได้จัดซื้อ

เครื่องมือดังกล่าวเมื่อวันที่ 13 มิ.ย. 2538 และให้ ก.วิทยาศาสตร์ฯทดสอบแล้ว แต่ ก.วิทยาศาสตร์ฯไม่ให้การรับรอง เนื่องจากไม่มีกฎหมายบังคับว่าจะต้องให้การรับรอง ส่วนกรณีเครื่องวัดจะคลาดเคลื่อนหากเบตเตอร์ชื่อนั้น กรณีดังกล่าวจะมีไฟกะพริบเตือน นอกจากนี้ กรมการขนส่งทางบก ยังรายงานด้วยว่า ขณะนี้ความพร้อมของเครื่องตรวจวัดมีใช้แค่ 23 จังหวัด แต่รถยนต์ทั่วประเทศมีทั้งหมด 8 ล้านคัน แบ่งเป็นรถที่เข้าข่ายต้องตรวจ 5 ล้านคัน แยกเป็นรถที่ติดฟิล์ม 2 ล้านคัน ในจำนวนนี้ติดฟิล์มเกินกำหนด 1 ล้านคัน ดังนั้น ตนจึงได้หารือกับ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รมต.คมนาคม เพื่อเสนอทางเลือกให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา 3 แนวทาง สำหรับการบังคับใช้กฎหมายฟิล์มกรองแสงคือ 1.ให้เลื่อนการบังคับใช้ออกไป 2.ให้ยกเลิกการบังคับใช้และ 3.ให้เปลี่ยนแปลงข้อกำหนดเดิม ที่กำหนดให้แสงผ่านได้ไม่น้อยกว่า 40% ให้น้อยลง

-เลื่อนกฎหมายฟิล์มกรองแสงไป 1 ปี คมนาคมซื้อเวลาปีฟิล์ม โยนนักวิชาการศึกษา 9 เดือน

นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รมต.คมนาคม เผยภายหลังเป็นประธานประชุมหารือ การเลื่อนบังคับใช้กฎหมายฟิล์มกรองแสงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า ที่ประชุมมีมติสรุปให้รถที่จดทะเบียนใหม่ตั้งแต่วันที่ 23 มิ.ย. 2543 เป็นต้นไปให้ใช้ตามข้อบังคับที่กำหนดคือ ฟิล์มจะต้องมีแสงผ่านได้เกิน 40% ส่วนรถเก่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้เลื่อนการบังคับใช้การติดฟิล์มออกไป 1 ปี จนถึงวันที่ 1 ส.ค. 2544 จึงมีผลบังคับใช้ ซึ่งภายใน 1-2 สัปดาห์นี้ ทางก.คมนาคมจะเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาเห็นชอบ และแก้ไขกฎกระทรวงต่อไป

ทั้งนี้ ในช่วง 1 ปี ที่จะเลื่อนการบังคับใช้สำหรับรถเก่านั้น ทางกระทรวงฯจะหาวิธีดำเนินการให้ถูกต้อง โดยจะจัดจ้างนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่างๆ มาหารือ และศึกษาข้อมูลให้ชัดเจนขึ้น เพราะที่ผ่านมามีประชาชนจำนวนมากสงสัยว่า การติดฟิล์มและติดม่านสามารถช่วยลดและบรรเทาอุบัติเหตุได้หรือไม่ การศึกษาของนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่างๆ นี้ ต้องแล้วเสร็จภายใน 9 เดือน "มติดังกล่าว ถือเป็นมติจากตัวแทนจากสำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (สจร.), สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กรมการขนส่งทางบก, และเนคเทค หารือร่วมกันเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิด ให้เข้าใจในทิศทางเดียวกัน โดยกระทรวงจะเสนอมติที่ได้จากการประชุมต่อ ครม. ภายใน 2 สัปดาห์นี้" (ไทยรัฐ 260643)

2.2 ความเคลื่อนไหวด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า

2.2.1 6 มิ.ย. วันสิ่งแวดล้อมโลกกับความเลวร้ายสภาพแวดล้อม อีก 40 ปีโลกแล้งแน่

นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี รองนายกรัฐมนตรี กล่าวในพิธีเปิดงานวันสิ่งแวดล้อมโลก 5 มิ.ย. 43 ว่า จากการเข้าร่วมเวทีการประชุมรัฐมนตรีโลกว่าด้วยเรื่องสิ่งแวดล้อม ที่ประเทศสวีเดนในช่วงปลายเดือน พ.ค. 2543 ที่ประชุมได้หยิบยกประเด็นความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมทางด้านต่างๆ ซึ่งพบว่าในภาพรวมสถานการณ์เลวร้ายลงและยังไม่มีตัวชี้วัดว่าสิ่งแวดล้อมจะดีขึ้น แม้จะมีการปฏิบัติตามแผนระดับโลกที่กรุงริโอ เดอ จาเนโร ปี 2535 แล้วก็ตาม ทั้งในการประเมินยังพบว่าแผนการดำเนินงานที่ผ่านมาไม่เข้าเป้าที่วางไว้ "สิ่งที่น่าเป็นห่วงก็คือมีการคาดการณ์ว่าหากประเทศต่างๆ ยังไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังภายในอีก 40 ปีข้างหน้าจะไม่ป่าไม้เหลืออยู่อีกเลยและโลกจะเป็นทะเลทรายในที่สุด โดยที่ประชุมได้พูดถึงมาตรการที่จะให้แต่ละประเทศร่วมมือกันลดปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วม โดยเฉพาะจะต้องช่วยกันสอดส่องดูแลและระมัดระวังการคอร์รัปชันในโครงการแก้ไขสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาเรื่องน้ำเสีย ขยะ สำหรับประเทศไทยยืนยันว่า แม้รัฐบาลจะแบกรับภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ แต่ก็ไม่ลืมที่จะแก้ไขและให้ความสำคัญกับงานสิ่งแวดล้อม"

ด้าน นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ รมต.วิทยาศาสตร์ฯ กล่าวว่า หากเปรียบเทียบสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของไทยกับกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่ายังไม่ดีขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นยังแก้ไขไม่ได้ โดยเฉพาะด้านน้ำเสียมีความรุนแรงสุด รองลงมาเป็นเรื่องคุณภาพอากาศและขยะ ขยะระบุว่าในการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมของไทยยังมีจุดอ่อนหลายด้าน โดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมายยังไม่เข้มงวดทำให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า ซึ่งในประเด็นนี้ กระทรวงฯได้บรรจุเป็นเรื่องหลักในการปรับโครงสร้างงานของกระทรวงทางด้านสิ่งแวดล้อมด้วย โดยคาดว่า หากมีความชัดเจนในเรื่องนี้ จะทำให้มีเอกภาพมากขึ้น (ไทยรัฐ 060643)

2.2.2 ความเคลื่อนไหวมีอบเชียนปากมูลในเดือน มิ.ย.

-แต่งตั้งกรมการกลางแก้ไขปัญหาที่ปากมูล

ความเคลื่อนไหวของชาวบ้านปากมูลหรือกลุ่มสมัชชาคนจนที่ยกพวกบุกยึดเขื่อนปากมูล อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี เพื่อเรียกร้องให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เปิดบานประตูเขื่อน 8 บาน เพื่อให้ปลาว่ายน้ำไปวางไข่เหนือเขื่อนซึ่งที่ดำเนินมาตั้งแต่วันที่ 15 พ.ค. 2543 แต่ทาง กฟผ. ยังไม่ได้ดำเนินการตามข้อเรียกร้องของชาวบ้าน ทางออกทำได้เพียงร่วมตั้งคณะกรรมการกลางเท่านั้น

นายอำนาจ ไซติช่วง ผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์ กฟผ. เปิดเผยว่า นายบัญญัติ บรรทัดฐาน รองนายกรัฐมนตรีและรมต.มหาดไทยได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกลางเพื่อแก้ไขปัญหาของสมัชชาคนจนแล้วรวม 10 คน ประกอบด้วย ศ.ประกอบ วิโรจนนุกุลวงศ์ คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.อุบลราชธานี, รศ.ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ คณบดีคณะรัฐศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์, รศ.ยนต์ มุสิก คณบดี

คณะประมง ม.เกษตรศาสตร์, รศ.ดร.อนุชาติ พวงสำลี คณะสัตวแพทยศาสตร์และสัตวศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ม.มหิดล, รศ.ดร.สุธี ประศาสนเศรษฐ์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, รศ.พรายพล คุ้มทรัพย์ คณะเศรษฐศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์, รศ. ศรีศักร วัลลิโภดม นักวิชาการอิสระ, รศ.เจษฎา แก้วกัลยา คณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์, นายบัณฑิต อ่อนคำ มูลนิธิวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาเอเชีย, นายประภาส ปันตบแต่ง คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย ม.บูรพา โดยให้หาข้อสรุปแล้วเสร็จภายใน 15 วัน (กฟผ. 030643)

-นานาชาติต่อการแก้ไขปัญหาหมอกควันเชื่อมปากมูล

นพ.ประเวศ วะสี ราชกรอากูไล กล่าวถึงความขัดแย้งเรื่องเชื่อมปากมูลว่า ถือเป็นตัวอย่างของความขัดแย้งในเชิงโครงสร้างซึ่งไม่มีใครผิดหรือถูกทั้งหมด แต่จะเป็นปัญหาความขัดแย้งที่รุนแรงและแก้ไขได้ยาก จำเป็นต้องทำความเข้าใจกันและแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี โดยมีคนกลางเข้าไปพูดคุยเจรจาฟังความเห็นจากทุกฝ่าย ในส่วนรัฐบาล ไม่ควรลงไปเจรจาหรือตั้งกรรมการขึ้นมาแก้ไขเอง เพราะถือว่ารัฐบาลก็เป็นคู่ขัดแย้งในกรณีหนึ่งเหมือนกัน ส่วนที่ กฟผ.ออกมาชู้ชมนุมว่า ถ้าไม่หยุดการชู้ชมนุมจะทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม ไฟดับ น.พ.ประเวศกล่าวว่า เท่าที่ทราบคงไม่มีผลอะไร เพราะขณะนี้ประเทศไทยผลิตกระแสไฟฟ้าเกินความจำเป็น 5,000 เมกะวัตต์ ซึ่งการผลิตกระแสไฟฟ้าที่เชื่อมปากมูลมีเพียง 40 เมกะวัตต์เท่านั้น หากหยุดไปก็คงไม่มีผลกระทบต่ออะไร (ไทยโพสต์ 020643)

นายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า สิ่งที่เราควรคำนึงคือการดำรงชีวิตต่อไปของชาวประมงในพื้นที่ โดยที่ข้อมูลของ กฟผ.และชาวบ้านในพื้นที่แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม บ้านโคกปลาใจที่ กฟผ.ทำขึ้น พิสูจน์แล้วว่าไม่ได้ผลเท่าที่ควร ซึ่งจะต้องแก้ไขเพื่อให้ปลาสามารถวางไข่ได้ เพื่อชาวประมงในแถบนี้จะได้มีโอกาสทำมาหากินต่อไป (ไทยโพสต์ 020643)

นายทองเจริญ ศรีหารธรรม ผู้นำชาวบ้านคัดค้านการสร้างเขื่อน กล่าวว่า หลายคนอาจชื่นชมในการสร้างเขื่อน แต่ยังมีคนอีกจำนวนมากที่ชื่นชมจากเขื่อน อย่างไรก็ตามแม่น้ำแม่มูลอันเป็นสายชีวิต สายเลือดและสายวัฒนธรรมของชาวบ้าน เมื่อมีการสร้างเขื่อน สิ่งที่ถูกทำลายลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ แม่มูลยังเป็นแหล่งอาหารให้กับผู้คนในชุมชน “จากการศึกษาเป็นที่ชัดเจนว่า เขื่อนปากมูลส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต และยังมีผลิตกระแสไฟฟ้าไม่คุ้มกับต้นทุนที่ลงไป สิ่งที่ กฟผ.บอกว่าชาวบ้านได้รับเงินชดเชย ซึ่งเป็นค่าสูญเสียโอกาสจากการสร้างเขื่อน 3 ปี และเขื่อนทำให้ชาวบ้านสามารถมีรายได้จากการจับปลา สิ่งที่ กฟผ.อ้างนั้น เป็นเพราะพวกเขาเรียกร้องจึงได้มาเพราะ กฟผ.โฆษณามาตลอดว่า เขื่อนจะทำให้ชีวิตของพวกเขาดีขึ้น” (ไทยโพสต์ 020643)

นายโรเบิร์ต ไทสัน ผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุปลาในแม่น้ำโขง กล่าวว่า ตลอดเวลา 35 ปีที่ได้คลุกคลีอยู่กับพันธุปลาในแม่น้ำโขง และเคยได้ไปดูที่ปากมูลพบว่าก่อนยังมีปลาอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ปัจจุบันนี้ปลาหายไปจำนวนมาก ตรงนี้เขื่อนปากมูลจะต้องรับผิดชอบปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะการประชาสัมพันธ์ของ กฟผ.ไม่เคยมีการพูดถึงตรงนี้ ส่วนพันธุปลาที่หายไปแล้ว คงไม่สามารถนำกลับมาได้ และเห็นว่า ๕.โลกที่มีเงินมากกว่า กฟผ. ควรเข้ามาแก้ปัญหาเรื่องนี้ (ไทยโพสต์ 020643)

ดร.บรรพต แสงเขียว ตัวแทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) กล่าวว่า ทาง กฟผ.ก็สนใจในประเด็นสิ่งแวดล้อม แต่การจะได้อะไรมา ต้องมีการจ่ายเพื่อแลกเปลี่ยน ประเทศไทยไม่ใช่ประเทศร่ำรวย จำเป็นต้องประหยัดเงิน และทรัพยากรที่มีมากคือน้ำ แต่เราต้องรับผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ได้พลังงานมา และ กฟผ.มีหน้าที่ผลิตพลังงานไฟฟ้าให้มีราคาถูก ซึ่งค่าไฟฟ้าของประเทศไทยนับว่าถูกกว่าของประเทศเพื่อนบ้าน แต่ที่มีการอ้างรายงานของธนาคารโลกว่า เขื่อนปากมูลไม่คุ้มทุนทางเศรษฐกิจนั้น เห็นว่าไม่ถูกต้อง

ดร.เดชารัต สุขกำเนิด ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์ กล่าวถึงความคุ้มทุนทางเศรษฐกิจของเขื่อนปากมูลว่า ต้นทุนทางพลังงานนั้น เราต้องชั่งน้ำหนักการใช้เขื่อนผลิตพลังงานไฟฟ้า ว่าควรจะใช้เขื่อนหรือไม่ เพราะในอดีตความสามารถในการผลิตของเขื่อนอยู่ในขั้นที่ต่ำมาก ซึ่งสวนทางกับความต้องการไฟฟ้าในช่วงเวลานั้น ดังนั้น ต้นทุนที่สูงถึง 6,500 ล้านบาท และความสามารถในการผลิตของเขื่อนปากมูล ที่ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับแหล่งผลิตพลังงานอื่นๆทำให้ ๕.โลกและคณะกรรมการเขื่อนโลกเห็นว่าไม่คุ้มทุนทางเศรษฐกิจ ส่วนประเด็นความต้องการของชาวบ้าน ดร.เดชารัตกล่าวว่า ถ้า กฟผ.ต้องการสร้างเขื่อน ชาวบ้านก็ต้องการแม่น้ำที่เหมือนเดิม สิทธิการผลิตกระแสไฟฟ้าเป็นของ กฟผ. และสิทธิการควบคุมน้ำควรเป็นของชาวบ้าน แต่ตอนนี้ กฟผ.กลับเข้าไปควบคุมทั้งสองอย่าง ซึ่ง กฟผ.ควรจะมานั่งคุยกับชาวบ้าน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา และหาก กฟผ. ยอมปฏิบัติตามข้อเสนอของชาวบ้านให้มีการเปิดประตูให้ปลาได้ขึ้นไปวางไข่แม้จะทำให้การผลิตไฟฟ้าลดลงครั้งหนึ่ง แต่ประเทศไทยมีไฟฟ้าสำรองถึง 5,000 เมกะวัตต์ ซึ่งสามารถทดแทนในส่วนของการเชื่อมปากมูลได้ และสามารถนำพลังงานไฟฟ้าจากแหล่งอื่นเข้ามาใช้ได้ แต่ต้นทุนจะเพิ่มขึ้น 0.6 สตางค์ หรือประชาชนจะต้องจ่ายเพิ่มจากเดิม 0.3% นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีความสามารถที่จะจัดการขนาดความต้องการพลังงานได้ เช่น การใช้หลอดไฟและเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดไฟถึง 2,000-3,000 เมกะวัตต์ แต่ขณะนี้ทำไปเพียง 300-400 เมกะวัตต์เท่านั้น (ไทยโพสต์ 020643)

นายไกรศักดิ์ ชุมชะวน ส.ว.โคราช กล่าวว่า การสร้างเขื่อนปากมูลเป็นการตัดสินใจที่ผิดพลาด เพราะเขื่อนสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และดีใจเป็นอย่างมากที่เขื่อนปากมูลจะเป็นเขื่อนสุดท้ายที่จะมีการสร้างขึ้น ถึงน้ำเป็นพลังงานราคาถูกก็จริง แต่ชาวบ้านต้องสูญเสียอย่างมากมาย ซึ่งสิ่งที่เสียไปไม่สามารถจะชดเชยได้ (ไทยโพสต์ 020643)

2.2.3 แม่น้ำมูลท่วมอุบลฯหลายอำเภอเสียหายยับ

ด้วยสภาพอากาศที่แปรปรวน เกิดพายุฟ้าฝนต่อเนื่องกันมาหลายวัน ส่งผลให้หลายจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับผลกระทบจากสภาวะน้ำท่วมซึ่งก่อให้เกิดความเสียหาย จ.อุบลราชธานีได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมอย่างหนักในบางพื้นที่ ทั้งที่ฝนหยุดตกแล้ว แต่เนื่องจากจังหวัดอุบลราชธานีเป็นศูนย์รวมของแม่น้ำหลายสายที่ไหลมาบรรจบกัน จึงทำให้ระดับน้ำแม่น้ำมูลใหญ่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ววันละ 50-60 เซนติเมตร เจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ระบุว่าตั้งแต่วันที่ 22.-27 มิ.ย. 2543 มีราษฎรได้รับความเดือดร้อนจากสภาวะแม่น้ำมูลเอ่อล้นท่วมแล้ว 165 หมู่บ้าน 36 ตำบล 11 อำเภอ และ 3 กิ่งอำเภอ พื้นที่การเกษตรมีนาข้าวได้รับความเสียหายแล้ว 24,311 ไร่ ฝ่ายน้ำล้น 11 แห่ง ถนนถูกน้ำท่วม 11 สาย และสะพานอีก 7 แห่ง โดยพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ อ.เมือง อ.วารินชำราบและอ.ม่วงสามสิบ เนื่องจากอยู่ในระหว่างแนวโค้งของแม่น้ำมูลและเป็นที่ยลุม จึงทำให้น้ำท่วมบ้านเรือนราษฎร พื้นที่การเกษตร ถนน ได้รับความเสียหายอย่างหนัก นอกจากนี้ ยังส่งผลให้เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงปลาในกระชังกว่า 1,000 ราย ได้รับความเสียหายจากน้ำที่ไหลเร็ว ทำให้ปลาในกระชังตายวันละ 300-400 กิโลกรัมต่อราย

ที่จ.ร้อยเอ็ดน้ำเหนือไหลป่าท่วมไร่นาในเขตพื้นที่ติดลำน้ำชี จ.ร้อยเอ็ดเสียหายหนัก สะพานรัฐปราโมทย์ ข้ามลำน้ำชีช่วงรอยต่อกิ่งอ.เชียงขวัญกับอ.โพธิ์ชัยระดับน้ำสูง และอีกไม่ถึง 1 เมตร จะท่วมสะพาน ขณะเดียวกัน น้ำได้ล้นเอ่อจากลำน้ำชีสู่ไร่นาเกษตรกรทั้งสองฝั่งทำให้ไม่สามารถทำนาได้ประมาณ 35,000 ไร่ พื้นที่ อบต.สะอาด บ้านปากปลาข้าว 300 ครอบครัวยังมีปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย ทางราชการได้นำเรือท้องแบนไปให้ประชาชนไว้ใช้ในภาวะฉุกเฉิน กิ่งอำเภอเชียงขวัญได้รับความเสียหายจากน้ำท่วมหนักเช่นเดียวกัน พื้นที่การเกษตรถูกน้ำท่วมมากกว่า 15,000 ไร่ (กรุงเทพฯธุรกิจ 280643)

2.3 ความเคลื่อนไหวด้านสัตว์และพืช

2.3.1 ปลอดประสพบุกยึดลิงเถื่อนหักพิสัยบุรี

จากความสำเร็จในเดือน พ.ค.2543 กรณีองค์การสวนสัตว์ได้ซื้อลิงคิลิมันจาโร โคโลบัส จำนวน 9 ตัว ราคาตัวละ 90,000 บาท จากประเทศแอฟริกา และพบว่าลิงติดเชื้อมะเร็งทำให้ลิงทยอยตายจนเหลือเพียง 4 ตัว ต่อมาวันที่ 6 มิ.ย. 2543 นายปลอดประสพ สุรัสวดี อธิบดีกรมป่าไม้ ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการค้าสัตว์ผิดกฎหมายได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้ายึดลิงคิลิมันจาโร โคโลบัสที่เหลืออยู่ 4 ตัว จากสวนสัตว์ดุสิต เนื่องจากนายพิสัยบุรี ณ พัทลุง ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ไม่สามารถหาหลักฐานการซื้อลิงดังกล่าวอย่างชอบด้วยกฎหมายมาแสดงแก่กรมป่าไม้ และถึงเวลาที่จะต้องเข้ามาตรวจขึ้นเด็ดขาดกับที่องค์การสวนสัตว์ซึ่งเป็นหน่วยราชการเช่นเดียวกัน กรมป่าไม้ได้พิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจดำเนินการแล้วว่า ลิงดังกล่าวจะแพร่เชื้อโรคเป็นอันตรายต่อชีวิตมนุษย์และสัตว์อื่นได้ ฉะนั้นจำเป็นต้องแยกลิงทั้ง 4 ตัวออกมากักกันให้ห่างไกลจากมนุษย์และสัตว์อื่นๆ ส่วนจะทำลายหรือจัดการให้ไม่เหลือซากนั้นจะพยายามใช้วิธีที่เมตตาธรรมที่สุด การใช้อาณาจออธิบดีกรมป่าไม้ทำการยึดครั้งนี้ก็เพื่อความปลอดภัยของมนุษย์และสัตว์ โดยนำมากักกันในพื้นที่เพื่อไม่ให้มีโอกาสแพร่เชื้อ หากไม่สามารถป้องกันลิงได้ ก็จะใช้วิธีทำลายอย่างแน่นอน (ไทยโพสต์ 070643)

2.4 ความเคลื่อนไหวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ

2.4.1 ประมวลแผ่นดินไหวในเดือน มิ.ย. 2543 จากเอเชียถึงอเมริกา

- แผ่นดินไหวแดนอิเหนาคร่าชีวิต 100 คน บาดเจ็บ 1,900 คน

สำนักข่าวอินทราของทางการอินโดนีเซียรายงานว่า เมื่อวันที่ 4 มิ.ย. 2543 เกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ ในเมืองเบงกูลูบนเกาะสุมาตราทำให้ผู้เสียชีวิตกว่า 117 คน และบาดเจ็บอีกกว่า 1,900 โรงพยาบาลสามแห่งในเมืองเบงกูลู ได้รับความเสียหายหนักที่สุด ทางด้านสำนักงานอุตุนิยมวิทยาในกรุงจาการ์ตรายงานว่า วัดแรงสั่นสะเทือนของแผ่นดินไหวครั้งนี้ได้ 7.3 ริกเตอร์ และศูนย์กลางอยู่ในมหาสมุทรอินเดียห่างจากเมืองเบงกูลูไปทางตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 100 กิโลเมตร แรงสั่นสะเทือนของแผ่นดินไหวครั้งนี้รู้สึกได้ไกลถึงสิงคโปร์ หนังสือพิมพ์ เดอะ สเตรทส์ ไทมส์ รายงานว่า ประชาชนหลายร้อยคนที่อาศัยอยู่บนอาคารสูง ๆ ต่างตกใจตื่นเพราะแรงสั่นสะเทือนของแผ่นดินไหวเมื่อเวลา 00.30 น.ของวันที่ 5 มิ.ย. ตามเวลาที่ท้องถิ่น แต่ไม่มีผู้ใดได้รับอันตราย (กรุงเทพฯธุรกิจ 05,200643) ส่วนรัฐบาลไทยแถลงว่าไม่มีคนไทยในเมืองเบงกูลูเสียชีวิตในเหตุแผ่นดินไหวครั้งนี้ (ไทยรัฐ 060643)

- แผ่นดินไหวทั่วเอเชีย ญี่ปุ่น-จีนตามอินโดฯ

วันที่ 7 มิ.ย. 2543 ได้เกิดอาฟเตอร์ช็อกหรือแรงสั่นสะเทือนที่รุนแรงตามมาจากแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ถึง 400 ครั้ง วัดแรงสั่นสะเทือนได้ 6.2 ริกเตอร์ ในเมืองเบงกูลูบนเกาะสุมาตรา แต่ไม่มีรายงานผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากอาฟเตอร์ช็อกดังกล่าว ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อ 06.45 น. ตามเวลาที่ท้องถิ่น ในขณะที่ผู้คนจำนวนมากต้องอาศัยหลบนอนตามเตียงที่หลังจากที่เกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่เมื่อคืนวันอาทิตย์ที่ 4 มิ.ย. 2543 ที่ผ่านมา (สยามรัฐ 060643, กรุงเทพฯธุรกิจ 080643)

ในเช้าวันเดียวกันกรมอุตุนิยมวิทยาญี่ปุ่นรายงานว่า เกิดเหตุแผ่นดินไหวบริเวณภาคตะวันตกของประเทศ โดยมีศูนย์กลางห่างจากทะเลญี่ปุ่น ทางตะวันตกของ จ.อิซิคาวะ ประมาณ 10 กม. วัดแรงสั่นสะเทือนได้ประมาณ 5.8 ริกเตอร์ ส่งผลให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บอย่างน้อย 3 คน บาดเจ็บสาหัส 1 คน อย่างไรก็ตาม ทางกรมไม่ได้เตือนว่าจะเกิดคลื่นยักษ์สึนามิ เจ้าหน้าที่ตำรวจรายงานว่ามีหญิงชราวัย 86 ไล่หลุดและขาชวาทัก เพราะตกจากเตียงขณะเกิดแผ่นดินไหว นอกจากนั้นกระจกหน้าต่างของโรงเรียนหลายแห่ง ในจังหวัดยามานากะและอิซิคาวะ ยังแตกกระจาย แต่โชคดีที่โรงปฏิกรณ์นิวเคลียร์ทั้ง 15 แห่งในจังหวัดฟูกูชิ ไม่ได้ได้รับความเสียหาย ขณะที่ทางรถไฟและทางหลวงหลายสายก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน ทำให้การคมนาคมต้องหยุดชะงักลง

ในขณะเดียวกันที่กรุงปักกิ่งเจ้าหน้าที่รายงานว่าเกิดแผ่นดินไหวในจังหวัดกานซู ซึ่งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของจีน วัดแรงสั่นสะเทือนได้ 5.9 ริกเตอร์ ทำให้ประชาชน 24 คนได้รับบาดเจ็บ ในจำนวนนี้บาดเจ็บสาหัส 4 ราย เจ้าหน้าที่คนหนึ่งในตำบลจิงไต ซึ่งได้รับความเสียหายมากที่สุด รายงานว่า หมู่บ้าน 53 แห่ง ได้รับความเสียหายอย่างหนัก โดยหมู่บ้าน 2 แห่ง ถูกทำลายราบ แผ่นดินไหวครั้งนี้ มีศูนย์กลางห่างจากทางตอนเหนือของจังหวัดหลานโจว ประมาณ 160 กม. ประชาชนได้รับความเดือดร้อนประมาณ 63,000 คน อาคาร 450 หลังพังทลาย และอีก 4,000 หลังได้รับความเสียหาย นอกจากนี้ ยังมีสัตว์เลี้ยงล้มตายถึง 230 ตัว และยังทำให้อุตสาหกรรมการผลิตในเขตนี้ได้รับผลกระทบด้วย (กรุงเทพฯธุรกิจ 080643)

นอกจากนั้นมีรายงานว่าที่พม่าก็เกิดแผ่นดินไหวรุนแรงวัดแรงสั่นสะเทือนได้ 6.5 ริกเตอร์ เมื่อเวลาประมาณ 05.51 น. ของเช้าวันที่ 7 มิ.ย. โดยศูนย์กลางของแผ่นดินไหวอยู่ทางเหนือของประเทศ วันที่ 9 มิ.ย. 2543 สำนักงานตรวจวัดแผ่นดินไหวของฮ่องกง แจ้งว่า เกิดแผ่นดินไหวรุนแรง ระดับ 6.5 ริกเตอร์ ที่รัฐคะฉิ่น ภาคเหนือของพม่าติดชายแดนจีน (เวลา 05.46 น. ตามเวลาท้องถิ่น หรือ 04.51 น ของไทย) จากการตรวจวัดเบื้องต้นพบว่า จุดศูนย์กลางแผ่นดินไหวอยู่ห่างจากเมืองเมียดคยีน่า ทางตอนเหนือของพม่า ราว 170 กม. และห่างจาก จ.เชียงใหม่ ราว 884 กม. ด้านสำนักตรวจวัดแผ่นดินไหวในมณฑลยูนนานของจีน รายงานว่า แรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหวเขย่าภาคตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนานด้วยเช่นกัน และตรวจวัดได้ว่าแผ่นดินไหวในพม่ารุนแรงถึง 7.3 ริกเตอร์ (ไทยรัฐ 100643)

- ใต้หวัน คนไข้ดับ

เมื่อวันที่ 11 มิ.ย. 2543 ได้เกิดเหตุแผ่นดินไหวรุนแรงในบริเวณพื้นที่ภาคกลางใต้หวัน แรงสั่นสะเทือนวัดค่าได้ 6.7 ตามมาตราริกเตอร์ทำให้อาคารหินบนภูเขาสูงกลิ้งตกลงมาบนทางหลวงหลายสายปะทะเข้ากับกลุ่มเด็กนักเรียนที่กำลังขี่รถจักรยานยนต์จนรถคว่ำได้รับบาดเจ็บ 4 คน แรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหวครั้งนี้ยังปลุกผู้คนที่กำลังหลับใหลอย่างมีความสุขให้ต้องผวาตื่นหนีตาย เอาตัวรอดกันกลางดึก มีรายงานว่าในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งผู้ป่วย หัวใจวายตายเพราะความกลัว 2 ราย มีผู้ได้รับบาดเจ็บอีกราว 36 คน วิทยุท้องถิ่นรายงานว่าการสั่นสะเทือนรุนแรงถึงขนาดทารกคนหนึ่งกระเด็นตกจากเปลได้รับบาดเจ็บ ส่วนผู้บาดเจ็บอีกหลายคนเป็นเพราะกระโดดหนีตายลงจากอาคารสูง จุดศูนย์กลางแผ่นดินไหวครั้งนี้ อยู่ในพื้นที่ภาคกลางห่างจากภูเขาหยูไปทางเหนือราว 47 กม. หรืออยู่ทางใต้ของกรุงไทเป ราว 300 กม. หลังเกิดการสั่นไหวครั้งแรก ก็มีแผ่นดินไหวต่อเนื่อง หรืออาฟเตอร์ช็อกอีก 8 ครั้ง แต่ละครั้งวัดขนาดความรุนแรงได้ราว 4-5 ริกเตอร์

นายกรัฐมนตรีตั้ง เพย แห่งใต้หวัน ออกแถลงการณ์เรียกร้องให้ประชาชนในพื้นที่เกิดแผ่นดินไหว เตรียมพร้อมอพยพ ออกจากพื้นที่ด้วย เพราะสำนักงานอุตุนิยมวิทยา ประกาศเตือนว่า ในช่วงตั้งแต่วันอังคารที่ 13 มิ.ย. เป็นต้นไป จะมีฝนตกหนักในพื้นที่อีก ซึ่งอาจทำให้เกิดแผ่นดินถล่ม น้ำท่วมฉับพลันหรือน้ำป่าไหลหลาก หากประชาชนไม่เตรียมพร้อมจะอพยพหนีไม่ทัน ทางภาคกลางของใต้หวัน เมื่อ 09.40 น. วันที่ 15 มิ.ย. 2543 นับเป็นอาฟเตอร์ช็อกล่าสุด จากเหตุการณ์แผ่นดินไหว เมื่อวันอาทิตย์ที่ 11 มิ.ย. ที่ผ่านมาซึ่งทำให้มีคนตาย 2 ศพ บาดเจ็บ 36 คน (ไทยรัฐ 12,160643) และในเช้าวันที่ 15 มิ.ย. 2543 เกิดอาฟเตอร์ช็อกทางภาคกลางของใต้หวันอีกทำให้มีผู้เสียชีวิตถึง 2 ศพ บาดเจ็บ 36 คน (ไทยรัฐ 160643)

- แผ่นดินไหวในสหรัฐฯ

วันที่ 14 มิ.ย. 2543 เกิดแผ่นดินไหวและอาฟเตอร์ช็อก หรือแผ่นดินไหวต่อเนื่อง ตามมาเกือบ 40 ครั้ง เขย่าบริเวณภาคตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐแคลิฟอร์เนีย ในสหรัฐฯ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ความเสียหาย โดยแผ่นดินไหวครั้งแรก ขนาด 4.2 ริกเตอร์ เกิดขึ้นเมื่อตอนเที่ยงวัน จุดศูนย์กลางห่างจากเมืองเฮลเซนโตรไปทางตะวันออกเฉียงใต้ 11 กม. จากนั้นอีก 3 ชม. ได้เกิดอาฟเตอร์ช็อกกว่า 36 ครั้ง ทั้งนี้ รัฐแคลิฟอร์เนียตั้งอยู่บริเวณแนวรอยเลื่อนแผ่นดินไหวแอนเดรสและอิมพีเรียล และเคยเกิดแผ่นดินไหวรุนแรง 6.9 ริกเตอร์ เมื่อปี 2483 สำหรับแผ่นดินไหวครั้งนี้ความรุนแรงระดับปานกลาง 4.7 ริกเตอร์ (ไทยรัฐ 160643)

- แผ่นดินไหวทั้งออสเตรเลีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และใต้หวัน

เมื่อกลางดึกคืนวันอาทิตย์ที่ 18 มิ.ย. 2543 เกิดแผ่นดินไหวรุนแรงในหลายพื้นที่แถบเอเชีย เริ่มจากบริเวณหมู่เกาะโคโคสประเทศออสเตรเลีย ในมหาสมุทรอินเดีย วัดความรุนแรงได้ถึง 7.5 ริกเตอร์ จุดศูนย์กลางการสั่นไหวอยู่ใต้ทะเลลึก ราว 50 กม. แต่ไม่มีรายงานความเสียหายหรือผู้เสียชีวิต ช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เกิดแผ่นดินไหว บริเวณชายฝั่งภาคใต้ของอินโดนีเซีย วัดขนาดความสั่นสะเทือนได้

7.5 ริกเตอร์ ไม่มีรายงานความเสียหาย หลังจากนั้นไม่นานเกิดแผ่นดินไหววัดขนาดความรุนแรง 5.7 ริกเตอร์ บริเวณเกาะลูซอน ในฟิลิปปินส์ จากนั้นก็มีรายงานแผ่นดินไหว ในพื้นที่ภาคกลางของไต้หวันอีกวัดความสั่นสะเทือนได้ 5.3 ริกเตอร์ ไม่มีรายงานความเสียหายเช่นกัน (ไทยรัฐ 200643)

3. ความเคลื่อนไหวพลังงาน

3.1 ความเคลื่อนไหวพลังงานในประเทศ

3.1.1 น้ำมันโลกต้นเบนซินพุ่ง 15.89 บาทต่อลิตร ดีเซล 13 บาทต่อลิตร

นายพิชัย ชุณหวชิร ผู้จัดการใหญ่ ปตท.น้ำมัน การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เปิดเผยว่า จากการที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยนับจากวันที่มีการพิจารณาปรับราคาครั้งสุดท้ายจนถึงปัจจุบันน้ำมันดิบขุดได้ปรับตัวสูงขึ้นจาก 26.51 ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 28.32 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล โดยน้ำมันเบนซินพิเศษได้ปรับตัวสูงขึ้นจาก 30.43 เป็น 33.30 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลและน้ำมันดีเซลได้ปรับตัวสูงขึ้นจาก 29.43 เป็น 30.58 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ปตท.จึงจำเป็นต้องปรับราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินและดีเซล เพิ่มขึ้นอีกลิตรละ 30 สตางค์ ตั้งแต่วันที่ 14 มิ.ย. 2543 เป็นต้นไป ทำให้ราคาขายปลีกน้ำมันของปตท.ในเขตกทม.และปริมณฑลเป็นดังนี้ น้ำมันเบนซินพิเศษ อยู่ที่ 15.69 บาทต่อลิตร น้ำมันเบนซินธรรมดา อยู่ที่ 14.69 บาทต่อลิตร และน้ำมันดีเซล อยู่ที่ 12.62 บาทต่อลิตร (กรุงเทพธุรกิจ, ไทยรัฐ 140643)

นายสาวิตรี โพธิวิหค รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะรัฐมนตรีที่กำกับดูแลนโยบายด้านพลังงานเปิดเผยว่า การตัดสินใจเพิ่มกำลังการผลิตน้ำมันของกลุ่มโอเปกอีกวันละ 708,000 บาร์เรล ตั้งแต่วันที่ 1 ก.ค. 2543 เป็นต้นไป นับเป็นข่าวดีสำหรับประเทศไทยที่จะทำให้อาณัติน้ำมันทรงตัวหรือลดลง (ไทยรัฐ 230643)

วันที่ 27 มิ.ย. 2543 ปตท.ปรับราคาขายปลีกน้ำมันหน้าสถานีในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลเพิ่มขึ้นอีก 20-30 สตางค์ โดยเบนซินปรับเพิ่ม 20 สตางค์/ลิตรและดีเซลปรับเพิ่มขึ้น 30 สตางค์ต่อลิตร ส่งผลให้ราคาขายปลีกในประเทศ เบนซินออกเทน 95 ราคา 15.89 บาทต่อลิตร เบนซินออกเทน 91 ราคา 14.89 บาทต่อลิตรและดีเซลราคา 12.72 บาทต่อลิตร สาเหตุเพราะราคาน้ำมันในตลาดสิงคโปร์ได้เพิ่มขึ้น โดยราคาน้ำมันเบนซินอยู่ที่ 33.38 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล ดีเซลอยู่ที่ 31.30 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล อย่างไรก็ตาม แม้ออกเปกจะเพิ่มกำลังการผลิต แต่ไม่ได้ส่งผลให้ราคาน้ำมันในตลาดลดลงเพราะปริมาณน้ำมันที่เพิ่มไม่เพียงพอกับความความต้องการในตลาดและไม่ได้เป็นไปตามคาดหวังว่าจะมีการเพิ่มกำลังการผลิตเป็น 900,000-1,000,000 บาร์เรลต่อวัน อีกทั้งโรงกลั่นน้ำมันในคูเวตยังเกิดระเบิดจึงทำให้ความต้องการน้ำมันอยู่ในภาวะตึงตัว และอาจมีผลต่อราคาน้ำมันในประเทศ โดยจะอยู่ระหว่าง 15-16 บาทต่อลิตร (ไทยรัฐ 270643) วันที่ 29 มิ.ย. 2543 ผู้จัดการใหญ่ ปตท.น้ำมัน กล่าวว่า ราคาน้ำมันดีเซลได้ปรับขึ้นเป็น 12.99 บาทต่อลิตร เป็นผลมาจากราคาน้ำมันสำเร็จรูปในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นประกอบกับผลกระทบจากโรงกลั่นน้ำมันคูเวตระเบิดทำให้กำลังการผลิตหายไปส่วนหนึ่ง (ไทยโพสต์ 290643)

3.1.2 ผู้ประกอบการขอเพิ่มค่าโดยสารราคา 10 สต./กม.

ด้านนางสุจินดา เชิดชัย นายกสมาคมผู้ประกอบการรถร่วมโดยสารเปิดเผยภายหลังการประชุมสมาคมผู้ประกอบการรถร่วมโดยสารประจำเดือน มิ.ย. ว่าที่ประชุมได้มีการพิจารณา กรณีที่ผู้ประกอบการรถร่วมโดยสารกลุ่มภาคอีสานจำนวน 19 บริษัท จะหยุดเดินรถในวันที่ 24 มิ.ย. 2543 ที่ประชุมสรุปและมติว่าจะไม่มีการหยุดเดินรถในเส้นทางใดๆ ทั้งสิ้น แต่ผู้ประกอบการรถร่วมโดยสารจะเข้าพบนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รมต.คมนาคมในวันที่ 23 มิ.ย. 2543 เพื่อเสนอขอปรับอัตราค่าโดยสารเพิ่มขึ้นอีก 10 สตางค์/กิโลเมตร (ไทยรัฐ 210643)

3.2 ความเคลื่อนไหวพลังงานในต่างประเทศ

3.2.1 ประชุมปิโตรเลียม แคนาดาคุม เลขาโอเปกเตรียมดันโอเปกผลิตเพิ่ม 500,000 บาร์เรลต่อวัน

มีการประชุมสุดยอดสมัชชาปิโตรเลียมโลกระหว่างวันที่ 12-15 มิ.ย. 2543 ที่เมืองคาลการี แคนาดา การประชุมสุดยอดครั้งนี้จัดขึ้นเป็นปีที่ 16 โดยมีตัวแทนจาก 95 ประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 2,850 คนเข้าร่วม ซึ่งรวมเอาสมาชิกกลุ่มประเทศผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันหรือโอเปกและผู้บริหารบริษัทน้ำมันยักษ์ใหญ่จากทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นบริษัทบีพี อัมโมโค และเท็กซาคอ สำหรับหัวข้อการประชุมสุดยอด ได้แก่ ราคาน้ำมันไปจนถึงเทคโนโลยีการกลั่นน้ำมัน ขณะเดียวกันกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลายกลุ่มกดดันให้ที่ประชุมหยิบยกเอาประเด็นผลกระทบต่อทางด้านสิ่งแวดล้อมเข้าหารือด้วย ทางด้านนายริลวานู ลูกแมน เลขาธิการโอเปก กล่าวหลังจากเดินทางถึงเมืองคาลการีว่าแผนการเพิ่มโควตาการผลิตน้ำมันของโอเปกอีก 500,000 บาร์เรลต่อวัน ยังไม่เป็นทางการและจะยังไม่ส่งผลบังคับใช้จนกว่าจะถึงการประชุมครั้งต่อไปของโอเปก ที่กรุงเวียนนา ในวันที่ 21 มิ.ย. 2543 (กรุงเทพธุรกิจ 130643) ซึ่งในที่สุดผลการประชุมที่เวียนนาโอเปกได้ข้อสรุปว่าจะเพิ่มการผลิตอีกวันละ 708,000 บาร์เรล ตั้งแต่วันที่ 1 ก.ค. 2543 เป็นต้นไป (ไทยรัฐ 230643)

3.2.2 เยอรมนีประกาศ ปิดโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ให้หมดภายใน 20 ปีนี้

วันที่ 15 มิ.ย. 2543 นายเกอร์ฮาร์ด ชโรเดอร์ นายกรัฐมนตรีเยอรมนี สังกัดพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย ได้เปิดแถลงข่าวสำคัญครั้งประวัติศาสตร์ต่อสื่อมวลชนว่า รัฐบาลเยอรมนีได้บรรลุข้อตกลงกับบริษัทพลังงานโดยจะปิดโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ 19 โรงทั่วประเทศแบบค่อยเป็นค่อยไปและกำหนดให้โรงไฟฟ้านิวเคลียร์แต่ละโรงมีระยะเวลาดำเนินการได้ 32 ปี นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังให้คำมั่นสัญญาว่าจะดำเนินการเรื่องนี้โดยเร็ว เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ซึ่งหมายความว่าโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์โรงสุดท้ายจะปิดในอีก 20 ปีข้างหน้าภายใต้การบรรลุข้อตกลงดังกล่าว ซึ่งนายชโรเดอร์ ได้เชิญตัวแทนบริษัทพลังงานยักษ์ใหญ่ 4 บริษัท คือ RWE, Viag, Veba และ Energi Baden-Wuerttemberg มาร่วมหารือนานนับ 4 ชม.ครั้งนั้น ถือเป็นความสำเร็จ ของพรรคร่วมรัฐบาลสังคมนิยมประชาธิปไตย และพรรคสีเขียว ที่พยายามผลักดันเรื่องนี้

ทั้งนี้ ตามข้อตกลง โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์โรงแรกที่จะถูกปิดในปี 2545 คือ โอบริชฮิมในเมืองบาเดน วอร์เทมเบิร์ก ขณะที่โรงสุดท้ายได้แก่ เนกการ์เวสต์ฮิม 2 ในเมืองบาเดน วอร์เทมเบิร์ก เช่นกัน ซึ่งมีการปิดในปี 2564 ปัจจุบันพลังงานไฟฟ้าในเยอรมนีราว 30% หรือ 1 ใน 3 ได้จากพลังงานนิวเคลียร์ ซึ่งเยอรมนีได้ยุติการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ มาตั้งแต่ปี 2532 และไม่มีแผนการที่จะสร้างอีก (ไทยรัฐ 160643)

การตกลงปิดโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทั่วประเทศมีผลทางการเมืองและความรู้สึกของประชาชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากในเยอรมนี มีกระแสต่อต้านการใช้พลังงานนิวเคลียร์ค่อนข้างมาก อีกทั้งเรื่องนี้ ยังเป็นนโยบายหลักที่พรรครัฐบาลประกาศจะผลักดันตั้งแต่ในช่วงการหาเสียง อนึ่ง นอกจากกำหนดเวลาในการปิดโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทั่วประเทศแล้ว ข้อตกลงฉบับนี้ยังรวมไปถึงการห้ามแปรรูปกากนิวเคลียร์ ตั้งแต่เดือน ก.ค. 2548 เป็นต้นไป ซึ่งปัจจุบันกากนิวเคลียร์จากโรงงานในเยอรมนีจะถูกนำไปแปรรูปที่โรงงานในฝรั่งเศสและอังกฤษ อย่างไรก็ตาม การขนส่งกากนิวเคลียร์ข้ามประเทศ ถูกสั่งห้ามตั้งแต่ปี 2541 หลังจากเกิดกรณีกัมมันตภาพรังสีรั่วไหลขณะขนย้าย

ทางด้านนายอูลริค ฮาร์ทมานน์ ประธานบริษัทผลิตไฟฟ้าเวบาแถลงว่า ภาคเอกชนที่มีบทบาทในอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ ต่างรู้สึกเสียใจกับแผนการปิดโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม พวกเขายอมรับการตัดสินใจของรัฐบาลในครั้งนี้ (กรุงเทพธุรกิจ 160643)

ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง

1. ความเคลื่อนไหวของพรรคการเมือง

1.1 พรรคชาติพัฒนาปรับรัฐมนตรีแบบเงียบสุดๆ

วันที่ 14 มิ.ย.2543 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรีจากพรรคชาติพัฒนา 2 ตำแหน่งคือ นายอดิศักดิ์ โพธารามิก ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีสำนักนายกฯ แทนนางปวีณา หงสกุล ซึ่งลาออกไปลงสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่ากทม. และพล.ต.อ.ประชา พรหมนอก อดีตผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งลาออกจากตำแหน่ง สมัครเป็นสมาชิกพรรคชาติพัฒนาและดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีแรงงานฯ แทนพล.ต.ต.วุฒิ สุโกศล ที่ถูกปรับออกไป (มติชนสุดสัปดาห์ 190643) กรณีพล.ต.อ.ประชา ซึ่งยังมีอายุราชการเหลืออยู่อีกประมาณ 2 ปีมาเข้าร่วมกับพรรคชาติพัฒนานั้นสร้างความประหลาดใจให้กับวงการเมืองอย่างยิ่ง จากคำบอกเล่าของนายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ เลขาธิการพรรคชาติพัฒนา บอกว่า หลังจากพูดคุยกับพล.ต.อ.ประชาในหลายเดือนที่ผ่านมา ได้ข้อสรุปว่าหากพล.ต.อ.ประชามาสังกัดพรรคชาติพัฒนาจะได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี โดยพล.ต.อ.ประชามีเงื่อนไขว่าต้องเป็นงานที่ถนัดและทำได้ หลังจากนั้นนายสุวัจน์ได้เจรจากับพรรคประชาธิปัตย์ขอตำแหน่งรมช.มหาดไทยแลกกับตำแหน่งรมช.คมนาคมแต่ไม่ได้รับการตอบรับ จึงดำเนินการปรับรัฐมนตรีของพรรคสองตำแหน่ง เป้าหมายในการปรับคือต้องเป็นที่ยอมรับจากสังคมและมีปัญหาน้อยที่สุด ส่วนเหตุผลของพล.ต.อ.ประชาที่เข้าร่วมกับพรรคชาติพัฒนาคือเพื่อวางมือจากตำแหน่งเปิดโอกาสให้คนอื่นขึ้นมาดำรงตำแหน่งแทน พรรคชาติพัฒนามีความตั้งใจจริงในการชักชวนมาร่วมพรรคและเหตุผลสุดท้ายคือการเป็นคนโคราชด้วยกันมีความสนิทสนมกับพล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค (มติชนสุดสัปดาห์ 260643)

1.2 91 ส.ส.ลาออกเพื่อกดดันรัฐบาลยุบสภา ส่วนพิชัย รัตตกุล ได้เป็นประธานแทนวันนอร์ตามคาด

วันที่ 28 มิ.ย.2543 นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา เลขาธิการพรรคความหวังใหม่ ยื่นใบลาออกจากตำแหน่งส.ส. และให้สัมภาษณ์ว่า ส.ส.พรรคความหวังใหม่จะยื่นใบลาออกจากตำแหน่งจำนวน 48 คน รวมกับใบลาออกจากสมาชิกพรรคของนายจาตุรนต์ ฉายแสง อดีตเลขาธิการพรรคและนายอดิศร เพียงเกษ อดีตกรรมการบริหารพรรค ซึ่งทำให้พ้นสภาพส.ส.โดยปริยาย และยังมีส.ส.กลุ่มวังน้ำเย็นที่มายื่นหนังสือลาออกจากสมาชิกพรรคอีก 40 คน เบ็ดเสร็จรวม 91 คน ซึ่งมีผลในวันที่ 1 ก.ค.2543 เป็นต้นไป นายวันนอร์ให้เหตุผลการลาออกว่า

เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการปฏิรูปการเมืองตามรัฐธรรมนูญใหม่อย่างเต็มรูปแบบ ส.ส.ของพรรคความหวังใหม่จึงคืนอำนาจให้กับประชาชน ส่วนจะมีผลต่อรัฐบาลอย่างไรเป็นเรื่องที่ประชาชนต้องติดตามและตัดสินใจ สำหรับส.ส.พรรคความหวังใหม่ที่ยังไม่ลาออกเมื่อเห็นคำสั่งคมตอบรับกระแสการลาออก บางคนก็บอกว่าจะลาออกในวันรุ่งขึ้น(ไทยรัฐ 290643)

สำหรับพรรคกิจสังคมนั้นมีมติไม่ลาออกจากสมาชิกภาพในวันที่ 27 มิ.ย.2543 แต่จากการที่ส.ส.พรรคความหวังใหม่ยื่นใบลาออกจำนวนมาก นายสุวิทย์ คุณกิตติ หัวหน้าพรรค จึงบอกว่าทางพรรคจะทบทวนมติพรรคในเรื่องนี้ใหม่ในขณะที่ส.ส.ของพรรคแตกออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งต้องการให้ลาออกอีกกลุ่มหนึ่งต้องการให้อยู่เป็นฝ่ายค้านต่อไป (ไทยรัฐ 290643)

จากการยื่นใบลาออกของส.ส.พรรคความหวังใหม่ทำให้บรรยากาศการประชุมสภาผู้แทนราษฎรสมัยประชุมนิติบัญญัติพิเศษเพื่อพิจารณาร่างพ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2544 มีส.ส.ฝ่ายค้านเข้าร่วมประชุมไม่ถึง 30 คน นายโสมภณ เพชรสว่าง รองประธานสภาผู้ซึ่งทำหน้าที่ประธานสภาผู้ซึ่งประชุมถึงจำนวนส.ส.ในช่วงเปิดประชุมครั้งนี้ว่าลาออก 74 คน เสียชีวิต 8 คน และเหลือจำนวนส.ส.ทั้งสิ้น 311คน จากนั้นที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้นายพิชัย รัตกุล ดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร ส่วนตำแหน่งรองนายกฯของนายพิชัยนั้นอยู่ระหว่างการเสนอชื่อส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ กรณียุบสภานั้นนายเกษวน หลีกภัย บอกว่า หากประชาชนคิดว่ารัฐบาลแก้ปัญหาไม่ได้คงจะไม่เลือกเราเข้ามาอีก (ไทยรัฐ 290643) การลาออกของฝ่ายค้านทำให้สภาผู้แทนราษฎรมีฝ่ายค้านเหลืออยู่ประมาณ 43 คน (มติชนสุดสัปดาห์ 030743)

2. ความเคลื่อนไหวด้านการปฏิรูปการปกครอง

2.1 เลือกตั้งส.ว.รอบ 3 ยังปรากฏการทุจริต กกต.ยืนยันจะแขวนต่อไปหากยังมีทุจริต แต่จากผลการวินิจฉัยของศาลรธน. การเลือกตั้งรอบ 4 ต้องเลื่อนออกไป

วันที่ 4 มิ.ย.2543 กกต.จัดการเลือกตั้งส.ว.รอบที่ 3 ใน 9 จังหวัดคือ อำนาจเจริญ ลำปาง อุบลราชธานี สุพรรณบุรี มหาสารคาม ขอนแก่น นครราชสีมาหนองคาย และอุดรธานี โดยจัดเลือกตั้งล่วงหน้าขึ้นในวันที่ 27-28 พ.ค.2543 ซึ่งมีผู้ไปลงคะแนนล่วงหน้า 2 วัน ใน 9 จังหวัดเพียง 11,936 คน น้อยกว่ารอบสองเกือบ 10 เท่า ส่วนในต่างประเทศทั้งหมด 19 ประเทศใช้สิทธิเพียง 74 คน แต่คาดว่าวันที่ 4 มิ.ย. คนคงมากกว่านี้ (ไทยโพสต์ 01,02,05,110543, สยามรัฐ 010543, กรุงเทพธุรกิจ 14,230543,มติชน 290543)

การเลือกตั้งรอบ 3 ยังคงปรากฏการทุจริตเช่นเดิม ที่จังหวัดมหาสารคาม มีรายงานเข้ามาว่า แจกเงินถึงหัวละ 500 บาท ที่จังหวัดหนองคายมีหลักฐานชัดว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอระดับ 6 และนักวิชาการสาธารณสุขระดับ 5 เป็นหัวคะแนนแจกจ่ายเงิน ตามอนามัยหมู่บ้าน 4-6 พันบาทต่อแห่ง เพื่อช่วยผู้สมัครรายหนึ่ง ซึ่งนายยุวรัตน์ กมลเวชช กรรมการการเลือกตั้ง บอกว่า ได้แจ้งความให้ดำเนินคดีอาญาไปแล้ว มีโทษจำคุก 1-10 ปี

วันที่ 8 มิ.ย.2543 คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภารอบที่ 3 จำนวน 8 คนใน 6 จังหวัดคือ ขอนแก่น นครราชสีมา ลำปาง สุพรรณบุรี อำนาจเจริญ อุบลราชธานี ซึ่งที่อุบลราชธานีนางมลวิมลย์ เงินหมื่น ภริยานายสุทัศน์ เงินหมื่น รมต.ยุติธรรม ได้รับเลือกตั้งด้วย และจากการทุจริตที่ปรากฏ กกต.จึงมีมติให้แขวนรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดใน 4 จังหวัดคือ มหาสารคาม อุบลราชธานี อุดรธานี และหนองคาย ซึ่ง 3 ใน 4 รายที่ถูกแขวนรายชื่อนี้เคยถูกแขวนมาแล้ว คือนายประวีติ ทองสมบุญรัตน์ นางสิริวิฐู ชุกกลิ่น และนายชัยรัตน์ โสตา คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีมติไม่ให้ทั้ง 3 คนนี้ลงสมัครรับเลือกตั้งในรอบที่ 4 ที่จะจัดขึ้นใน 4 จังหวัดดังกล่าวอีก ซึ่งกำหนดให้เลือกในวันที่ 18 มิ.ย. และเลือกตั้งล่วงหน้าในวันที่ 10-11 มิ.ย. ขณะนี้ได้ ส.ว.แล้วจำนวน 196 คนจากยอด 200 คน (มติชนสุดสัปดาห์ 120643)

สำหรับบรรยากาศในการลงคะแนนเลือกตั้งส.ว.รอบ 4 ล่วงหน้าใน 4 จังหวัด คือ จ.มหาสารคาม หนองคาย อุบลราชธานี และอุดรธานี ปรากฏว่า มีประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าที่หน่วยเลือกตั้งกลางในแต่ละจังหวัดลดลงมาก ส่วนใหญ่พบว่าเมื่อที่ต้องออกมาใช้สิทธิหลายครั้ง แต่ก็จำเป็นเพราะถือว่าเป็นหน้าที่และต้องการให้คนดีมีความรู้ความสามารถเข้าไปเป็น ส.ว. (ไทยรัฐ 130643) การเลือกตั้งครั้งนี้ นายโคทม อาริยา กรรมการการเลือกตั้ง แถลงว่า กกต. ร่วมกับก.ศึกษา ก.มหาดไทย และองค์กรเอกชน จะยื่นนโยบาย "เคาะประตู ทุกหมู่บ้าน" เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิ และลดการทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) รอบที่ 4 และที่เน้นพิเศษก็คือ กกต.จะใช้วิธีเฝ้าระวัง และขอความร่วมมือจากบรรดาหัวคะแนนทั้งหมด โดยจะใช้ธงสีเขียวแสดงสัญลักษณ์ "เขตปลอดทุจริตเลือกตั้ง" ทั้งนี้ระหว่างวันที่ 15 -16 มิ.ย.2543 นักเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ทุกอำเภอจะเดินรณรงค์ ขอความร่วมมือจากร้านค้า และประชาชน เชื่อว่าจะทำให้มีคนออกมาใช้สิทธิมากกว่าการเลือกตั้ง ส.ว. ครั้งที่ผ่านมา และจะสามารถลดการทุจริตลงได้ (ไทยรัฐ 130643)

อย่างไรก็ตาม นายพดล เสงเจริญ เลขาธิการศาลรัฐธรรมนูญแถลงเมื่อวันที่ 15 มิ.ย.2543 ว่าศาลรัฐธรรมนูญได้ลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมาก 7 ต่อ 5 วินิจฉัยว่า การที่กต.ใช้อำนาจตัดสินคดีผู้สมัครส.ว.ที่ถูกแขวนจากการทุจริตเลือกตั้งเกิน 1 ครั้งไม่ให้ลงรับสมัครเลือกตั้งในครั้งต่อไป เป็นการกระทำที่ขัดกับรัฐธรรมนูญ ซึ่งมิได้มีข้อบัญญัติไว้ แต่คำวินิจฉัยนี้ไม่มีผลย้อนหลัง การเลือกตั้งรอบ 4 ในวันที่ 18 มิ.ย.2543ที่มีผู้ถูกแขวนชื่อจำนวน 3 คนดังกล่าวข้างต้น จึงมีสิทธิกลับเข้ามารับการเลือกตั้งใหม่ได้ จากคำวินิจฉัยของศาลรธน.ทำให้กต.ต้องประกาศเลื่อนการเลือกตั้งส.ว.รอบ 4 จากวันที่ 18 มิ.ย. ซึ่งทำให้การเปิดสมัยประชุมสภาในวันที่ 24 มิ.ย.2543 ยังมี ส.ว.ไม่ครบ 200 คน ส่งผลให้ไม่สามารถพิจารณาพ.ร.บ.รายจ่ายประจำปี 2544 ได้ และการเลือกตั้งล่วงหน้าที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 10-11 มิ.ย. ต้องกลายเป็นโมฆะ เพราะบุคคลทั้งสามมิได้ลงสมัครด้วย(มติชนสุดสัปดาห์ 190643)

3. ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 เปิดตัวผู้สมัครลงเลือกตั้งผู้ว่ากทม.วันแรกมี 14 คน วันสุดท้ายรวมทั้งหมด 23 คน

วันที่ 7 มิ.ย.2543 เป็นวันแรกของการเปิดตัวผู้สมัครผู้สมัครเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้สมัครผู้ว่าฯ กทม.และกองเชียร์เดินทางมาถึงก่อนเวลา 8.30 น. ทั้งสิ้นและลงชื่อเพื่อรอจับหมายเลขในการสมัครเลือกตั้ง

ในวันแรกมีผู้สมัครจำนวน 14 คนด้วยกันโดยมาจากตัวแทนของพรรคการเมือง 4 คน และผู้สมัครอิสระ 10 คน เวลา 08.30 น. นายประเสริฐ สมะลาภา ปลัด กทม. ได้ประกาศว่าผู้สมัคร 14 คน เดินทางมาก่อนเวลา 08.30 น. จึงถือว่าทุกคนมาพร้อมกันหมด จึงแยกการจับสลากออกเป็น 2 ครั้ง ครั้งแรกเพื่อเลือกอันดับการจับสลากก่อน-หลัง โดยเรียกชื่อตามลำดับผู้ที่แจ้งความจำนงก่อนหลัง ส่วนครั้งที่ 2 เพื่อรับหมายเลขประจำตัว ปรากฏว่านายมนทลชาติสุวรรณหรือปลัดแรมโบ๊ ได้หมายเลข 1 พ.อ.วินัย สมพงษ์ หมายเลข 2 นางปวีณา หงสกุล หมายเลข 3 คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช หมายเลข 4 นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ พรรคไทยรักไทย หมายเลข 5 น.ส.จิตติพร อภิบาลภูวนารถหรือ "ติ่ม การบินไทย" หมายเลข 6 นายสมัคร สุนทรเวช หัวหน้าพรรคประชากรไทย หมายเลข 7 พ.ต.ท.กานต์ เทียนแก้ว หมายเลข 8 นายดำริห์ รินวงษ์ หมายเลข 9 พ.อ.ประจักษ์ สว่างจิตร์ หมายเลข 10 นายวรวิชัย ไชยชนะ หมายเลข 11 นายชัยพร ประเสริฐเวศยากร หมายเลข 12 นายธวัชชัย สัจจกุล หมายเลข 13 นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร หมายเลข 14 จากนั้นจึงให้ผู้สมัครไปแสดงหลักฐาน ต่อเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบ

ทั้งนี้ นายธวัชชัย สัจจกุล เป็นผู้สมัครซึ่งมีกองเชียร์ระดับผู้นำรัฐบาลคือ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รมต.ประจำสำนักนายกฯ และรองหัวหน้าพรรค นายสาวิตรี โพธิวิหค รมต.ประจำสำนักนายกฯ นายชำนาญ คัคคิเรษฐ รมช. มหาดไทย และรองเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ เป็นต้น (ไทยรัฐ 070643)

ส่วนผู้สมัครอีก 9 คน ที่มาลงชื่อในวันต่อๆ มานั้น ได้หมายเลขตามลำดับดังนี้ นายกิตติศักดิ์ ธีรวิศิษฐ์ หมายเลข 15 นายสุชาติ เกิดผล หมายเลข 16 นายสมิตร สมิทินันท์ หมายเลข 17 นายชัยรัตน์ รัตน์น้อย หมายเลข 18 นายกุลภัทร กุระมะโรหิต หมายเลข 19 นายอุดม วิบูลเทพชาติหมายเลข 20 นายชจร ชูแก้ว หมายเลข 21 นายณัฐวัฒน์ เรือนเรือง หมายเลข 22 และนายทรงพล สุวรรณภูมิ หมายเลข 23 ทั้งนี้ นายประเสริฐ สมะลาภา ปลัดกรุงเทพมหานคร เปิดเผยว่าตามพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในวันอาทิตย์ที่ 23 กรกฎาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 – 15.00 น. (เว็บไซต์กทม 290643)

4. ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครองในต่างประเทศ

4.1 คลินตัน-ปูติน ซัมมิตครั้งแรก สหรัฐฯมุ่งแก้ไขสัญญา "ABM " เพื่อโครงการ "สตาร์วอร์" แต่รัสเซียไม่เล่นด้วย

วันที่ 3 มิ.ย. 2543 ประธานาธิบดี บิล คลินตัน แห่งสหรัฐฯ ร่วมประชุมสุดยอดกับ นายวลาดิเมียร์ ปูติน ประธานาธิบดีรัสเซีย เป็นครั้งแรก ระหว่างร่วมรับประทานอาหารค่ำที่พระราชวังเครมลินในกรุงมอสโก บรรยากาศทหารหรือระหว่างสองผู้นำยักษ์ใหญ่ของโลกเป็นไปด้วยมิตรไมตรี ทั้งนี้ ประเด็นการประชุมสุดยอดระหว่างคลินตันกับปูติน จะเจรจากันหลายเรื่อง อาทิ เศรษฐกิจระหว่างประเทศ สถานการณ์ในคาบสมุทรบอลข่าน ยุทธศาสตร์ด้านนิวเคลียร์ระหว่างสหรัฐฯกับรัสเซีย แต่ประเด็นที่ละเอียดอ่อนที่สุด คือแผนการของสหรัฐฯ ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงสนธิสัญญาต่อต้านขีปนาวุธ (Anti-Ballistic Missile, ABM) ปี 2515 เนื่องจากมีความจำเป็นที่จะติดตั้งระบบป้องกันการถูกโจมตีด้วยขีปนาวุธ หรือระบบต่อต้านขีปนาวุธ ซึ่งถือเป็นการย่อส่วนโครงการสตาร์วอร์ ของอดีตประธานาธิบดี โรนัลด์ เรแกน โดยสหรัฐฯ มีแผนจะติดตั้งขีปนาวุธป้องกันการถูกโจมตีด้วยขีปนาวุธถึง 100 ลูกที่รัฐอะแลสกา เพื่อสกัดกั้นขีปนาวุธของฝ่ายตรงข้าม แต่แผนการนี้ขัดต่อสนธิสัญญา ABM (ไทยรัฐ 050643)

สำหรับการประชุมสุดยอดในวันที่ 4 มิ.ย.2543 ผู้นำรัสเซียมีความเห็นด้วยกับสหรัฐฯในเรื่องภัยคุกคามจากประเทศอิหร่าน เกาหลีเหนือ ที่กำลังพัฒนาโครงการอาวุธนิวเคลียร์ และได้ลงนามในคำประกาศว่าด้วยเสถียรภาพทางยุทธศาสตร์ร่วมกับประธานาธิบดีสหรัฐฯ แต่ปฏินัยยังมีความเห็นต่างในเรื่องของวิธีการรับมือกับภัยคุกคามดังกล่าว ซึ่งคลินตันต้องการใช้ระบบป้องกันขีปนาวุธแห่งชาติ (NMD) สะกัดกันขีปนาวุธของศัตรูที่จู่โจมเป้าหมายกลางอากาศ ขณะที่ผู้นำรัสเซียเห็นว่าควรสร้างระบบป้องกันใกล้ดินแดนของประเทศที่ก่อปัญหาและขีปนาวุธของฝ่ายตรงกันข้ามขณะที่กำลังยิ่งขึ้นไป ซึ่งวิธีการดังกล่าวคลินตันบอกว่าต้องใช้เวลากว่า 10 ปีในการพัฒนาขึ้นมาใช้งาน ในขณะที่วิธีของสหรัฐฯใช้เวลาเพียง 5 ปี

นอกจากนี้ คลินตันยังไม่ประสบความสำเร็จในการโน้มน้าวให้ผู้นำรัสเซียยอมปรับแก้สนธิสัญญาควบคุมขีปนาวุธต่อต้าน ซึ่งห้ามระบบป้องกันของสหรัฐฯ มีหน้าที่ขังขู่ว่าจะฉีกสัญญาลดอาวุธระหว่างสหรัฐฯ-รัสเซียทั้งหมดถ้าสหรัฐฯเดินหน้าโครงการดังกล่าว (ผู้จัดการ 060643) ซึ่งเป็นที่กังวลของนานาชาติเช่นกันว่าระบบป้องกันของสหรัฐฯจะทำลายสนธิสัญญาควบคุมอาวุธทั้งหมด และจะจุดชนวนการแข่งขันกันสะสมอาวุธระลอกใหม่ของโลก จีนเป็นประเทศหนึ่งที่มีความกังวลดังกล่าว ทั้งนี้ นายฉา ชูกัง ผอ.สำนักงานควบคุมการปลดอาวุธ ก.ต่างประเทศของจีน ยังได้เน้นว่าโดยเฉพาะการแข่งขันสะสมอาวุธในอวกาศ เนื่องจากโครงการของสหรัฐฯรวมไปถึงการติดตั้งระบบต่อต้านขีปนาวุธในห้วงอวกาศด้วย และเสริมว่าเป้าหมายที่แท้จริงของสหรัฐฯในการพัฒนาโครงการนี้คือต้องการมีอำนาจเบ็ดเสร็จทางทหารเหนือกว่าประเทศอื่น ซึ่งเชื่อว่าไม่มีประเทศใดยอมให้สหรัฐฯทำเช่นนั้นแน่นอน (กรุงเทพธุรกิจ 100643)

ในประเด็นเศรษฐกิจ สหรัฐฯสัญญาจะสนับสนุนการปล่อยความช่วยเหลือจากไอเอ็มเอฟแก่รัสเซีย และจะผลักดันรัสเซียเข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์การการค้าโลก ซึ่งรัสเซียเรียกร้องขอเข้าร่วมตั้งแต่ปี ค.ศ.1993 แล้ว ส่วนทางรัสเซียก็สัญญาว่าจะผลักดันกฎหมายภาษีและจรรยาบรรณผลผลิตน้ำมันฉบับใหม่เพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ส่วนปัญหาการปราบปรามกบฏแบ่งแยกดินแดนในเชชเนียที่รัสเซียถูกโจมตีจากนานาชาตินั้น สหรัฐฯเรียกร้องให้รัสเซียใช้มาตรการทางการเมืองในการคลี่คลายปัญหาและอนุญาตให้คณะผู้ตรวจสอบนานาชาติเข้าไปประเมินสถานการณ์ในดินแดนเชชเนียได้ (ผู้จัดการ 060643)

ผลจากการประชุมสุดยอดครั้งนี้ ผู้นำของสองประเทศได้ลงนามร่วมกันในข้อตกลง 2 ฉบับคือ 1) ข้อตกลงจัดตั้งศูนย์ตรวจสอบขีปนาวุธร่วม ซึ่งช่วยแก้ไขจุดอ่อนในระบบเตือนภัยล่วงหน้าของรัสเซียที่ล้าสมัย ศูนย์นี้จะเปิดดำเนินการในเดือนมิ.ย.2544 มีเจ้าหน้าที่สหรัฐฯและรัสเซียประจำการตลอด 24 ชั่วโมง 2) ข้อตกลงลดพลูโตเนียมสำหรับผลิตอาวุธนิวเคลียร์ในคลัง ประเทศละ 34 ตัน ใช้งบประมาณราว 5,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ภายใน 20 ปี ซึ่งเป็นปริมาณที่สามารถสร้างหัวรบนิวเคลียร์ได้นับแสนลูก (ผู้จัดการ 060643)

4.2 ประชุมสุดยอดสองประเทศเกาหลี

การประชุมสุดยอดเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้จัดขึ้นที่กรุงเปียงยาง เกาหลีเหนือ ระหว่างวันที่ 12-14 มิ.ย.2543 โดยประธานาธิบดีคิม แด จุง ผู้นำเกาหลีใต้ และคิม จองอิล ผู้นำเกาหลีเหนือ นับเป็นการประชุมสุดยอดร่วมกันเป็นครั้งแรกในรอบกว่าครึ่งศตวรรษ (กรุงเทพธุรกิจ 1406 43) ทั้งนี้เป็นผลจากนโยบาย **ซัมซัม** ของนายคิม แดจุง ที่ได้รับการต่อต้านตลอดมาจากนักการเมืองแนวอนุรักษนิยม บรรยากาศในการเยือนเกาหลีเหนือของผู้นำเกาหลีใต้ดีขึ้น ผู้นำเกาหลีเหนือทั้งมารับและมาส่งผู้นำเกาหลีใต้ถึงสนามบินอีกทั้งยังตอบรับคำเชิญเยือนเกาหลีใต้ของนายคิม แด จุง อีกด้วย นานาชาติ เช่น สหรัฐฯ รัสเซีย ญี่ปุ่นและจีน มีความชื่นชมต่อการขัมหมิตของสองประเทศนี้ โดยจีนบอกว่าในฐานะประเทศพันธมิตรของเกาหลีเหนือ พร้อมจะคงบทบาทเชิงสร้างสรรค์เพื่อช่วยส่งเสริมกระบวนการรวมชาติของเกาหลีต่อไป นับเป็นการลดความตึงเครียดในสนามสงครามเย็นแห่งสุดท้ายของโลก (ผู้จัดการ 14,160643, กรุงเทพธุรกิจ 140643)

ผลจากการประชุมสุดยอด 3 วัน ผู้นำทั้งสองประเทศร่วมกันลงนามคำประกาศร่วม 5 ประการ สารสำคัญคือ 1) เกาหลีเหนือ-ใต้จะร่วมกันคลี่คลายปัญหาการรวมชาติอย่างอิสระปราศจากการแทรกแซงจากภายนอก 2) ทั้งสองชาติตกลงแนวทางการรวมชาติในอนาคต โดยเกาหลีเหนือเสนอระบบสหพันธ์อย่างหลวมๆ ส่วนเกาหลีใต้เสนอระบบสหภาพ ซึ่งต่างก็มีจุดร่วมที่คล้ายคลึงกัน 3) สองเกาหลีตกลงในประเด็นมนุษยธรรม รวมถึงการแลกเปลี่ยนกลุ่มเหยื่อมืดมนของบรรดาพี่น้องญาติๆ ที่จากกันและไม่ได้เห็นหน้ากันมานานกว่าครึ่งศตวรรษแล้ว ตลอดจนการปล่อยนักโทษการเมือง 4) เกาหลีเหนือ-ใต้ตกลงการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างสมดุล สร้างความร่วมมือสร้างความเชื่อมั่นซึ่งกันและกันผ่านความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนทุกด้านได้แก่สังคม วัฒนธรรม กีฬา สุขภาพ สิ่งแวดล้อม 5) สองประเทศตกลงจัดการเจรจาระหว่างเจ้าหน้าที่โดยเร็วที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ เพื่อติดตามการบรรลุประเด็นข้างต้น (ผู้จัดการ 160643)

นอกจากนี้ เกาหลีใต้ โดย รมต.เกษตร บอกว่าจะส่งปุ๋ย 200,000 ตัน มาให้เกาหลีเหนือให้ทันฤดูการปลูกข้าว และรัฐบาลจะขออนุมัติสภาพแห่งชาติให้ผ่านงบประมาณช่วยเหลือเศรษฐกิจของเกาหลีเหนือเพิ่มอีก 450 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และก่อนหน้านี้นี้ (วันที่ 14 มิ.ย.2543) คิม แดจุง ได้หารือกับประธานาธิบดีไคไนนามของเกาหลีเหนือ ถึงความเป็นไปได้ที่จะมาเปิดโครงการสร้างถนนและรถไฟ รวมทั้งขั้นตอนต่างๆที่จะส่งเสริมการลงทุนของเกาหลีใต้ในเกาหลีเหนือ อีกทั้งกลุ่มแซบโบลหรือกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ของเกาหลีใต้ เช่น ฮุนไดกรุ๊ป แคว ชัมซุง เปิดแผนการลงทุนในเกาหลีเหนือ (ไทยโพสต์ 150643, ผู้จัดการ 160643)

ก่อนที่ทั้งสองประเทศจะประชุมสุดยอดกันนี้ นายคิม จอง อิล ผู้นำเกาหลีเหนือได้เดินทาง เยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างไม่เป็นทางการ ระหว่างวันที่ 30พ.ค.-1มิ.ย.2543ภายใต้คำเชิญของประธานาธิบดีเจียง เจ๋อ หมิน ของจีนซึ่งนับเป็นการเยือนจีนครั้งแรกในรอบ 17 ปี ของนายคิม จอง อิล และรอบ 9 ปี ที่ความสัมพันธ์ระหว่างจีนและเกาหลีเหนือเสื่อมทรามลงเนื่องจากจีนหันไปกระชับสัมพันธ์ไมตรีกับเกาหลีใต้ ในปี 2535 เป็นการสะท้อนถึงความเอาใจจริงในการเปิดประเทศของเกาหลีเหนือ (มติชนสุดสัปดาห์ 050643,ผู้จัดการ 140643)

ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา

1. ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา

1.1 ผู้ปกครองบางกลุ่มเชื่อมั่นการศึกษาแบบโฮมสคูลช่วยแก้ปัญหาการศึกษาและสังคม

การดำเนินการจัดการศึกษาแบบโฮมสคูลในประเทศไทยขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการจัดทำกฎกระทรวงเพื่อรองรับพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ และล่าสุดคือการศึกษาวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(สกศ.) เรื่อง"รูปแบบและพัฒนาการจัดการศึกษาโดยครอบครัวในสังคม" ผลการวิจัยพบว่าการจัดโฮมสคูลในประเทศไทยปรากฏ 3 กลุ่มด้วยกัน กลุ่มแรกเริ่มจัดตั้งแต่พ.ศ. 2530 กลุ่มที่ 2 เริ่มในพ.ศ.2535 และกลุ่มที่ 3 เริ่มดำเนินการในช่วงรอยต่อของการประกาศใช้พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 ซึ่งการจัดการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบทั้งแบบครอบครัวเดี่ยว จัดเป็นกลุ่มครอบครัว แบบศูนย์การเรียน สอนทั้งอิงหลักสูตรในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย โดยพิจารณาจากความต้องการของเด็กเป็นสำคัญ ทั้งนี้กลุ่มที่จัดการศึกษาแบบโฮมสคูลมีความเห็นว่า การศึกษาปัจจุบันผลิตเด็กแบบโรงงานอุตสาหกรรมมีผลผลิตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานของสังคมในยุคอุตสาหกรรม แต่กระแสการศึกษาในระยะ 10 ปีหลังนี้เน้นพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจของมนุษย์เพิ่มขึ้น ซึ่งการศึกษาแบบโฮมสคูลจะช่วยเด็กในด้านนี้ได้ ต่างจากการเป็นทรัพยากรมนุษย์

สิ่งที่กลุ่มดำเนินการจัดโฮมสคูลต้องการจากรัฐคือกฎกระทรวงที่ให้สิทธิพ่อแม่เต็มในการจัดการศึกษา ไม่ควรปิดกั้นจนไม่สามารถทำได้ เช่น พ่อแม่ต้องจบปริญญาตรี นำบุตรไปขึ้นทะเบียนกับโรงเรียนแม่ข่ายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน(สช.)กำหนดเป็นต้น และเสนอว่ารัฐควรจัดตั้งศูนย์ประสานงานโรงเรียนและบ้านขึ้นเพื่อให้ครอบครัวที่ต้องการจัดโฮมสคูลไปขึ้นทะเบียนหรือขึ้นทะเบียนในโรงเรียนที่จัดโฮมสคูลอยู่แล้ว ดร.ถนอม อินทรกำเนิด ประธานคณะกรรมการเพื่อยกเว้นกฎกระทรวง กล่าวว่ากฎกระทรวงที่เอื้อต่อการจัดโฮมสคูล เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาแบบนี้ และยืนยันว่าจะนำทุกประเด็นที่เป็นข้อเสนอของผู้ปกครองที่จัดโฮมสคูลบรรจุไว้และคาดว่าจะปลายปีนี้น่าจะประกาศใช้เป็นทางการได้ (ผู้จัดการ19,210643, กรุงเทพธุรกิจ 210643)

2. ความเคลื่อนไหวด้านคุณภาพการศึกษา

2.1 เลขาธิการฯเสนอให้ทบทวนโครงการหลักสูตรภาคพิเศษระบุอาจารย์ขาดปริญญาบัณฑิตไม่มีคุณภาพ

ดร.รุ่ง แก้วแดง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (กศ.) เปิดเผยว่า จะเสนอให้ทบทวนโครงการหลักสูตรภาคพิเศษภาคสมทบ ที่สถาบันอุดมศึกษาเปิดขึ้นโดยเร่งด่วน เพราะขณะนี้มีปัญหาที่น่าเป็นห่วงว่า การที่มหาวิทยาลัยหลายแห่งเปิดสอนโครงการพิเศษนี้ โดยเก็บค่าเล่าเรียนแพงมาก แต่การเรียนการสอน ไม่ค่อยเข้มข้น การวัดผลก็ทำแบบสบายๆ และแม้แต่ตัวผู้เรียนเองก็ไม่สนใจ เพราะต้องการเพียงแค่ปริญญาบัตร ซึ่งเป็นที่ต้องการของคนไทยมาก ไม่ว่าจะป็นนักธุรกิจหลายคนที่จะจบการศึกษาเพียง ป. 4 แม้แต่นักการเมืองบางคนที่ไม่จบปริญญาทั้งนี้ อาจต้องร่วมมือกับสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ในการประเมินผลความสมดุลระหว่างค่าใช้จ่ายที่เสียไปกับความรู้ที่ผู้เรียนได้รับ ไม่ว่าจะป็นหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรภาคสมทบระดับใด ซึ่งในต่างประเทศยังมีการประเมิน แต่ของเรากลับทำกันตามสบายไม่มีการประเมิน เหมือนเป็นปริญญาบัตร หรือประกาศนียบัตรที่ไม่มีความรู้ ไม่มีความศักดิ์สิทธิ์ และสรุปว่า "บางคนเสียเงิน 2-3 แสนบาท แล้วได้ปริญญาโดยไม่ได้รับความรู้ อาจารย์ก็เดินขายปริญญาช่วงเย็น หรือเสาร์-อาทิตย์ หาเงินเป็นล้านโดยไม่ต้องทำวิจัย บางแห่งรายได้จากการสอนภาคพิเศษสูงกว่างบประมาณปกติถึง 10 เท่า บางสถาบันร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ เปิดหลักสูตรร่วมทำไม่เสร็จก็ทิ้ง ผมจึงอยากให้สื่อมวลชน และทุกฝ่ายเข้าไปตรวจสอบว่ามันคุ้มราคาหรือไม่ เพราะสิ่งเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คุณภาพบัณฑิตตกต่ำลง" (ไทยรัฐ 050643)

2.2 ขบวนการหนังสือแบบเรียนเถื่อนระบอบ : สำนักพิมพ์ เอเยนต์ร้านหนังสือ โรงเรียน ครู ผู้ปกครอง นักเรียน เดือดร้อนทั่วกันหมด

ด้วยอาณิสัยจากการตรวจเยี่ยมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สปช. และโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี ของดร.อำรุง จันทวานิช อธิบดีกรมวิชาการ ขบวนการหนังสือแบบเรียนเถื่อนหรือหนังสือที่ไม่ได้ประทับตราของ ก.ศึกษาได้รับการเปิดโปงขึ้น

นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล รมต.ศึกษาฯ บอกว่า ก.ศึกษา กำลังดำเนินการกวาดล้างหนังสือไม่มีตราประทับที่วางจำหน่ายอยู่ตามสถานศึกษาต่างๆ โดยสถานศึกษาของรัฐนั้นไม่มีมาตรการฯ ให้โรงเรียนรวบรวมหนังสือไม่มีตราประทับเพื่อส่งคืนหรือแลกเปลี่ยนกับหนังสือที่ประทับตรา พร้อมทั้งคืนเงินส่วนเกินให้แก่นักเรียนหากหนังสือไม่มีตราประทับที่ซื้อไปมีราคาแพงกว่า เพื่อจะได้ตรวจสอบจำนวนว่ามีเท่าใด มีการหลีกเลี่ยงภาษีเท่าใด และให้ดำเนินคดีสำนักพิมพ์ ซึ่งในประเด็นนี้นายทองคุณ หงษ์พันธ์ รองปลัด.ศึกษาฯ ในฐานะประธานคณะกรรมการติดตามและแก้ไขปัญหาการใช้หนังสือไม่ถูกต้องในสถานศึกษา เปิดเผยแพร่ระหว่างรอคำตอบจากสำนักงานอัยการสูงสุด ทางคณะกรรมการจะให้โอกาสผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการแลกหนังสือที่ถูกต้องกับทางสำนักพิมพ์และเรียกเงินคืนกรณีที่หนังสือมีราคาสูงกว่าที่กรมวิชาการอนุญาตหากไม่ยอมทำตามจะต้องได้รับโทษทางวินัย (กรุงเทพฯ 02,03,160643, ไทยรัฐ 070643) โดยวันที่ 22 มิ.ย.2543 จะประชุมคณะทำงานเพื่อคำนวณความเสียหายที่เกิดขึ้นและติดตามผลการส่งคืนหนังสือ (สยามรัฐ 16,170643)

เอเยนต์ร้านหนังสือก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน ทั้งการสอดได้หนังสือที่ไม่ได้ประทับตราบรรจุรวมมากับหนังสือที่ประทับตราของสำนักพิมพ์ ความสับสนว่าหนังสือเล่มใดจริงเล่มใดปลอม เนื่องจากก.ศึกษาไม่เคยแจ้งหรือบอกข้อสังเกต รวมทั้งกรณีนี้บรรดาโรงเรียนและผู้ปกครองยังทยอยส่งคืนหนังสือที่ไม่ได้ประทับตรา จนชมรมผู้ค้าหนังสือเรียนแห่งประเทศไทยต้องขออภัยให้ก.ศึกษาเจรจากับสำนักพิมพ์ให้ส่งหนังสือเล่มที่ถูกต้องมาให้ก่อน เพื่อให้นักเรียนมีหนังสือใช้ขณะเดียวกันเอเยนต์ยิวตีชำระเงินส่วนต่างของราคาคืนให้ผู้ซื้อจากเอเยนต์ (กรุงเทพฯ 10,140643)

การดำเนินการตรวจสอบของก.ศึกษาส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียน เนื่องจากครูห้ามนำหนังสือมาโรงเรียนเพราะเกรงว่าจะถูกตรวจพบ ครู เป็นกลุ่มที่ประสบความยุ่งยากจากกรณีนี้มากที่สุด ทั้งนักเรียนไม่มีหนังสือเรียนเพราะต้องคืนร้านขายหนังสือหรือต้องแอบเอาไว้ที่บ้านเนื่องจากกลัว ก.ศึกษาตรวจพบ ทั้งเกรงว่า ก.ศึกษาจะเอาผิดทางวินัย การดำเนินการสอนก็ไม่สะดวกเพราะไม่มีหนังสือแบบเรียน ในขณะที่ผู้ปกครองนอกจากต้องจ่ายเงินซื้อหนังสือที่ไม่ได้ประทับตราและไม่รู้จะคืนได้หรือไม่นั้น เมื่อมีกรณีนี้เกิดขึ้นทำให้หนังสือที่ซื้อมาใช้ไม่ได้ ผู้ปกครองก็ต้องจ่ายเงินค่าเอกสารหรือค่าซีดี ซึ่งอาจจะมากกว่าค่าหนังสือก็ได้ ที่ประสบความเสียหายด้านเศรษฐกิจคือบริษัทสำนักพิมพ์ต่างๆ และที่เป็นตัวเลขไม่ได้คือความชะงักงันด้านพัฒนาการศึกษา(สยามรัฐ 160643)

อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจการใช้หนังสือพบว่าทั้งครูและนักเรียนนิยมใช้หนังสือเรียนสมบูรณ์แบบนั้นคือทั้งเนื้อหาและแบบฝึกหัดอยู่ในเล่มเดียวกัน เพราะอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนมากกว่า ครูก็ไม่ต้องคิดแบบฝึกหัดให้เด็ก (สยามรัฐ 16,170643)

สำหรับการเคลื่อนไหวของสภาผู้ปกครองและครูในกรณีนี้นั้น นายสมนึก บำรุง ประธานสภาฯ บอกว่าได้เตรียมยื่นหนังสือเปิดผนึกต่อ รมต.ศึกษาฯนายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ให้ชี้แจงและเปลี่ยนการเรียกชื่อหนังสือแบบเรียนที่ไม่มีตราประทับของก.ศึกษาจากหนังสือเถื่อนเป็นหนังสือที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบที่ก.ศึกษากำหนด เพราะการใช้คำว่าหนังสือเถื่อนก่อความตระหนกให้กับผู้ปกครองจำนวนมาก และเสนอว่าก.ศึกษาควรเปิดเสรีแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม วิธีผูกขาดของก.ศึกษาจะเป็นการสวนทางกับพ.ร.บ.การศึกษาและรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ (สยามรัฐ, ผู้จัดการ 200643)

ทั้งนี้ นโยบายของก.ศึกษาในการส่งคืนหนังสือที่ไม่ได้ประทับตราและการดำเนินคดีกับสำนักพิมพ์นั้น ได้รับการตอบโต้จากนายประสม ประคุณสุขใจ รองประธานชมรมผู้ค้าหนังสือแห่งประเทศไทย เจ้าของศึกษารักษ์ขอนแก่น เอเยนต์จำหน่ายหนังสือที่ใหญ่ที่สุดในขอนแก่น ด้วยการนำหนังสือที่ต้องรับคืนขึ้นรถ 10 ล้อมา ก.ศึกษา ในวันที่ 20 มิ.ย.2543 เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินคดีกับสำนักพิมพ์และการคิดคำนวณค่าเสียหายตามสัญญาที่ ก.ศึกษาทำไว้กับสำนักพิมพ์ ในราคาเล่มละ 10,000 บาทหาก ก.ศึกษา ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ขอให้ส่งคืนเงินตามมูลค่าหนังสือแก่ร้านศึกษารักษ์ด้วย เนื่องจากทางร้านต้องจ่ายส่วนต่างคืนให้กับโรงเรียนและผู้ปกครองประมาณร้อยละ 25 ของมูลค่าหนังสือ ขณะเดียวกันนายสมศักดิ์บอกว่ารออัยการสูงสุดวินิจฉัยการดำเนินคดีกับสำนักพิมพ์ไม่ใช่ไม่กล้าลงโทษ แต่วุฒิสมาชิกสายทนายความระบุว่าสามารถดำเนินคดีได้โดยไม่ต้องรออัยการ(กรุงเทพฯ 20,21,2206 43, สยามรัฐ 200643)

ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทย

1.1 ผอ.ซอฟต์แวร์พาร์คและส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์

ดร.รอม ธีรขจรวิทย์ ผู้อำนวยการซอฟต์แวร์พาร์คประเทศไทย แสดงความเห็นว่าการพัฒนาประเทศไทยสามารถผลิตซอฟต์แวร์ได้เองก็ควรทำเพราะขณะนี้ทุกประเทศมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์กันมาก เช่น ไต้หวัน อินเดีย เกาหลี ซึ่งล้วนแต่มีโครงการลักษณะเดียวกับซอฟต์แวร์พาร์คของไทย ทั้งนี้วิธีการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถที่จะคิดค้นได้ก่อน สำหรับซอฟต์แวร์พาร์คประเทศไทยนั้น ปัจจุบันมีบริษัทที่เข้าอยู่ภายในสิ้นปีนี้ 35 บริษัท ทำงานด้านนี้อยู่แล้ว 14 บริษัท 1 สมาคม กิจกรรมที่จัดขึ้นเน้นการให้บริการ เช่น บริการข้อมูลทางธุรกิจ บริการถ่ายทอดเทคโนโลยี บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการพัฒนาซอฟต์แวร์หน่วยประมวลผลทางธุรกิจ ทั้งนี้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการทำหน้าที่หลักคือลดต้นทุนการผลิต พัฒนาบุคลากร ส่งเสริมการตลาด ทรัพย์สินทางปัญญา ประสานงานในการหาแหล่งเงินทุน ส่วนการลดต้นทุนการผลิตนั้นจะออกมาในรูปของการให้เช่าพื้นที่ราคาถูก

ดร.รอมบอกว่าประเทศไทยต้องเริ่มจากการพัฒนาบุคลากรให้ทำงานได้ในระดับโลก ซึ่งหากพัฒนาได้จะสามารถรับงานจากประเทศอื่นๆเช่นอินเดียที่มีลูกค้าจากทุกมุมโลก ทุกวันนี้ซอฟต์แวร์พาร์คมีใบรับรองสำหรับผู้ผ่านการสอบในมาตรฐานต่างๆ รวมทั้งมีการส่งเสริมการตลาดและทรัพย์สินทางปัญญาโดยการร่วมกับหน่วยงานอื่นเช่น ปิไอไอในการทำงานร่วมกัน และประสานงานเพื่อหาแหล่งเงินทุนร่วมกัน ทั้งนี้ยังไม่ไปหวังเรื่องเงินกู้ เพราะไทยยังไม่มีมาตรการในการประเมินทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสินทรัพย์แต่จะมองว่าผลิตภัณฑ์ที่ได้มาเป็นมูลค่าเท่าใด

จากตัวเลขมูลค่าการซื้อขายระบบคอมพิวเตอร์ใน ค.ศ.1999 สูงถึง 12,000 ล้านบาทและในปี ค.ศ.2000 คาดว่าจะเป็น 14,700 ล้านบาท นับว่าเป็นตลาดที่มีมูลค่ามหาศาลในแต่ละปี ซึ่งส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมไอทีของไทยก็คืออุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ ไม่ว่าจะเป็นการนำเข้าหรือการผลิตใช้เองภายในประเทศถือว่าเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีโอกาสเติบโตได้อีก และคาดกันว่าในอีก 5 ปีจะเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงถึง 40,000-50,000 ล้านบาท แต่บริษัทที่พัฒนาซอฟต์แวร์ส่วนใหญ่ประมาณ 90 บริษัทจาก 400-500 บริษัทที่เป็นบริษัทเล็กๆ มีพนักงานน้อยกว่า 50 คน บริษัทใหญ่หน่อยก็มีพนักงานประมาณ 100 คน ต่างกับอินเดียซึ่งมีประมาณ 1,000 คน แต่คาดว่าปีหน้าจะมีบริษัทจดทะเบียนใหม่เข้ามาอย่างน้อย 100 บริษัท (ผู้จัดการ 190643) และได้ระบุว่าปัจจัยสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทยคือความจริงใจของรัฐ ซึ่งหากต้องการให้อุตสาหกรรมไอทีเป็นสินค้าหลักในการนำรายได้เข้าประเทศรัฐต้องให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณพร้อมกับวางแนวทางด้านอื่นที่เอื้อแก่นักพัฒนาซอฟต์แวร์เต็มทีเพื่อสร้างแรงจูงใจหาแนวทางดำเนินงานจากต่างประเทศเข้ามาพัฒนาในประเทศไทยเพื่อทำให้เกิดการจ้างงานและสร้างประสบการณ์ให้แก่คนไทยด้วยพร้อมกันนี้ต้องอำนวยความสะดวกในการติดต่อ เพื่อส่งซอฟต์แวร์ไปขายต่างประเทศด้วย (กรุงเทพธุรกิจ 220643)

นอกจากนี้ นายจรัส สว่างสมุทร เลขาธิการสมาคมธุรกิจคอมพิวเตอร์ กล่าวว่า สมาคมเสนอให้จัดตั้งคอนโซลเทียมซึ่งเป็นกลุ่มที่จะรับงานจากต่างประเทศ เนื่องจากปัญหาปัจจุบันคือการรับงานด้านซอฟต์แวร์ เพราะหากมีการรวมตัวกันจะสร้างความน่าเชื่อถือได้มากกว่าการรับงานในลักษณะเป็นบริษัทขนาดเล็ก และระบุว่าปัญหาของธุรกิจซอฟต์แวร์ไทยคือการขาดบุคลากรเนื่องจากไม่กล้าเพิ่มคนหากไม่มีงาน ซึ่งการแก้ไขสามารถทำได้ด้วยการหางานเข้ามาหรือหาวิธีพัฒนาบุคลากร โดยทำงานร่วมกับซอฟต์แวร์พาร์ค

2. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในต่างประเทศ

2.1 วิจัยการจำแนกพันธุกรรมมนุษย์เสร็จแล้วประมาณร้อยละ 90

วันที่ 26 มิ.ย.2543 ประธานาธิบดีบิล คลินตัน แห่งสหรัฐฯและนายโทนี แบลร์ นายกรัฐมนตรีอังกฤษร่วมกันประกาศความสำเร็จในการจัดทำแผนที่พันธุกรรมมนุษย์ภายใต้โครงการจำแนกพันธุกรรมมนุษย์หรือฮิวแมน จีโนม โปรเจกต์(เอชจีพี)ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือกันระหว่างนานาประเทศรวม 18 ประเทศ กับบริษัทเซเลรา จีโนมิกส์ บริษัทร่วมทุนเอกชนนานาชาติ โครงการดังกล่าวเปิดทางให้แพทย์สามารถวิจัยและหาวิธีการรักษาโรคอันเกิดจากพันธุกรรมได้ง่ายขึ้น ในขณะที่นักวิทยาศาสตร์บางคนตั้งข้อสังเกตว่าผลการวิจัยอาจกลายเป็นเทคโนโลยีผูกขาดที่จะเอื้อประโยชน์ต่อคนรวย เพื่อใช้ในการเลือกเพศหรือคุณลักษณะของบุตร ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาการแบ่งแยกทางสังคมต่อคนที่มิใช่ปลัดขันธ์ไม่เป็นที่นิยม หรือกลุ่มรักร่วมเพศ ขึ้นได้ และเกรงที่บริษัทเซเลรา บอกว่าจะขายความรู้ที่ค้นพบทำให้เกรงกันว่าจะทำให้การรักษาด้วยวิธีการพันธุกรรมจะยังคงเป็นการรักษาราคาแพงอยู่ต่อไป แม้ว่าทางเอชจีพีประกาศจะเผยแพร่ความรู้ของตนโดยไม่คิดมูลค่าก็ตาม (มติชน250643, มติชนสุดสัปดาห์ 030743)

อย่างไรก็ตาม สถาบันวิจัยจีโนมมนุษย์แห่งชาติบอกว่าการบรรลุความสำเร็จด้านจีโนมมนุษย์ของนักวิทยาศาสตร์ยังต้องใช้เวลาอีกหลายปี กล่าวคือ การผ่านกฎหมายปกป้องการแบ่งแยกด้านยีนสำหรับพลเมืองอเมริกัน การทดลองสแกนยีนเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อโรคมะเร็ง เบาหวาน โรคหัวใจ การทดลองรักษาโรคฮีโมฟีเลีย โรคหัวใจ และโรคมะเร็งบางชนิดด้วยวิธีการรักษาทางยีน การกำหนดวิธีการรักษาเฉพาะแต่ละบุคคลที่มีองค์ประกอบแตกต่างกันไป ฯลฯ (ผู้จัดการ 260643)

การถอดรหัสพันธุกรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดลำดับที่ถูกต้องของหน่วยพันธุกรรม ซึ่งจับกันเป็นคู่มีจำนวนทั้งสิ้น 3,100 ล้านคู่ และเมื่อสามารถถอดรหัสยีนได้แล้ว นักวิทยาศาสตร์สามารถแยกชนิดและหน้าที่ของโปรตีนที่ยีนเหล่านั้นผลิตขึ้นมา รวมทั้งรู้ถึงระบบการทำงานของโปรตีนในร่างกายอันจะเป็นประโยชน์ในการค้นคว้าวิจัยเพื่อผลิตยารักษาโรคร้ายต่างๆอย่างได้ผลมากขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ 270643)

ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข

1. ความเคลื่อนไหวด้านอาหาร

1.1 การผลิตและพัฒนาอาหาร

1.1.1 โครงการโรงเรียนเพื่อเกษตรกร

นายทศพร อินทรพันธุ์ ผอ.ศนจ.ศรีสะเกษ กล่าวว่า สืบเนื่องจากปัจจุบันสังคมไทยและเกษตรกรประสบปัญหาการใช้สารเคมีในการเพาะปลูกพืชไร่และการทำงานมากขึ้น จนถึงระดับที่ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้ สัตว์เลี้ยง และระบบนิเวศของพื้นที่โดยรอบ ด้วยเหตุนี้ทาง ศนจ.ศรีสะเกษ จึงได้ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดจัดโครงการโรงเรียนเกษตรกรขึ้น โดยมี ศนจ.เป็นแม่ข่ายในการจัดการสอนหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งประกอบไปด้วยการให้ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศและการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ทำให้ผลผลิตโดยเฉพาะข้าวนาปีและนาปรังมีผลผลิตตอบสนองดีขึ้นและสูงขึ้น เพื่อให้เป็นพันธุ์ข้าวที่ดีและเป็นการรักษามาตรฐานของผลผลิต

สำหรับกระบวนการดำเนินงาน จะมีการนำเกษตรกรในพื้นที่ที่มีการใช้สารเคมีรุนแรงเข้ารับการฝึกฝนให้ได้รับความรู้และเทคนิคเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ และศึกษาการเจริญเติบโตของต้นข้าวในขั้นตอนต่างๆ โดยจัดทำเป็นโครงการโรงเรียนนักร้อง ซึ่งเน้นการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสำรวจสภาพแวดล้อมรอบๆ นาข้าวเป็นระยะ ก่อนนำสิ่งที่พบเห็นมาอภิปรายถึงผลกระทบและหาแนวทางปรับปรุงนาข้าวให้ได้พันธุ์ข้าวที่ดีและให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ภายใต้การแนะนำของวิทยากรจากเกษตรจังหวัด และผู้ชำนาญการที่รับผิดชอบประจำพื้นที่

สำหรับในปี 2543 นี้ จะเปิดดำเนินการก่อนรวม 3 จุด คือ 1.พื้นที่ ต.หนองไฮ อ.เมืองศรีสะเกษ 2.ต.ดอนใหญ่ อ.วังหิน และ 3.ต.ผักไหม อ.ห้วยทับทัน โดยจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 มิ.ย. เป็นต้นไป จนกระทั่งการเกี่ยวข้าวแล้วเสร็จ จากนั้นจะทำการสรุปรายงานผลการดำเนินงาน และขยายพื้นที่ดำเนินการในปีต่อไป (เดลินิวส์ 060643)

1.1.2 ผลักดันฟาร์มผลิตหมู เนื้อ ไก่ ปลอดภัยสารพิษ

นายพีระพงศ์ วงศ์ดี อธิบดีกรมปศุสัตว์ เปิดเผยว่า กำลังเร่งขยายโครงการผลิตเนื้อสัตว์ปลอดภัยจากสารตกค้างให้เผยแพร่ยังเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่และสุกร ตลอดจนบริษัทผู้ผลิตสินค้าเนื้อสัตว์ให้ครอบคลุมทั่วประเทศมากขึ้น ให้ผู้บริโภคได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่มีคุณภาพปลอดภัยและถูกสุขอนามัย ได้มาตรฐานเทียบเท่าเนื้อสัตว์ที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในตลาดสหภาพ ยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ทางกรมฯจะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบฟาร์มที่เลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าและชำแหละเนื้อสัตว์ รวมถึงขบวนการบรรจุหีบห่อการวางจำหน่ายในตลาดอย่างเข้มงวด เพื่อไม่ให้เกิดการนำสารเร่งเนื้อแดงหรือสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ กลุ่มออกาโนคลอรีน มาเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค ซึ่งหากฟาร์มหรือโรงฆ่าสัตว์ใดผ่านมาตรฐานที่กำหนดทางกรมฯ ก็จะมีมอบเครื่องหมายหรือโลโก้ให้ ขณะนี้มีบริษัทที่ผ่านการรับรองคุณภาพแล้ว 3 ราย คือ บริษัท ไทยคิวพี จำกัด , บริษัท เฟรชมีท โพรเซสซิง จำกัด และบริษัท สหฟาร์ม จำกัด

ปัจจุบันผู้บริโภคสามารถซื้อเนื้อสุกรที่ปลอดภัยจากสารตกค้างที่ติดใจได้รับรองจากกรมปศุสัตว์แล้ว 29 แห่งทั่วประเทศ เช่น ห้างแม็คโคร, เดอะมอลล์, บริษัท ยู เอฟ เอ็ม ฟู้จี้ ซูเปอร์ จำกัด และ บริษัท ซี.อาร์.ซีเอโลด์ จำกัด ส่วนเนื้อไก่มีขายเฉพาะซูเปอร์มาร์เก็ตของสหฟาร์ม จำกัด ทั่วประเทศเท่านั้น (ไทยโพสต์ 120643, Bangkok Post 120600)

1.2 การส่งออกอาหาร

1.2.1 ไทย-ญวนขึ้นมึนสงบศึกตัดราคาข้าว

นายพิฑูรย์ แก้วทอง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยถึงผลการเดินทางไปเยือนประเทศเวียดนามว่า ทั้งสองประเทศได้มีการเจรจาถึงแนวทางปฏิบัติในการร่วมกันค้าข้าว แก้ปัญหาการขายข้าวตัดราคา ทำให้ราคาในตลาดโลกตกต่ำ หลังจากก่อน

หน้านี้ นายกรพจน์ อัครวินิจิตร รมช.กระทรวงพาณิชย์ ได้เซ็นสัญญาบันทึกข้อตกลงเบื้องต้น (เอ็มโอยู) กับรัฐบาลเวียดนามไปแล้ว ซึ่งแนวทางการปฏิบัติในช่วงแรก ทางองค์การคลังสินค้า (อคส.) เสนอให้แต่ละประเทศส่งข้าวขาว 25% ฝ่ายละ 100,000 ตัน รวมเป็นกองกลางเพื่อกำหนดราคาขายเพียงราคาเดียว เสนอขายให้กับประเทศที่ต้องการนำเข้า

ปัจจุบันเวียดนามขายข้าวขาว 25% ในราคาต่ำกว่าไทยตันละ 50 เหรียญสหรัฐ ทำให้ไทยแข่งขันด้านราคาลำบาก หากมีการร่วมมือกันอย่างจริงจังเชื่อว่าผลักดันให้ราคาข้าวของเวียดนามสูงขึ้นได้บ้าง เพื่อให้เกษตรกรของสองประเทศได้กำไรในอัตราที่เหมาะสม (เดลินิวส์ 100643)

1.2.2 ฮาลาลไทยด้วยมาตรฐาน ผู้ประกอบการแห่ขอมาเลย

นายสุรินทร์ เหมนุกูล คณะกรรมการอิสลามจังหวัดสงขลาเปิดเผยว่า ขณะนี้มีผู้ประกอบการในธุรกิจอาหาร อิสลาม โดยเฉพาะผู้ส่งออกของไทย เข้าไปขอเครื่องหมายรับรองสินค้าอาหารมุสลิมหรือฮาลาลของประเทศมาเลเซียจำนวนมาก เพื่อเป็นเครื่องหมายในการส่งสินค้าเข้าไปในตลาดของประเทศมุสลิมทั่วโลก ทั้งนี้ เนื่องจากเครื่องหมายฮาลาลที่รับรองโดยมาเลเซียได้รับการยอมรับในตลาดโลกมากกว่าของไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยต้องเร่งแก้ไขปัญหานี้ เพราะหากปล่อยไว้จะทำให้ภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือขององค์กรอิสลามในประเทศไทยเสียหายได้

นายสุรินทร์กล่าวว่า ในอนาคตนั้น ประเทศไทยควรกำหนดให้ผู้ที่จะออกเครื่องหมายให้ได้เพียงองค์กรเดียว จากปัจจุบันที่มีอยู่ถึง 2 องค์กร คือ สำนักงานจุฬาราชมนตรี และคณะกรรมการอิสลามแห่งประเทศไทย ทั้งนี้เพราะหากให้มีเพียงองค์กรเดียวรับผิดชอบนั้น จะทำให้การควบคุมมาตรฐานหรือการยกระดับคุณภาพทำได้ง่ายขึ้น ปัญหาเรื่องเครื่องหมายฮาลาลนี้ ก่อนหน้านั้นนายสวัสดิ์ สุมาลัยศักดิ์ จุฬาราชมนตรีระบุว่า จะเร่งแก้ไขเพื่อรักษาความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการต่อเครื่องหมายฮาลาลของไทยโดยเร็วที่สุด (ผู้จัดการ 010643)

1.3 ความเคลื่อนไหวด้านอาหารจีเอ็มโอ

1.3.1 ระบุสินค้าเสี่ยง 13 ตัวอย่าง ไม่พบจีเอ็มโอ

พ.ณรงศ์ ฉายากุล เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เปิดเผยถึงความคืบหน้าล่าสุดทางว่าทางอย.ได้สุ่มตรวจผลิตภัณฑ์อาหารและสินค้าบางชนิดที่มีการระบุว่ามีความเสี่ยงของจีเอ็มโอแล้ว 13 ตัวอย่าง โดยนำไปตรวจที่ห้องแล็บ กำแพงแสนของไบโอเทค โดยผลการตรวจสอบและวิเคราะห์ สรุปลงได้ว่าสินค้า 13 ตัวอย่างที่สุ่มตรวจสอบ อาทิ น้ำมันพืชถั่วเหลือง, ปลากระป๋อง, แป้งถั่วเหลือง, ผลิตภัณฑ์ซีอิ๊ว, เต้าเจี้ยว ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากมะละกอ ฯลฯ ไม่มีผลกระทบที่ก่อให้เกิดอันตรายกับผู้บริโภคแต่อย่างใด แต่ทั้งนี้ อย.ยังจะเฝ้าระวังสุ่มตรวจสอบอยู่เป็นระยะๆ เพื่อติดตามผล เพราะเรื่องจีเอ็มโอต้องใช้เวลานานในการศึกษา

แนวทางปฏิบัติที่อย.กำลังดำเนินการ คือ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการเฝ้าติดตามสินค้านำเข้าและผลความคืบหน้าของจีเอ็มโอจากต่างประเทศ ทั้งนี้มีการเสนอแนวคิดที่ชัดเจนแล้วว่าจะมีการติดฉลากระบุ เพื่อให้ผู้บริโภคทราบว่ามีการติดต่อยีน ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งยังเฝ้าจับตามองสถานการณ์จีเอ็มโอในต่างประเทศด้วยว่าเขากำลังดำเนินการอย่างไร

ในขณะเดียวกันมีรายงานความคืบหน้าจีเอ็มโอจากกรมวิชาการเกษตรว่า ขณะนี้ห้องปฏิบัติการของกรมวิชาการเกษตรมีความพร้อมในการตรวจวิเคราะห์พืชตัดต่อสารพันธุกรรม (จีเอ็มโอ) เช่น ข้าวโพดฝัก เมล็ดข้าวโพด เมล็ดถั่วเหลือง เป็นต้น สามารถตรวจวิเคราะห์และออกหนังสือรับรองจีเอ็มโออย่างสมบูรณ์แบบได้ (ผู้จัดการ 150643)

1.3.2 ซีจีเอ็มโอ ยังครอบงำอุตสาหกรรมอาหาร บริษัทอเมริกันหมกเม็ดปกว่าตาชียิบ

ช่วงสองสามปีที่ผ่านมา พืชพันธุ์ที่ผ่านกระบวนการตัดแปลงพันธุกรรมหรือตัดต่อยีน (จีเอ็มโอ) เข้ามาครอบงำอุตสาหกรรมอาหารอเมริกันอย่างกว้างขวาง มีการปลูกข้าวโพดและถั่วเหลือง ที่ผ่านการตัดแปลงทางพันธุกรรม(GMOs) ในพื้นที่กว่า 60 ล้านเอเคอร์ (24 ล้านเฮกตาร์) ทั้งนี้จากรายงานของหนังสือพิมพ์นิวยอร์ก ไทมส์ ฉบับเดือนเมษายน สหภาคมผู้ผลิตสินค้าแห่งอเมริกาประเมินว่า 70% ของอาหารที่ขายอยู่ตามร้านขายของชำอาจผลิตจากพืชจีเอ็มโอ ทำให้การกำจัดอาหารอเมริกันที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีจีเอ็มโอ กลายเป็นงานที่ทำหายและต้องใช้ทุนมหาศาล โดยปกติแล้วเมล็ดพืชจีเอ็มโอ จะถูกใช้ในกระบวนการผลิตขนมขบเคี้ยว ซีเรียล น้ำมันพืช และผลิตภัณฑ์อื่นๆอีกนับไม่ถ้วน เพื่อตอบสนองแรงกดดันจากผู้บริโภคที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น บริษัทบางแห่งพยายามจำกัดการใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ตัวอย่างเช่น แมคแคน ฟูดส์ ผู้ผลิตเฟรนช์ฟรายที่ใหญ่ที่สุดของโลก ประกาศเลิกใช้มันฝรั่งที่ผ่านการตัดต่อยีน แต่ผู้ผลิตอาหารรายใหญ่อีกจำนวนมากก็ยังคงใช้ผลิตภัณฑ์จีเอ็มโออยู่ดี

ดังกรณีของฟรีโต-เลย์ ที่ประกาศในเดือนม.ค.ว่า จะหยุดใช้ข้าวโพดจีเอ็มโอ ในมันฝรั่งทอดกรอบ แต่เป๊ปซี่โค บริษัทแม่ของฟรีโต-เลย์ กลับยังคงใช้น้ำเชื่อมที่ผลิตจากพืชจีเอ็มโอ ในน้ำอัดลม นิวยอร์ค ไทมส์ ยังยกตัวอย่างเกอร์เบอร์ โปรดักส์ ที่สั่งห้ามใช้ส่วนผสมที่ผ่านการตัดต่อยีนในอาหารสำหรับทารก ทว่า บริษัทแม่คือ โนวาร์ตีสยังคงเป็นผู้ผลิตระดับแนวหน้าในการใช้พืชจีเอ็มโอ ส่วนเฮ.เจ.ไอสน์ ก็ยุติ

การใช้พืช GMOs กับอาหารสำหรับทารก แต่ยังไม่ใช้กับผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น แมคโดนัลด์ขอให้ซัพพลายเออร์เลิกส่งมันฝรั่ง GMOs มาให้ แต่ทอดเฟรนช์ฟรายในน้ำมันพืชที่ผลิตจากข้าวโพดและถั่วเหลืองที่ผ่านการตัดต่อยีน

เจ้าหน้าที่ของหลายบริษัทกล่าวว่าพืช GMOs แพร่หลายถึงขั้นทำให้การงอกใช้กลายเป็นต้นทุนที่แพงขึ้น และในบางกรณีเกือบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะกำจัดให้สิ้นจากวงการอาหารอเมริกัน ขณะเดียวกัน กลุ่มผู้ต่อต้านก็พยายามกดดันผู้คุมกฎและสถาบันบัญญัติให้บังคับให้มีการติดฉลากระบุอาหาร GMOs เพื่อให้ผู้บริโภครับรู้และมีสิทธิ์เลือกด้วยตัวเอง แต่สำหรับในสวีเดนและเดนมาร์ก รัฐบาลสวีเดนอนุญาตให้นำเข้าเมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการตัดต่อยีนในระดับ 0.5% ทางกรีนเบิร์กอ้างว่า สภาวะแวดล้อมจะได้รับการปกป้องอย่างสมบูรณ์จากข้อกำหนดใหม่คือ การอนุญาตให้นำเข้าเมล็ดพันธุ์ GMOs ได้จากประเทศที่มีข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมและ GMOs ในมาตรฐานเดียวกับสวีเดนและเดนมาร์กเท่านั้น และจำกัดเฉพาะเมล็ดพันธุ์ที่กฎหมายสวีเดนอนุมัติให้ใช้ในการผลิตอาหารและอาหารสัตว์ด้วย ฝ่ายกรีนพีซวิพากษ์ว่า การตัดสินใจครั้งนั้นหมายความว่า จะมีการนำเข้าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด GMOs มาปลูกในสวีเดนถึง 30 ล้านตัน เท่ากับว่ารัฐบาลเปิดประตูหลังรับการไหลทะลักของ GMOs เข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารสวีเดน

การขัดแย้งทางความคิดเกี่ยวกับอาหาร GMOs ในราชวงศ์อังกฤษเริ่มปะทุขึ้นเมื่อเจ้าชายฟิลิป พระสวามีของพระราชินีเอลิซาเบธที่ 2 ออกมาปกป้องการใช้ผลิตภัณฑ์ GMOs โดยตรัสว่า สิ่งที่คุณหลงลืมไปคือพืชและสัตว์สายพันธุ์ใหม่ที่มีมนุษย์สร้างขึ้นมานั้นเป็นอันตรายมากกว่ามันฝรั่ง GMOs เสียอีก ก่อนหน้านั้นเจ้าฟ้าชายชาร์ลส์ มกุฎราชกุมารอังกฤษทรงสนับสนุนการเกษตรอินทรีย์ผ่านการทำตลาดผลิตภัณฑ์จากไร่ของพระองค์เองที่รับประกันว่าปลอด GMOs แต่สุดท้ายสิ่งที่ผ่านมา พระเชษฐภคินี คือเจ้าฟ้าหญิงแอนน์กลับโจมตีผู้ที่ออกมาต่อต้านการใช้ GMOs ว่าเป็นการสรุปปัญหาอย่างตื้นเขินเกินไป (ผู้จัดการ 05,070643)

1.3.3 อาหาร “จีเอ็มโอ” เสี่ยง! เอ็นจีโอจีเลิกแปลงยีน

ศ.ฮันส ไฮเนริค คาคช ผู้เชี่ยวชาญด้านสัตววิทยา แห่งมหาวิทยาลัย เจนา ในเยอรมนี วิจัยพบว่า ยีนของพืชที่ถูกตัดแปลงยีนสามารถแพร่กระจายข้ามสายพันธุ์จากพืชไปสู่สิ่งมีชีวิตอื่นๆ ได้ ทำให้เป็นห่วงกันว่าคนที่กินอาหารตัดแปลงยีนเข้าไป อาจจะได้รับผลกระทบด้วย ถึงแม้แนวโน้มความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับมนุษย์นั้นมึ้น้อยมากก็ตาม

ศ.คาคชใช้เวลาศึกษาเรื่องนี้นาน 4 ปี พบว่ายีนแปลกปลอมที่ใช้ในการตัดแปลงยีนต้นเรป (Rape) ซึ่งเป็นพืชชนิดหนึ่งที่น่าเมล็ดมาสกักัดน้ำมัน เข้าไปปนอยู่กับแบคทีเรียในลำไส้ของผึ้ง โดยเขาได้ทดลองปล่อยผึ้งเข้าไปในแปลงต้นเรปซึ่งถูกตัดแปลงยีน และเก็บละอองเกสรดอกไม้ที่ติดมากับตัวผึ้งเมื่อมันบินกลับรัง จากนั้นก็นำละอองเกสรดอกไม้ไปให้ผึ้งตัวอื่นๆกินเข้าไป เมื่อตรวจดูแบคทีเรียในลำไส้ของผึ้งก็พบว่า มันมียีนที่ถูกตัดแปลงของต้นเรปอยู่ด้วย

ทางด้านดร.ไบรอัน จอห์นสัน ผู้เชี่ยวชาญเรื่องอาหารตัดแปลงยีน กล่าวว่า ประเด็นปัญหาสำคัญก็คือว่า ยีนที่ถูกตัดแปลงจะอยู่ในตัวแบคทีเรียเพียงชั่วคราวหรือตลอดไป เข้าใจว่าความเสี่ยงที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรนั้นก็ไม้อาจปฏิเสธความเป็นไปได้เช่นกัน

ด้านนายเอเดรียน เบ็บ จากกลุ่มเฟรนด์ ออฟ ดิ เอิร์ธ กล่าวว่า ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าเรารู้้น้อยมากเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การตัดแปลงยีน และยังเพิ่มน้ำหนักให้กระแสเรียกร้องให้เลิกปลูกพืชตัดแปลงยีนทั้งหมด (มติชน 070643)

1.4 สารพิษและสารเคมีในอาหาร

1.4.1 กก.อย.ยกเลิกมติเพิ่มกาเฟอีนเป็น 80

วันที่ 9 มิถุนายน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา(อย.) ประชุมคณะกรรมการอย. ประจำเดือน ซึ่งมีวาระพิจารณาเร่งด่วนกรณีบริษัทที่ปรึกษาทางกฎหมายของบริษัท ที ซี ฟาร์มาชูติคอล อุตสาหกรรม เจ้าของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีนยี่ห้อกระทิงแดงเตรียมยื่นฟ้องอย. ฐานละเมิดการพิจารณาการขอเพิ่มปริมาณสารกาเฟอีนจาก 50 มิลลิกรัมต่อขวดเป็น 80 มิลลิกรัมต่อขวด นพ.ณรงค์ ฉายากุล เลขาธิการอย. แถลงว่า คณะกรรมการมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกเลิกมติเดิม เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2542 ที่เคยมีมติให้เพิ่มปริมาณสารกาเฟอีนจากเดิม 50 มิลลิกรัมต่อหน่วยบรรจุ เป็น 80 มิลลิกรัมต่อหน่วยบรรจุ โดยพิจารณาความปลอดภัยน่าจะเพิ่มได้ แต่มีเงื่อนไขให้อย. ไปกำหนดมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงอันตรายจากการบริโภคมาด้วย ซึ่ง อย.ไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะองค์กรควบคุมผู้บริโภคไม่ยอมรับในหลักการนี้ตั้งแต่ต้นคัตด้านมาตลอด อีกทั้งผู้ประกอบการก็ไม่ยอมรับมาตรการที่อย.กำหนดในเรื่องหลักเกณฑ์ฉลากและการโฆษณา แม้คณะกรรมการจะยกเลิกมติเดิม โดยจะไม่มีการเพิ่มปริมาณสารกาเฟอีน คณะกรรมการก็มีมติให้ตั้งคณะกรรมการศึกษาวิจัยเรื่องสารกาเฟอีนให้ชัดเจน ว่าสารกาเฟอีนในเครื่องดื่มทุกชนิดทั้งกาแฟ ชา เครื่องดื่มน้ำดำ เช่น เป๊ปซี่ โคล่า จะต้องมึปริมาณเท่าใดจึงจะเหมาะสมกับคนไทยในทุกกลุ่มอายุ และต้องศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพต่อชุมชนด้วย อย.จะเร่งรัดให้การศึกษานี้ออกมาเร็วที่สุด

ทั้งนี้ ตามมาตรฐานขององค์การมาตรฐานอาหารสากลระหว่างประเทศหรือโคเด็กซ์ ซึ่งเป็นองค์กรที่ปรึกษาวิชาการขององค์การการค้าโลก ระบุว่าในเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนทุกชนิดไม่ควรมีปริมาณสารกาเฟอีนเกิน 32 มิลลิกรัมต่อ 100 มิลลิตร (มติชน,ไทยรัฐ 100643)

ต่อมาบริษัททีซีฯ ผู้ผลิตกระทิงแดงฟองศาลแล้วแจ้งข้อหาเจ้าพนักงานอย.ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ขณะที่เราขอย. ยืนยันมติดังกล่าวเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค จะมีการนัดไต่สวนมูลฟ้องวันที่ 21 ก.ค.นี้ (ผู้จัดการ 200643)

1.4.2 กรณีเดนมาร์กแบนซอสไทย อ้างเหตุพบสารก่อมะเร็ง

นายสิริชัย สร้อยทอง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาตลาดต่างประเทศเปิดเผยว่า เมื่อสัปดาห์ก่อนได้รับแจ้งจากสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโคเปนเฮเกนว่าทางการเดนมาร์กได้สั่งห้ามจำหน่ายซอสปรุงรสจากไทย ซึ่งเป็นบริษัทผู้ผลิตและส่งออกขนาดกลางยี่ห้อหนึ่ง เนื่องจากตรวจพบสาร 3 MPCD ซึ่งเป็นสารก่อให้เกิดโรคมะเร็งในปริมาณสูงถึง 2.7 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ขณะที่สหภาพยุโรป (อียู) กำหนดว่ามีได้ไม่เกิน 0.05 มิลลิกรัม ก่อนหน้านั้นก็ได้มีการตรวจสอบพบสารชนิดเดียวกันนี้มีปริมาณสูงเกินกว่าปริมาณที่กำหนดในซอสถั่วเหลืองของไทยในสวีเดน และฟินแลนด์แล้ว ผลที่เกิดขึ้นในครั้งนี้จะทำให้สมาชิกอียูทั้งหมดจับตามองสินค้าไทยอย่างใกล้ชิด หากไม่มีใบรับรองแนบมาด้วยก็จะห้ามนำเข้าทันที เนื่องจากอียูเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการปกป้องสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค โดยเมื่อปัญหาเกิดขึ้นที่ประเทศใดประเทศหนึ่งในอียู ก็จะมีการแจ้งสัญญาณเตือนภัยไปยังประเทศสมาชิกอื่นๆ ให้ระมัดระวังด้วย ปัจจุบันซอสปรุงรสของไทยที่ส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศมีมูลค่าประมาณปีละ 80-90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 3,200-3,600 ล้านบาท มีตลาดส่งออกสำคัญๆ คือ ญี่ปุ่น อียู และสหรัฐฯ

แหล่งข่าวกระทรวงพาณิชย์ตั้งข้อสังเกตว่าสินค้าไทยที่ส่งออกไปตลาดเดนมาร์กนี้ใช้กระบวนการผลิตเช่นเดียวกับสินค้าที่วางจำหน่ายในประเทศ ซึ่งก็เท่ากับว่าผู้บริโภคคนไทยมีความเสี่ยงต่อการบริโภคสาร 3 MPCD ซึ่งเป็นสารที่ก่อให้เกิดมะเร็ง โดยที่ทางการของไทยไม่ได้ตระหนักถึงปัญหาในข้อนี้เพราะไม่ได้มีการตรวจสอบอย่างจริงจัง โดยเมื่อผู้ผลิตได้มีการขอฉลากอย.จากคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ไปแล้วก็ไม่เคยมีการติดตามผลว่าผู้ผลิตได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ได้ยื่นขอใบรับรองหรือไม่ (ผู้จัดการ,ไทยโพสต์ 230643)

เก็บคืนน้ำจิ้มสุกี้ “หยั่นหว่านหยุ่น”

ต่อมาแหล่งข่าวจากบริษัท หยั่น หว่าน หยุ่น จำกัด เปิดเผยว่า บริษัทได้เรียกเก็บน้ำจิ้มสุกี้ออกจากตลาดทั่วประเทศ เนื่องจากตรวจพบสารปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย และสั่งเลิกการผลิตสินค้าดังกล่าวทันทีเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ส่วนสินค้าหลักประเภทซอสถั่วเหลืองและซอสปรุงรสต่างๆ เจอกระแสเกี่ยวกับสารก่อมะเร็งนั้น บริษัทยืนยันไม่มีปัญหาเรื่องสารก่อมะเร็ง “3 MPCD” อย่างแน่นอน กรรมการบริหารฝ่ายโรงงานหยั่น หว่าน หยุ่น พร้อมด้วยนักวิชาการด้านเทคโนโลยีชีวภาพ เตรียมจัดงานแถลงผลวิจัยยืนยันการปลอดภัยดังกล่าวในวันที่ 29 มิถุนายน นี้

สำหรับบริษัทส่งออกซอสปรุงรสของไทยรายสำคัญ ได้แก่ บริษัท ง่วนเชียง ฟูดส์ อินดัสตรี ผู้ผลิตและจำหน่ายซอสวงเวียนตราเรือ, บริษัท หยั่น หว่าน หยุ่น ผู้ผลิตและจำหน่ายซอสตราเด็กสมบูรณ์, บริษัท เนเชอรัล ฟูดส์อินเตอร์เทรด, และบริษัท ไทยเทพรส ผู้ผลิตและจำหน่ายซอสตราภูเขาทอง (ไทยโพสต์ 280643)

อย. พร้อมถอน “ซอส” มีสารพิษ

ด้านนพ.ศิริวัฒน์ ทิพย์ธราดล รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เปิดเผยถึงกรณีนี้ที่ประเทศเดนมาร์กสั่งห้ามนำเข้าซอสปรุงรสจากไทย เนื่องจากมีการปนเปื้อนสารก่อมะเร็ง 3 MPCD ซึ่งเป็นสารในกลุ่มคลอโรไพแรนอล ในปริมาณระหว่าง 2.7-85 มิลลิกรัม โดยสารดังกล่าวเกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตซอสปรุงรสที่ใช้วิธีย่อยสลายโปรตีนพืชเช่นถั่วเหลืองโดยกรด เช่น กรดเกลือที่อุณหภูมิสูง ซึ่งไม่รวมถึงซอสปรุงรสที่ใช้วิธีการหมักตามธรรมชาตินั้น หากมีข้อมูลยืนยันอย่างชัดเจนทางด้านวิชาการแล้ว อย.จะดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคอย่างดีที่สุด หากจำเป็นอย.ก็พร้อมที่จะถอนซอสบางประเภทออกจากท้องตลาดทันที

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้คณะกรรมการมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ(Codex)ยังไม่ได้กำหนดปริมาณสาร 3 MPCD แต่หลายประเทศได้กำหนดปริมาณสาร 3 MPCD เช่น สหภาพประชาคมยุโรปให้ไม่เกิน 0.05 ม.ก./ก.ก. แคนาดา ฟินแลนด์ ออสเตรเลีย ไม่เกิน 1 ม.ก./ก.ก. สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นไม่ได้กำหนด สำหรับประเทศไทยประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 143 (พ.ศ.2536) เรื่องผลิตภัณฑ์ปรุงรสที่ได้จากการย่อยโปรตีนซอสถั่วเหลืองกำหนดว่าไม่ให้มีสารพิษในปริมาณที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

สำหรับความเป็นพิษของสาร 3 MPCD พบว่าในสัตว์ทดลองมีพิษต่อไต ภาวะเม็ดเลือดขาวและเกล็ดเลือดลดลง และผลการศึกษาระยะยาวพบว่าก่อให้เกิดมะเร็ง สำหรับความเป็นพิษในคนยังไม่มีความชัดเจน แต่ชาวเอเชียก็นิยมรับประทานซอสดังกล่าวมานานแล้ว (ไทยโพสต์,มติชน,ผู้จัดการ 290643, Bangkok Post 300600)

สวีเดน – ฟินแลนด์ – แคนาดา แบนซอสไทยอีก จะอียูกีดกันการค้า

ซอสถั่วเหลืองไทยถูกกระหน่ำอีกรอบ “สวีเดน-ฟินแลนด์-แคนาดา” สั่งห้ามนำเข้าหลายยี่ห้อ หลังเดนมาร์กตีกลับ นายแก้ว กังสดาลอำไพ นักวิชาการสถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า เป็นเรื่องของการกีดกันทางการค้า ถ้าไทยจะนำปัญหานี้ไปสู่ในเวทีองค์การการค้าโลก (ดับเบิลยูทีโอ) ก็สู้ได้อยู่แล้ว เพราะโคเด็กซ์เองยังไม่ได้กำหนดมาตรฐานของสาร 3 MPCD นี้ในอาหาร ประเทศ

ในสหภาพยุโรป (อียู) กำหนดปริมาณสารดังกล่าวขึ้นมาโดยยึดตัวเองเป็นหลัก ไม่ใช่มาตรฐานสำหรับนานาชาติ ทำกันอย่างนี้ก็ขัดกันทางการค้าชัดๆ

“ผมเสนอกับออย.ว่า แทนที่เราจะเดินตามเขา ออย.และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ไม่ทำงานเชิงรุกบ้าง เช่น ตรวจว่าซ็อกโกแลตนมผง มีสารไดออกซินเท่าใด แล้วออกเป็นข่าวบ้าง ดูประเทศที่นำเข้าผลิตภัณฑ์เหล่านี้จะอย่างไร สำหรับเรื่องซอส ออย.ควรประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานงานกับโคเด็กซ์และจัดการกับปัญหานี้โดยเร็ว เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการของไทยและผู้บริโภคภายในประเทศ” นายแก้วกล่าวอีกว่า สาร 3 MPCD มีความเป็นพิษในหนูทดลอง แต่ถ้าเทียบว่ามีระดับความเป็นพิษในคนไทยหรือต่างประเทศอย่างไรบอกไม่ได้ แต่เพื่อความสบายใจของผู้บริโภคถ้ากลัวก็หันมากินซอสธรรมชาติ ฉลากจะเขียนว่า ซีอิ๊ว แต่ถ้าไม่ใช่ที่ฉลากจะระบุว่า เป็นซอสปรุงรส

แหล่งข่าวกระทรวงพาณิชย์เปิดเผยว่า มูลค่าการค้าที่ไทยจะได้รับผลกระทบต่อจากกรณีนี้ สำหรับตลาดซอสโดยรวมมีประมาณ 1,000 ล้านบาท หากเป็นเฉพาะซอสปรุงรสตัวเหลือง จะมีผลกระทบต่อประมาณ 200 ล้านบาท (มติชน 300643)

1.4.3 สถานการณ์โรคแอนแทรกซ์ระบาด

หลังจากที่มีประชาชนชาวจังหวัดพิจิตรตื่นกลัวกับข่าวระบาดของโรคแอนแทรกซ์แห่เข้าขอรับการตรวจหาเชื้อกว่า 140 คน และแพทย์โรงพยาบาลพิจิตรรับตัวไว้รักษา 13 คน เนื่องจากพบว่าป่วยเป็นโรคแอนแทรกซ์ ในวันที่ 24 มิถุนายน นายประสาธ พงษ์ศิริวาทย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร ได้เรียกผู้เกี่ยวข้องเข้าหารือ เพื่อหาทางควบคุมและป้องกันการระบาดของโรคทันที จากการตรวจสอบพบว่า โรคระบาดดังกล่าวผ่านแพะและแกะกว่า 300 ตัว ที่นำเข้ามาจากพม่าด้าน อ.แม่สอด จ.ตาก ผู้ว่าฯ พิจิตร เปิดเผยว่า การขนย้ายแพะและแกะดังกล่าวเท่าที่ทราบทำอย่างถูกต้องทุกขั้นตอน ยังไม่ทราบว่าติดเชื้อมาจากที่ใดแน่อาจจะติดเชื้อมาจากที่ จ.พิจิตร ขณะนี้ได้ให้ทางสำนักงาน จ.พิจิตรได้ประกาศให้ชาวบ้านที่มีเนื้อแพะ - แกะ นำมาตรวจสอบก่อนบริโภค

ที่รพ.พิจิตร ในวันที่ 24 มิ.ย. มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาเพิ่มอีก 50 ราย ซึ่งรพ.ได้รับไว้ 3 ราย เนื่องจากเห็นว่ามึนบาดแผล ชาวบ้านกว่า 300 คนได้แห่ไปขอยาฆ่าเชื้อจากเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยไปใช้กำจัดเชื้อแอนแทรกซ์ยังบ้านเรือนของตัวเอง (ไทยโพสต์, มติชน 250643, Bangkok Post 280600)

วันที่ 26 มิ.ย. นายเวนิส สุวรรณวงศ์ ปศุสัตว์จังหวัดพิจิตร เปิดเผยว่า สามารถควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคแอนแทรกซ์ในสัตว์ได้แล้ว โดยเฉพาะซากสัตว์ที่ตายได้กำจัดทั้งหมด จึงเชื่อว่าไม่มีสัตว์ที่เป็นโรคแอนแทรกซ์อยู่ในจังหวัดพิจิตรอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตามปศุสัตว์จังหวัดได้เริ่มฉีดวัคซีนป้องกันโรคให้สัตว์ตั้งแต่เมื่อวานนี้ โดยเริ่มที่หมู่บ้านคลองคเชนทร์ ที่เป็นหมู่บ้านต้นเหตุและจะขยายการฉีดวัคซีนทั้งจังหวัด (ผู้จัดการ 270643)

ต่อมาสธ.เตือนประชาชนให้ระมัดระวังในการบริโภคเนื้อสัตว์ เพราะอาจได้รับอันตรายจากเชื้อโรคโดยไม่รู้ตัว นพ.ลือชา วรรัตน์ โฆษกกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กล่าวว่า ขณะนี้พบโรคระบาดที่เกิดจากสัตว์สู่คนหลายโรค อาทิเช่น นิปาห์ไวรัสในหมูที่มาเลเซีย โรคแอนแทรกซ์ในวัว และโรคทริคิโนซิส บริเวณชายแดนพม่า จึงควรงดบริโภคเนื้อสัตว์ดิบๆ หรือ สุกๆดิบๆ เลือกบริโภคเนื้อสัตว์ที่ได้ฆ่าแช่และในโรงฆ่าสัตว์อย่างถูกต้อง “เนื้อสัตว์ที่ไม่ควรเสี่ยงซื้อบริโภค ได้แก่ เนื้อสัตว์ป่า หรือเนื้อสัตว์ที่ปกติไม่ได้บริโภคกันประจำ เช่น เนื้อแพะ เนื้อแกะ เนื้อสัตว์ที่มีขายหรือแจกผิดไปจากปกติเช่น ฆ่าแช่แช่ขายกันตามบ้านหรือข้างทาง หรือขายในราคาถูกผิดปกติ เพราะอาจเป็นเนื้อที่ลักลอบนำเข้าจากชายแดน ซึ่งกำลังมีโรคระบาดร้ายแรงอยู่ (ไทยโพสต์ 280643)

1.4.4 “มะกัน” เป็นเอง.....สารพิษปนพิษ – ผัก

สำนักข่าวต่างประเทศรายงานว่า เมื่อไม่กี่วันมานี้สมาคมคุ้มครองผู้บริโภคสหรัฐฯได้เผยแพร่รายงานฉบับหนึ่ง ระบุว่า ผักผลไม้และอาหารหลายอย่างของสหรัฐฯมีสารพิษจากยาฆ่าแมลงในปริมาณมาก เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค และสหรัฐฯได้ส่งออกไปยังต่างประเทศด้วย เช่น แอปเปิล องุ่น สตรอว์เบอร์รี่ ฯลฯ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวสมาคมคุ้มครองผู้บริโภคสหรัฐฯได้เรียกร้องให้รัฐบาลของตนออกคำสั่งห้ามเกษตรกรชาวสหรัฐฯใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายราว 20 ชนิด อีกต่อไป สารพิษเหล่านี้จะทำให้สายตารั่วรั่ว และสูญเสียความทรงจำได้

นอกจากนี้ รายงานของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯระบุว่า ทางกระทรวงฯ ได้นำผักผลไม้ทั้งจากการนำเข้าและจากแปลงปลูกในสหรัฐฯเองนับพันตัวอย่างมาตรวจสอบ ปรากฏว่า มียาฆ่าแมลงตกค้างอย่างมากในผัก ผลไม้ 8 ชนิด คือ พักทอง ลูกแพร์ ลูกท้อ แอปเปิล องุ่น ถั่วเขียว ผักขม สตรอว์เบอร์รี่ และแคนตาลูป ที่พบสารพิษเจือปนอยู่เหมือนกันแต่ไม่ตกค้างมากเท่า 8 รายการดังกล่าวก็มีเช่น กล้วย บร็อกโคลี่ ท้อกระป๋อง อาหารบรรจุกระป๋องและแช่แข็ง ถั่วประเภทต่างๆ น้ำมัน ข้าวโพด น้ำแอปเปิล น้ำองุ่น และถั่วเหลือง ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ทุกวันนี้คนไทยนำเข้าผัก ผลไม้และอาหารจากสหรัฐฯจำนวนมากไม่น้อย ไม่วาองุ่น แอปเปิล ถั่วเหลือง แต่ยังไม่เคยมีรายงานจากหน่วยงานของไทยหน่วยไหนว่ามีสารฆ่าแมลงตกค้างอยู่บ้างหรือไม่เพียงใด (มติชน 120643)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุข

2.1 นโยบายและแนวคิดด้านสาธารณสุข

2.1.1 เติรัยมยกเครื่องแผนพัฒนาสสจ. ฉบับ 9 เน้นองค์กรท้องถิ่น

วันที่ 14 มิ.ย. นพ.สุจิต ศรีประพันธ์ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดการสัมมนาระดับความเห็นเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาสาธารณสุขฉบับที่ 9 ซึ่งจะใช้เป็นแผนระหว่างปี พ.ศ. 2542-2549 จากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุข องค์กรประชาชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกว่า 300 คน เพื่อวางกรอบแผนการพัฒนาระบบสาธารณสุข ปลัดกระทรวงสาธารณสุขกล่าวว่า แผนพัฒนาสาธารณสุขที่ผ่านมามีจุดอ่อนคือ ขาดการประสานจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เรื่องสุขภาพเป็นของทุกคน

ดังนั้นการจัดทำแผนฉบับที่ 9 ควรสอดคล้องกับการปฏิรูประบบสุขภาพและการกระจายอำนาจ คือ เป็นแผนที่ให้แนวทางในการดำเนินการกับทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง "ทิศทางแผนฯ ฉบับที่ 9 น่าจะมุ่งเน้นหลักการใหญ่ๆ 3 ประการคือ เป็นยุทธศาสตร์ของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมิใช่เฉพาะของกระทรวงสาธารณสุข แผนนี้จะต้องให้ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน องค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การคิดวางแผน ร่วมลงมือทำงาน ประเมินผล และข้อสุดท้ายคือ เน้นให้เกิดแผนที่ทำได้โดยท้องถิ่นอย่างแท้จริง" นพ.สุจิตกล่าวว่า ตั้งแต่ปี 2544 รายได้ของประเทศร้อยละ 35 จะลงไปท้องถิ่น ดังนั้นการมีแผนจะช่วยให้ท้องถิ่นใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลสำเร็จของการนำแผนพัฒนาสาธารณสุขในเวลา 39 ปีที่ผ่านมา สุขภาพทางกายประชาชนดีขึ้น ดูได้จากอายุขัยเฉลี่ยคนไทยสูงขึ้น เพศชายอยู่ที่ 69.97 ปี เพศหญิง 74.99 ปี เด็กอายุ 0-5 ปี เจริญตามเกณฑ์ แต่ปัญหาสุขภาพจิตมีแนวโน้มมีปัญหามากขึ้น เพราะเครียดจากเศรษฐกิจ ด้านสาเหตุการตายจากโรคไม่ติดต่อ พบว่าโรคหัวใจมาเป็นอันดับ 1 รองลงมาได้แก่ อุบัติเหตุ มะเร็ง และความดันโลหิตสูง ส่วนในกลุ่มของการป่วยจากเชื้อโรคพบว่า โรคระบบทางเดินหายใจมาเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือระบบย่อยอาหาร ซึ่งการเจ็บป่วยเหล่านี้มาจากพฤติกรรมสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาในแผนฯ ฉบับที่ 9 ต้องลดปัจจัยเสี่ยงทางสิ่งแวดล้อม เพิ่มศักยภาพความรู้ประชาชน

ส่วนการเสวนาคาดหวังของประชาชนต่อแผนพัฒนาสุขภาพ ฉบับที่ 9 นางลดาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์ จากพรรคไทยรักไทยกล่าวว่า อยากเห็นความร่วมมือกันของ 3 กระทรวง คือ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้เพราะหากประชาชนมีความรู้ มีอาชีพที่เลี้ยงตนเองได้ย่อมส่งผลต่อการดูแลสุขภาพที่ดี พร้อมเสนอแนวทางเพื่อสุขภาพที่ดี คือตั้งกองทุนประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยรัฐสนับสนุนเงินงบประมาณรายหัวแก่สถานพยาบาล นายชูบ ยอดแก้ว ตัวแทนองค์กรประชาชนจากจังหวัดสงขลา กล่าวว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีกองทุนร่วมกันเป็นทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหาโดยชุมชน ซึ่งตนเสนอให้ตั้งกองทุนสวัสดิภาพชุมชน หากการรวมกลุ่มกันแล้วประชาชนได้ประโยชน์ไม่มีทางที่การรวมกลุ่มนั้นจะแตกสลาย (ผู้จัดการ 150643)

2.1.2 ผลส.ว.ในกรุงเทพฯ สะท้อนบทบาทแพทย์ยุค 2000

นพ.สมนึก อมรสิริพานิชย์ วิเคราะห์บทบาทแพทย์ไทยยุค 2000 จากผลการเลือกตั้ง ส.ว. ในกรุงเทพฯ ไว้ในบทความพิเศษของนสพ.สยามรัฐ ฉบับ 190643 สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่กรุงเทพมหานครไม่มีแพทย์ได้รับการเลือกตั้งสักคนเดียว เป็นเพราะอะไร เมื่อลองมองผลงานของอาจารย์แพทย์ที่สมัครเข้ารับการคัดเลือก จึงเห็นชัดว่าผลงานของท่านไม่ใช่ประเด็นที่คนรุ่นใหม่สนใจการเมืองจะจัดให้อยู่ในระดับต้นๆ งานทางการแพทย์ที่เป็นประเด็นสำคัญมีอยู่มาก แต่ไม่มีแพทย์ท่านไหนเป็นกิจกรรมที่เด่นชัด เช่น ผู้ป่วยที่ต้องกินยาแพงๆ แต่ไม่มีอาจารย์ท่านใดเอาเป็นกรณีศึกษาติดตามอย่างเอาเป็นเอาตายให้เกิดผลให้ค่ายาถูกลง ปัญหาฟ้าที่มีการขยายยาที่กดหน้าจนผู้คนสาปแช่งอยู่ดาษดื่นก็ปล่อยเลยตามเลยกันอยู่ การเรียนการสอนทำให้แพทย์แต่ละท่านกลายเป็นซูเปอร์สเปเชียลลิสต์ ขาดความรู้ความเข้าใจในการแสวงหาพลังจากคนไข้ให้เกิดประโยชน์ต่อการรักษาของเขาเอง หากแพทย์ท่านใดดูแลผู้ป่วยเท่านั้น ย่อมถูกมองว่าไม่ใช่งานที่สำคัญมากในแง่สังคม เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ แพทย์เองก็ได้รับการตอบแทนไม่คล้ายกับการเสียสละเพื่อสังคมเท่าใดนัก ผิดกับงานที่ให้ความเข้าใจ ให้โอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพจนเกิดผลที่มีขอบเขตกว้างขวางต่อชุมชนจึงจะได้รับเครดิตว่างานนั้นๆ มีความสำคัญระดับประเทศ

ส่วนงานระดับกระทรวงทบวงกรม ข้าราชการผู้ใหญ่ก็ไม่สามารถทำงานที่ก่อผลได้อย่างชัดเจน ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันก็มีมากและไม่สามารถสรุปเอาผิดกับใครได้ เช่น กรณีการซื้อยาและเวชภัณฑ์แพงผิดปกติ เมื่องานที่เราทำอยู่ทุกวันนี้ไม่มีศักดิ์ศรีเพียงพอ พวกเราเน้นรักษาโรคตามแบบฝรั่งตะวันตก ไม่ได้คิดถึงแนวทางอื่นก็ได้ผลเช่นนี้ หากมองกันใหม่ว่าแนวที่เป็นอยู่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์นัก งานแพทย์ที่ตกกว่าคือเน้นการกระตุ้นให้คนไข้และประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพเองทำให้เขาพึ่งตัวเองได้ จะทำให้แพทย์มีภาพของความเป็นผู้นำกลับมาอีกครั้ง ในความเป็นผู้นำนั้นเน้นที่การให้อิสระทางความคิด เน้นการแก้ไขทำให้สังคมโดยรวมเป็นสุขขึ้น ไม่มีความรู้สึกว่าต้องเป็น

ทาสของยาและจำใจต้องมาพบแพทย์เพราะไม่มีทางเลือกอื่น ความจำยอมและจำใจนั้นเป็นความรู้สึกที่คนรุ่นใหม่รักในประชาธิปไตยไม่คุ้นเคย และไม่ชอบ เสียหายที่ตร.สภ.ทิส อินทรกำแหง ไม่ได้ลงสมัคร เพราะหากท่านลงสมัครและได้รับเลือกแล้วละก็ คงไม่มีข้อสงสัยใดๆ เหลือให้ถกกันอีก (สยามรัฐ 190643)

2.1.3 หนูนไทยเป็นศูนย์กลางแพทย์ผสมผสานเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นพ.ชวลิต สันติกิจรุ่งเรือง ผู้อำนวยการศูนย์ความร่วมมือการแพทย์ไทย-จีน กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เปิดเผยว่า การแพทย์แบบผสมผสานได้รับการยอมรับมากขึ้นจนอยู่ในกระแสความสนใจของสังคมโลก และกลายเป็นทางเลือกหลักในการดูแลสุขภาพภาพในทศวรรษนี้ สืบเนื่องจากการประชุมการแพทย์พื้นบ้านที่ประเทศจีนเมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา เป็นก้าวแรกและก้าวสำคัญของโลกในการพัฒนาการผสมผสานการแพทย์พื้นบ้านเข้ากับการแพทย์แบบตะวันตก ฉะนั้นในวันที่ 1 กรกฎาคมนี้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเฉลิมฉลองความสัมพันธ์ไทย-จีน ครบ 25 ปี สธ.จึงถือโอกาสจัดการประชุมนานาชาติเรื่องการแพทย์แบบผสมผสานขึ้นระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม ที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ บางนา ถือเป็นก้าวที่สองที่มีการเคลื่อนไหวเรื่องนี้ โดยสธ.ไทยจะปรึกษากับสธ.จีนเพื่อขอให้ลงนามร่วมกัน สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและวิจัยการแพทย์แบบผสมผสานของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับการประชุมในวันที่ 2-3 กรกฎาคมนั้น จะมีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 1,000 กว่าคน โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากทั่วโลกมาบรรยายเรื่องการแพทย์ผสมผสานแง่มุมต่างๆ

ผอ.ศูนย์ความร่วมมือการแพทย์ไทย-จีน กล่าวอีกว่า สธ.เองก็กำลังพิจารณาการแพทย์ทางเลือกที่เหมาะสมกับคนไทยอยู่ ขณะนี้ใน สธ.มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบเรื่องดังกล่าวอยู่ 2 องค์กร คือ สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพ (สปรส.) และกรมการแพทย์ที่กำลังจะตั้งสำนักงานขึ้นใหม่คือ สำนักงานพิจารณาการแพทย์ทางเลือก เพื่อที่จะดูว่าศาสตร์การแพทย์ผสมผสานแบบไหนน่าเชื่อถือบ้าง โดยจะมีการทดสอบศาสตร์นั้นว่ามีประสิทธิภาพจริงหรือไม่ มีความปลอดภัยหรือไม่ และที่สำคัญต้องประหยัดด้วย นอกจากนี้จะมีการพิจารณาปรับให้การแพทย์แผนจีนเข้ามาอยู่ในกฎหมายไทย คือ พ.ร.บ.ประกอบโรคศิลปะด้วย เพราะแพทย์แผนจีนในไทยมีเยอะมากจนน่าที่จะมีการควบคุมให้ถูกต้อง

ส่วนนิทรรศการจะแสดงถึงองค์ความรู้การแพทย์ผสมผสานศาสตร์ต่างๆ ว่าในระหว่างที่ประเทศไทยกำลังปฏิรูประบบสุขภาพไทยเราจะทำอย่างไรที่จะกลับกรองศาสตร์ต่างๆมาใช้ประโยชน์กับคนไทย (มติชน 240643)

2.1.4 โครงการแพทย์เพื่อประชาชน ลดผู้ป่วยเข้าโรงพยาบาล

รศ.นพ.พินิจ กุลละวณิชย์ ประธานโครงการแพทย์เพื่อประชาชน เปิดเผยถึงการจัดทำโครงการ “แพทย์เพื่อประชาชน” (SOCIETAL DOCTORS) มีกิจกรรมหลักโดยการจัดบรรยายด้านสุขภาพแก่ประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่องโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ โครงการนี้เกิดขึ้นเพื่อต้องการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการดูแลสุขภาพแก่ประชาชน การบรรยายพิเศษด้านสุขภาพจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อให้ประชาชนได้ข้อมูลสาธารณสุขที่ถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ในการดูแล ป้องกันรักษาตนเองในเบื้องต้นถึงอาการของโรคเพื่อรับการรักษอย่างทัน่วงที และวิธีหลีกเลี่ยงอย่างถูกต้องและเหมาะสม

ทั้งนี้ แต่ละปีรัฐบาลต้องใช้งบประมาณดูแลสุขภาพของประชาชนปีละ 250,000 ล้านบาท จ่ายสำหรับการรักษา ซึ่งเป็นปลายเหตุและค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ทุกปี ถ้าปล่อยเช่นนี้ไปเรื่อยๆ งบประมาณจะสูงถึง 665,000 ล้านบาท (กรุงเทพธุรกิจ 160643)

2.2 เทคโนโลยีและการพัฒนา

2.2.1 หมอไทยช่วยท่อนอกมดลูกจนคลอด สำเร็จเป็น “ครั้งแรกของโลก”

ศ.นพ.ภิรมย์ กมลรัตนกุล คณบดีคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมคณะแถลงถึงความสำเร็จในการตรวจวินิจฉัยทารกท่อนอกมดลูกก่อนคลอด การดูแลทารก รวมทั้งการผ่าตัดคลอดให้แก่ทารกซึ่งคลอดออกมาแล้วยังมีชีวิตรอด นับเป็นรายแรกของโลก คนไข้อย่างนี้ชื่อ นางบุญยิ่ง ชันธชวณะ อายุ 31 ปี คณะแพทย์ได้ทำการคลอดเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม ที่ผ่านมา ได้ทารกเพศชาย น้ำหนัก 2,000 กรัม ถือว่าทารกรายนี้เป็นครูของการศึกษาเรื่องการตั้งครรภ์ในช่องท้อง สภาวิชาชีพไทยจึงให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ตลอดชีพ

ด้านรศ.นพ.ธีระพงศ์ เจริญวิทย์ หัวหน้าหน่วยเวชศาสตร์มารดาและทารกในครรภ์ กล่าวว่า ทางรพ.จุฬาฯรับมารดาไว้รักษาตั้งแต่วันที่ 4 เมษายน เป็นต้นมา ตรวจร่างกาย ตรวจคลื่นหัวใจทารกในครรภ์สัปดาห์ละ 2 ครั้ง เพื่อเฝ้าดูความเจริญเติบโตของทารกทั้งการเคลื่อนไหว การหายใจ ปริมาณน้ำคร่ำ ความตึงตัวของกล้ามเนื้ออยู่ในภาวะปกติ รวมทั้งให้ยากระตุ้นการทำงานของปอดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เมื่อทำการผ่าตัดคลอดทารกมีอาการปกติดีมีน้ำหนักมารดาได้ภายใน 1 ชั่วโมง เป็นการดูแลทารกจากการตั้งครรภ์ในช่องท้องที่เกิดขึ้นตาม

ธรรมชาติได้สำเร็จเป็นรายแรกของโลก เท่าที่มีการรายงานทางการแพทย์เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในช่องท้องและทารกสามารถมีชีวิตรอดได้เพียง 3 ราย ซึ่งทั้ง 3 รายตรวจพบระหว่างการผ่าตัด แต่รายนี้เป็นกรณีวินิจฉัยได้ก่อนคลอด (กรุงเทพฯ, ไทยโพสต์, มติชน 020643)

2.2.2 หมอศิริราชพบเทคนิคใหม่รักษาผู้ป่วยโรคเลือด

พญ.ดร.จรรยา เชื้อวรากุล สาขาวิชาโลหิตวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เปิดเผยว่า คณะแพทยศาสตร์ศิริราชฯ ได้คิดค้นวิธีการรักษาผู้ป่วยที่เป็นโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว โรคโลหิตจาง โรคไขกระดูกฝ่อ โรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง และมะเร็งอื่นๆ โดยใช้วิธี “กระบวนการแยกเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือดที่บริสุทธิ์” เป็นแห่งแรกในประเทศไทยและแห่งแรกในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทุนเฉลิมพระเกียรติคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ในการนำเข้าเครื่องปั่นเลือดเทคโนโลยีล่าสุดจากต่างประเทศเพื่อใช้ในการวิจัย

วิธีการรักษาดังกล่าวใช้การให้เลือดจากพ่อแม่ พี่หรือน้อง แล้วนำเม็ดเลือดที่ได้มาผ่านกระบวนการแยกเซลล์ ในเครื่องปั่นเลือดที่ใช้ระบบสนามแม่เหล็ก กระตุ้นให้เซลล์ต้นกำเนิดเป็นเลือดบริสุทธิ์ เพื่อใช้ในการรักษาผู้ป่วยซึ่งเหมาะสำหรับผู้ป่วยที่อายุไม่เกิน 55 ปี และไม่สามารถปลูกถ่ายไขกระดูกได้ นอกจากนี้จะประหยัดค่าใช้จ่ายในการรักษา เนื่องจากไม่ต้องใช้ยากดภูมิคุ้มกันซึ่งมีราคาแพงและต้องใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานในการปลูกถ่ายไขกระดูก

ในอนาคต การพัฒนาวิวัฒนาการดังกล่าวจะนำไปสู่การแยกเซลล์ต้นกำเนิดเพื่อสร้างเม็ดเลือดนอกร่างกายคนได้ นอกจากนี้ในโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวบางอย่างอาจพัฒนาไปถึงขั้นของการตัดต่อยีนเพื่อใช้ในการรักษาอีกด้วย (เดลินิวส์ 120643)

2.3 ความเคลื่อนไหวด้านธุรกิจการรักษาพยาบาล

2.3.1 สธ.บังคับติดราคาค่ารักษาพยาบาล

พ.ท.ทรงยศ ชัยชนะ ผู้อำนวยการกองประกอบโรคศิลปะ กระทรวงสาธารณสุข (สธ.)กล่าวว่า ตามที่สธ.ออกประกาศกระทรวงให้สถานพยาบาลเอกชน ทั้งรพ.เอกชน คลินิก ต้องแจ้งค่ารักษาพยาบาล ค่าบริการต่างๆ ไว้ในที่เปิดเผย โดยจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 มิ.ย.นี้ หากรพ.หรือคลินิกใดไม่ทำ จะมีโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท หากเรียกค่าบริการเกินกว่าที่แสดงไว้จะถูกปรับไม่เกิน 20,000 บาท ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาที่ร้องเรียนมาเรื่องค่ารักษาพยาบาลแพงกว่าที่คาดไว้

ผ.ก.องประกอบโรคศิลปะกล่าวว่า ประชาชนอยากคาดหวังว่าประกาศฉบับนี้จะทำให้ได้เห็นบัญชีค่ารักษาพยาบาล ค่าบริการต่างๆ ได้รับการจัดทำเป็นเล่มๆ หรือมีติดตามผนังต่างๆ เหมือนเมนูอาหาร เนื่องจากแค่ราคาอย่างเดียว ถ้าเป็นที่คลินิกขนาดเล็กก็มีมากกว่า 200-300 รายการ รพ.เอกชนใหญ่ๆ ก็มียานับพันรายการ ดังนั้น จึงขอให้ประชาชนใช้สิทธิ์ของผู้ป่วยในการเดินเข้าไปสอบถามราคาทุกอย่างที่ต้องการจะทราบ ส่วนรพ.และคลินิกทุกแห่งก็ต้องตอบคำถามของผู้ป่วยได้ รพ.จะต้องมีป้ายบอกมาให้สอบถามราคาอยู่ที่จุดไหนอย่างชัดเจน (ไทยโพสต์120643,มติชน090643,Bangkok Post 120600)

รพ.ยอมโชว์ค่ารักษาตามเกณฑ์ แต่เลี้ยงแจ้งรายละเอียด

วันที่ 21 มิถุนายน ผู้สื่อข่าวได้สอบถามไปยังโรงพยาบาลต่างๆ พบว่า ส่วนใหญ่ได้แสดงค่าบริการไว้ เช่น โรงพยาบาลกรุงเทพ ได้แสดงค่าบริการไว้ในคอมพิวเตอร์ที่แผนกผู้ป่วยนอก ผู้มาใช้บริการสามารถหาข้อมูลที่ต้องการได้ โดยฝ่ายประชาสัมพันธ์ระบุว่า การจะให้ตอบว่าแต่ละโรคมีค่าใช้จ่ายเท่าใดทำได้ยาก เพราะต้องขึ้นกับการรักษาของแพทย์ โดยโรงพยาบาลจะคิดค่าธรรมเนียมแพทย์ประมาณ 300 บาท ส่วนโรงพยาบาลวิภาวดี ยืนยันว่ามีข้อมูลเพียงพอที่จะชี้แจงให้ลูกค้าทราบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจก่อนเข้ารับการรักษา อย่างไรก็ตามการรักษาแต่ละโรคนั้นไม่ได้ว่าต้องเสียค่ารักษาเท่าใด ต้องให้แพทย์ตรวจร่างกายก่อน โรงพยาบาลนนทเวชชี้แจงว่า แสดงค่าบริการไว้ที่แผนกผู้ป่วยนอก การคิดค่าบริการส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 200 บาทขึ้นไป ค่าบริการพยาบาลอีก 30 บาท ค่าบริการทั่วไป 10 บาท (มติชน 220643)

โรงพยาบาลเดชา กล่าวว่า ใช้คอมพิวเตอร์ตั้งไว้บริเวณโถงที่ตีหรือผู้ป่วยนอก สำหรับค่าผ่าตัดแต่ละรายการนั้นยังไม่ได้กำหนด แต่จะกำหนดอย่างกว้างว่า ค่าผ่าตัด ค่าห้อง ค่าเวร ซึ่งการผ่าตัดแต่ละครั้งจะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับระยะเวลา นางศศิเพ็ญ โมโนยกุล รองผ.อ.ประกอบโรคศิลปะกล่าวว่า ตามประกาศดังกล่าวขณะนี้ได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปสุ่มตัวอย่างบางจังหวัดบ้างแล้ว แต่ทำไม่ได้มาก เพราะเจ้าหน้าที่มีน้อย (กรุงเทพฯ 230643)

รพ.เอกชนจัดแพ็คเกจหั่นค่ารักษา 30%

หลังกระทรวงสาธารณสุขบังคับให้แจ้งรายละเอียดค่ารักษาแก่คนไข้ คาดเป็นชนวนก่อนสงครามราคาเหมือนซูเปอร์มาร์เก็ต นายศรัณยู ชเนศร์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกล้วยน้ำไทยกกล่าวว่า เมื่อโรงพยาบาลต่างๆเปิดกลยุทธ์การแข่งขันภายใต้การเปิดเผยค่าใช้จ่าย เชื่อว่าค่ารักษาพยาบาลโดยเฉลี่ยจะลดลงประมาณ 20-30% รูปแบบการรักษาพยาบาลที่จะทำให้ค่าใช้จ่ายถูกลงนั้น คือการจัดการรักษาเป็น

แบบแพ็คเกจมากขึ้น หลายโรงพยาบาลก็เริ่มจัดแพ็คเกจคลอดลูก โดยราคาปัจจุบันลดลงมาเหลือเพียงประมาณ 2.5 หมื่นบาทจากกว่า 3 หมื่นบาทในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

“การแข่งขันของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ผมเชื่อว่าต่อไปนี้จะยิ่งรุนแรงมากขึ้น สงครามราคาจะถูกนำมาใช้ โดยเฉพาะในโรงพยาบาลขนาดเล็กที่จะเป็นจุดเริ่มและทำให้โรงพยาบาลขนาดใหญ่ต้องลงมาเล่นด้วย เหมือนกับการแข่งขันจำหน่ายสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตที่ผู้ซื้อสามารถเลือกซื้อโดยดูราคาก่อนได้ แต่การเข้าใช้บริการในโรงพยาบาลแตกต่างจากการซื้อสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ต เพราะจะคิดถึงราคาที่ต่ำเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ยังต้องดูเรื่องคุณภาพและบริการที่ดีด้วย”

นายเคอร์ติส ซโรเดอร์ ผู้บริหารระดับสูงโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์กล่าวว่า ช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่ผ่านมาก็ได้ปรับราคาให้อยู่ในระดับที่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ โดยเฉพาะการลดราคาห้องพัก ที่เริ่มต้นตั้งแต่ 500 บาท หรือทำแพ็คเกจการคลอดบุตรในราคา 2.66 หมื่นบาท เพื่อลดอุปถัมภ์ของ เป็นต้น

ส่วนนายแพทย์พงษ์ศักดิ์ วิทยากร กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ดุสิตเวชการ ซึ่งบริหารโรงพยาบาลกรุงเทพ กล่าวว่า แนวโน้มธุรกิจโรงพยาบาลในปี 3-5 ปีต่อจากนี้เป็นตลาดของผู้ซื้อ นั่นคือ ราคายังคงลดลงเนื่องจากธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนมีปัญหาโอเวอร์ซัพพลาย คือมีมากกว่าความต้องการของตลาดอยู่กว่า 50% (กรุงเทพธุรกิจ 240643, Bangkok Post 190600)

2.3.2 หมอเกาหลีใต้รัศคนคนตาย

โรงพยาบาลและคลินิกเกือบทุกแห่งในเกาหลีใต้ปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ 20 มิ.ย. เนื่องจากแพทย์นัดหยุดงานทั่วประเทศ โฆษกหญิงของผู้จัดการประท้วงกล่าวว่า มีคลินิกเอกชนประมาณ 95% จาก 18,000 แห่งทั่วประเทศได้ปิดทำการและมีโรงพยาบาลใหญ่ๆ เพียง 20 แห่งจากจำนวน 1,000 แห่งที่ยังทำงาน หนังสือพิมพ์เกาหลีใต้รายงานว่าชายสูงอายุคนหนึ่งเสียชีวิตเมื่อวันที่วันอังคารหลังจากที่ต้องเคลื่อนย้ายถึง 3 ครั้ง เนื่องจากโรงพยาบาลไม่สามารถหาโรงพยาบาลที่เปิดทำการได้ อย่างไรก็ตามโฆษกคนหนึ่งของกลุ่มแพทย์ที่กำลังประท้วงปฏิเสธความรับผิดชอบโดยกล่าวว่า ห้องฉุกเฉินในโรงพยาบาลใหญ่ๆยังเปิดให้บริการ

แพทย์ในเกาหลีใต้ประท้วงที่มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายซึ่งจะมีผลในวันที่ 1 กรกฎาคม ให้เภสัชกรมีสิทธิ์จ่ายยาส่วนใหญ่แทนแพทย์ได้ การเปลี่ยนแปลงนี้จะส่งผลกระทบต่อรายได้ของโรงพยาบาลและแพทย์ เพราะพวกเขาต้องทำเงินด้วยการสั่งยาและจ่ายยา เนื่องจากไม่สามารถคิดค่าตรวจและค่าบริการได้มากภายใต้ระบบสุขภาพในปัจจุบัน หนังสือพิมพ์มินฮวา อิลโบ รายงานเมื่อวันที่วันพุธว่า อัยการจะพิจารณาตั้งข้อกล่าวหาต่อแพทย์หากมีหลักฐานว่าการเสียชีวิตของคนไข้เกี่ยวข้องกับการประท้วงของพวกเขา อย่างไรก็ตาม แพทย์ยังคงประกาศที่จะประท้วงต่อ และโฆษกของสมาคมแพทย์เกาหลีกล่าวว่า พวกอาจารย์หมอและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลอื่นๆ จะร่วมประท้วงด้วยในสัปดาห์นี้ หากไม่อาจประนีประนอมกันได้ ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเกาหลีใต้เมื่อวันที่วันอังคารลงความเห็นเห็นว่า รัฐบาลควรดำเนินการตามแผนการต่อไปตั้งแต่วันที่ 1 ก.ค. ก่อนหน้านั้นรัฐบาลเกาหลีใต้ยอมประนีประนอมให้แพทย์เพิ่มค่าตรวจและค่าบริการ แต่ไม่อาจหลีกเลี่ยงการประท้วงได้

ในวันที่ 26 มิ.ย. โรงพยาบาลและคลินิกในเกาหลีใต้เปิดให้บริการตามปกติอีกครั้ง หลังจากที่ยุทธียอมปรับท่าทีด้วยการออกข้อเสนอใหม่ที่ให้หมอมีอำนาจในการสั่งจ่ายยามากขึ้น (ไทยโพสต์ 220643, กรุงเทพธุรกิจ 270643)

2.4 ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุขทั่วไป

2.4.1 WHO ยกฝรั่งเศสสาธารณสุขดีที่สุดในโลก

องค์การอนามัยโลก (WHO) เปิดเผยผลการจัดอันดับด้านสาธารณสุขของประเทศต่างๆ ที่เป็นสมาชิกของ WHO ทั้ง 191 ประเทศ พบว่าประเทศฝรั่งเศสนำมาเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่เซียร์ราลีโอน อยู่ในอันดับสุดท้าย ประเทศที่เป็นอันดับสอง คืออิตาลี ส่วนชาน มารีโน อยู่ในอันดับที่ 3 สหรัฐฯ อยู่ในอันดับที่ 37 ส่วนรัสเซียอยู่ในอันดับที่ 130 และจีนอยู่ในอันดับที่ 144 ส่วนแคนาดาซึ่งมักถูกจัดอันดับให้แถวต้นๆของประเทศที่มีสุขอนามัย ตกลงมาอยู่อันดับที่ 30 รวมทั้งสวีเดนก็ตกมาอยู่อันดับที่ 23 และเดนมาร์กอยู่ในอันดับที่ 34 ส่วนไทยเป็นประเทศที่มีการดูแลสุขภาพพลเมืองอันดับที่ 47 ตีกว่ามาเลเซียที่ได้อันดับ 49 รายงานประจำปีของ WHO ระบุว่าในหลายประเทศซึ่งไม่มีเครือข่ายประกันสุขภาพนั้นหลายครอบครัวต้องจ่ายเงินกว่า 100% ของรายได้ไปกับการดูแลสุขภาพยามเจ็บป่วยฉุกเฉิน

นางโกร ฮาร์ลิม บรันด์แลนด์ ผู้อำนวยการทั่วไปของ WHO ให้ความเห็นว่าคนยากจนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการดูแลสุขภาพอย่างเต็มที่ รวมทั้งตัวเลือกในการบริการด้านสุขภาพก็มีน้อย และการบริการที่ไม่มีคุณภาพด้วย ปัจจัยที่นำมาเป็นพื้นฐานในการจัดอันดับครั้งนี้ได้ครอบคลุมถึงปัจจัยต่างๆ ทางสังคม เช่น การประกันสุขภาพ เวชภัณฑ์ และความสำคัญของสุขอนามัยของประเทศนั้นๆ ด้วย

นอกจากนี้ยังมีปัจจัย 5 ข้อที่นำมาใช้ในระบบการจัดอันดับใหม่ครั้งนี้ คือระดับสุขภาพโดยรวมของประชากร ความไม่เสมอภาคด้านสุขภาพของประชากร ระดับการตอบสนองต่อระบบสาธารณสุข การกระจายการตอบสนองของประชากร (ประชาชนซึ่งมีฐานะต่างกันได้รับบริการสาธารณสุขเหมือนหรือต่างกันอย่างไร) และการกระจายภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประชากร (กรุงเทพธุรกิจ 220643)

2.4.2 สถานีนอนามัยแก่ ก้าวไม่ทันรพ.ชุมชน

นพ.อำพล จินดาวัฒนะ เลขาธิการสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพ (สปรส.) กล่าวถึงผลสรุปของโครงการวิจัยเพื่อกำหนดภาพลักษณ์และกลยุทธ์ของโรงพยาบาลชุมชนใน 2 ทศวรรษหน้าเพื่อรองรับการปฏิรูประบบสุขภาพว่า โรงพยาบาลชุมชนมีคุณภาพในมาตรฐานที่ประชาชนต้องการ การทำงานจะต้องเน้นด้านการส่งเสริมสุขภาพเป็นหลักและทำงานในระดับสถานีนอนามัยมากขึ้น ทั้งประชาชนจะต้องเข้ามาเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในการบริหารโรงพยาบาลมากขึ้น โรงพยาบาลหรือสถานีนอนามัยจะอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงสาธารณสุขหรือองค์กรท้องถิ่นก็ตาม

นพ.อำพล กล่าวด้วยว่า จากการลงไปสัมผัสในพื้นที่ต่างๆ ช่วง 10 ปี ที่ผ่านมาโรงพยาบาลชุมชนมีศักยภาพสูงมากเมื่อเทียบกับหน่วยงานราชการในระดับอำเภอด้วยกัน เป็นที่รวมของบุคลากรในระดับปริญญาตรี แต่กลับกลายเป็นว่าสถานีนอนามัยที่เป็นลูกข่ายในการให้บริการกลับพัฒนางานป้องกันและส่งเสริมไม่ทัน ทั้งๆ ที่กระทรวงสาธารณสุขวาดภาพไว้ว่าสถานีนอนามัยเป็นสถานบริการเบื้องต้นที่คอยให้บริการประชาชน ช่องว่างตรงนี้ก็กลับห่างออกไปทุกที (เดลินิวส์ 060643)

2.4.3 ชุมชนเหยื่อโคบอลต์-60 รัฐแจ้งผลตรวจเลือด

เกือบห้าเดือนแล้วที่สถานการณ์ปัญหารังสีโคบอลต์-60 ยังคงยืดเยื้อและยังไม่มียุติ ไม่เพียงแต่ในส่วนของผู้ป่วยที่เสียชีวิตและทุพพลภาพจากการได้รับรังสีโคบอลต์-60 แต่ประชาชนในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวก็ยังคงไม่ได้รับการดูแลรักษาและรับผิดชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมแต่อย่างใด

ล่าสุดคณะทำงานติดตามช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากโคบอลต์-60 ซึ่งประกอบด้วยศูนย์ศึกษาและพัฒนาสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มศึกษาพลังงานทางเลือกเพื่ออนาคต กลุ่มศึกษาและรณรงค์มลพิษอุตสาหกรรมสภาเครือข่ายผู้ป่วยจากการทำงานและมูลนิธิเพื่อนหญิงได้เข้าประชุมกับอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน (อส.ม.) แกนนำชาวบ้านและผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากรังสีโคบอลต์-60 ที่บริเวณซอยวัดมหวางค์ จังหวัดสมุทรปราการ การประชุมสรุปว่าชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบในชุมชนจะร่วมกับทางคณะทำงานฯ เพื่อให้มีการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ชันแรกจะรวมกลุ่มชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบและทำหนังสือเรียกร้องให้เปิดเผยผลการตรวจเลือดตามสิทธิการรับรู้ของผู้ป่วย

เนื่องจากที่ผ่านมามีหน่วยงานราชการ โรงพยาบาลปากน้ำ โรงพยาบาลสมุทรปราการ สาธารณสุขจังหวัด ได้เจาะเลือดของประชาชนในละแวกดังกล่าวไปตรวจจำนวน 5 ครั้ง แต่ไม่มีการแจ้งผลการตรวจเลือดให้ทราบ เพียงว่าหากผู้ใดมีอาการหนักทางโรงพยาบาลจะติดตามมาทำการรักษาเอง ทำให้ชาวบ้านวิตกกังวลมาก เพราะต้องการทราบอาการและผลการตรวจเลือดของตน นับวันความวิตกกังวลทวีความรุนแรง โดยเฉพาะเมื่อปรากฏว่ามีผู้ได้รับรังสีจำนวนมากมีความผิดปกติทางร่างกาย แต่กลับไม่ได้รับการดูแลจากทางโรงพยาบาล แต่เมื่อทางองค์กรเอกชนพาไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาลราชวิถี ปรากฏว่ามีความผิดปกติทางโครโมโซมถึง 30%

“การเรียกร้องให้เปิดเผยผลการตรวจเลือดเป็นไปตามสิทธิตามพระราชบัญญัติสิทธิผู้ป่วยและพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ที่ผ่านมาชาวบ้านต้องการรู้ผลเลือดของตนเองแต่ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร เพราะไม่ทราบถึงสิทธิของตนเอง เมื่อเราเข้ามาช่วยทำความเข้าใจกับชาวบ้านในสิทธิตรงนี้ได้ ก็คิดว่าในที่สุดทางสาธารณสุขจังหวัดก็ต้องเปิดเผยจะเป็นประโยชน์ การติดตามรักษาผู้ป่วยจะง่ายและได้รับความร่วมมือมากยิ่งขึ้น” น.ส.ไอลดา อรุณวงษ์ คณะทำงานติดตามช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากโคบอลต์-60 กล่าว (ผู้จัดการ 190643)

2.4.4 พบบัตร สปร. ไม่ถึงมือคนด้อยโอกาส

สำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข ร่วมกับมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติและโครงการปฏิรูประบบบริการ สาธารณสุขวิจัยติดตามประเมินผลการออกบัตรสวัสดิการรักษาพยาบาลสำหรับผู้มีรายได้น้อย หรือบัตร สปร. รอบที่ 6 (พ.ศ.2541-2543) เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการออกบัตร สปร.รอบที่ 7 จะเริ่มในเดือนกันยายน 2543 ผลการศึกษาระบุว่า ประชาชนร้อยละ 33 ไม่มีหลักประกันสุขภาพใดๆ โดยพบมากที่สุดใภูมิภาคกลางร้อยละ 41 รองลงมาได้แก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและภาคใต้ ซึ่งร้อยละ 63 มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา และประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 33

บัตร สปร.ครอบคลุมคนจนทั่วประเทศในกลุ่มอายุ 13-59 ปี เพียงร้อยละ 15 เท่านั้น เป็นตัวเลขที่อยู่ในระดับต่ำ การวิจัยยังพบว่า ผู้ที่ได้รับบัตรสปร.ถึงร้อยละ 72 มีรายได้สูงเกินเกณฑ์ ครึ่งเรือนร้อยละ 21 ได้บัตรโดยที่ฐานะไม่ยากจน ขณะที่ครึ่งเรือนยากจนที่สมควรได้รับบัตรอีกร้อยละ 31 และมีเพียงร้อยละ 7 เท่านั้น ที่มีโอกาสร่วมพิจารณาหาบุคคลที่สมควรได้รับบัตรในหมู่บ้าน ทางคณะจึงเสนอการออกบัตรรอบที่ 7 ดังนี้ เกณฑ์การตัดสินผู้สมควรได้รับบัตรต้องเป็นไปตามเกณฑ์รายได้อย่างเคร่งครัด, ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ มีคู่มือการดำเนินงานที่ง่ายต่อการปฏิบัติ มีเครือข่ายประสานงานที่ชัดเจนเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ให้ชุมชนช่วยตรวจสอบและจัดระดับความร้ายแรงของคนในชุมชน

นอกจากนี้ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ออกบัตรควรเป็นหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่กระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากการค้นหาค้นหาคนจนและการจัดทำบัตรเป็นภารกิจที่ใช้เวลามาก และหน่วยงานที่จัดทำบัตรควรเป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย เนื่องจากมีข้อมูลประชากรและทำหน้าที่จัดทำบัตรประจำตัวประชาชนอยู่แล้ว การดำเนินการควรเน้นการกระจายอำนาจ โดยให้องค์กรท้องถิ่นรับผิดชอบดำเนินการตรวจสอบและเบิกถอน หากพบการถือครองบัตรโดยไม่จริง ขณะเดียวกัน งบประมาณบางส่วนควรนำมาจากองค์กรท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความรู้สึกในการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียต่อทรัพยากรที่ใช้ (กรุงเทพฯธุรกิจ 300643)

2.4.5 สาธารณสุขไทย-กัมพูชา ร่วมรณรงค์คุมเข้ม “ไข้มาลาเรีย” ชายแดน

ไข้มาลาเรียเป็นปัญหาสำคัญต่อสุขภาพ ก่อนชาวกัมพูชาจะอพยพหนีภัยสงครามมาพักพิงชั่วคราวบนแผ่นดินไทยตามแนวชายแดน โรคไข้มาลาเรียตามแนวชายแดนด้านจังหวัดสระแก้วพบน้อยมากเมื่อเทียบกับปัจจุบัน ครั้นชาวกัมพูชาอพยพเข้ามาจึงเกิดการถ่ายทอดเชื้อไข้มาลาเรียสู่คนไทยอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่ปี 2518 เป็นต้นมา เชื้อไข้มาลาเรียได้แพร่ระบาดเกือบทั่วทั้งประเทศไทยสาเหตุจากมีชาวกัมพูชาที่ติดเชื้อไข้มาลาเรียได้หลบหนีเข้ามาขายแรงงานในประเทศไทยเกือบล้านคน สาธารณสุขไทย-กัมพูชา ได้จัดงานรณรงค์ป้องกันควบคุมไข้มาลาเรีย บริเวณชายแดนทั้งสองประเทศอย่างจริงจังเป็นครั้งแรก ในวันที่ 20 มิถุนายน 2543 โดยเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างจังหวัดสระแก้วและจังหวัดบันเตียเมียนเจยของกัมพูชา จัดขึ้นบริเวณจุดผ่อนปรนบ้านหนองปรือ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีนายมอม บุญเฮง ปลัดกระทรวงสาธารณสุขกัมพูชา เป็นประธานฝ่ายกัมพูชา และนายแพทย์สุภชัย คุณารัตน์พฤกษ์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานฝ่ายไทย

ในบริเวณงานเจ้าหน้าที่สาธารณสุขไทยได้บริการตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อไข้มาลาเรียและรักษาฟรี ผู้เข้ารับบริการส่วนใหญ่เป็นชาวกัมพูชา นอกจากนี้มีการแจกมุ้งชุบน้ำยา พันทมอกควั่นกำจัดยุง ปลอกปลาทองในกยูลงแม่น้ำ จัดนิทรรศการทั้งภาษาไทยและกัมพูชา จากนั้นขบวนรณรงค์จะแยกย้ายออกทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงพาหะและให้ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขกล่าว ว่า สำหรับเชื้อไข้มาลาเรียมี 2 ชนิด คือ เชื้อ พีเอฟ หรือพี พัลดิบารัม เป็นเชื้อมาลาเรียที่พบมากในประเทศไทย ประมาณร้อยละ 51 ส่วนเชื้อ พีวี หรือไอเวกซ์ พบประมาณร้อยละ 48.7 ซึ่งเชื้อพีเอฟเป็นเชื้อที่ต่ออายุหลายชานาน รักษาด้วยยาธรรมดาไม่หาย ต้องรักษาซ้ำหรือเปลี่ยนยาใหม่ ทำให้สิ้นเปลือง ถ้าคนไข้ไม่ใส่ใจตรวจซ้ำ หรือแพทย์ใช้ยาไม่ถูกต้อง อาจเป็นอันตรายถึงตายได้ แต่ในปัจจุบันสามารถรักษาเชื้อให้หายขาดเกือบ 100% ถึงอย่างไรก็ตามวิธีที่ดีที่สุด คือป้องกันยุงกัดและกำจัดยุงกันปลอกให้หมดไป

ในปีงบประมาณ 2543 ใน 7 เดือนแรก พบว่า 5 จังหวัดที่มีผู้ป่วยมาลาเรียสูงสุดของประเทศ ได้แก่ จังหวัดตาก 13,803 ราย สระแก้ว 4,142 ราย กาญจนบุรี 3,524 ราย จันทบุรี 3,503 ราย และตราด 3,374 ราย อย่างไรก็ตามระหว่างเดือนตุลาคม 2542 – เดือนมีนาคม 2543 จำนวนผู้ป่วยชาวไทยลดลงร้อยละ 16.40 และผู้ป่วยชาวต่างชาติลดลงร้อยละ 24.23 นพ.สุภชัยกล่าวด้วยว่า ปัจจุบันมีแรงงานจากประเทศกัมพูชา พม่า และลาว เข้ามาเป็นจำนวนมาก แรงงานเหล่านี้เมื่อแรกเข้าจะเจ็บป่วยด้วยโรคมมาลาเรียในอัตราสูง จึงอาจแพร่สู่คนไทยได้ ปัญหาดังกล่าวต้องเข้มงวดการตรวจสุขภาพแรงงานต่างด้าว เพื่อมิให้มีการแพร่ระบาด ทั้งนี้ต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ มีแรงงานต่างด้าวซ่อนเร้นอยู่เป็นจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วประเทศ กระทรวงสาธารณสุขต้องรับภาระในการบำบัดรักษาผู้ป่วยแรงงานที่ซ่อนเร้นเหล่านี้ เป็นเงินไม่ต่ำกว่าปีละ 150 ล้านบาท

นายมอม บุญเฮง ปลัดกระทรวงสาธารณสุขกัมพูชา กล่าวว่า ประชาชนชาวกัมพูชายังขาดความรู้ในการป้องกันและเวชภัณฑ์ในการรักษา พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ตรวจไข้มาลาเรียยังไม่มีคุณภาพพอ จึงอยากขอความช่วยเหลือจากฝ่ายไทยในด้านอุปกรณ์ และการให้การศึกษาแก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขกัมพูชา เป็นแนวทางในการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนชาวกัมพูชา ได้เข้าถึงภัยและวิธีป้องกันไข้มาลาเรีย ในช่วง 3-5 ปี ข้างหน้าเชื่อว่า ประเทศไทยและกัมพูชาต้องไม่มีเชื้อไข้มาลาเรียอย่างแน่นอน (มติชน 290643)

2.4.6 ชาวแคนาดาผวาแหล่งน้ำสกปรก หลัง “อี-คอล์” คร่าชีวิตผู้ป่วย 9 ราย

ทางการท้องถิ่นรัฐออนตาริโอ ประเทศแคนาดา ประกาศเมื่อวันที่ 31 พ.ค. ที่ผ่านมาว่า ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งเพื่อตรวจสอบว่าการเสียชีวิตของผู้ป่วย 9 คน เป็นผลมาจากเชื้อแบคทีเรีย อี-คอล์หรือไม่ แม้ว่าจะยังไม่มีการยืนยันชัดเจน แต่เชื่อกันว่า เชื้อแบคทีเรีย อี-คอล์ ซึ่งพบในบ่อน้ำแห่งหนึ่งของเมืองวอลส์ครอดตัน เป็นสาเหตุที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตนับถึงขณะนี้ 9 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ

การแพร่ระบาดของเชื้ออี-คอล์ครั้งนี้ ถือเป็นกรณีแพร่ระบาดที่รุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์แคนาดา ทำให้ประชาชนทั่วประเทศเริ่มวิตกกังวลเรื่องความสะอาดของแหล่งน้ำ โดยทางการท้องถิ่นตามเมืองต่างๆทั้งในรัฐออนตาริโอและรัฐอื่นๆ ได้ออกประกาศเตือนประชาชน ให้ดื่มน้ำก่อนบริโภค แม้ว่าจะมีการยืนยันว่าแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคส่วนใหญ่จะปลอดภัยจากเชื้ออี-คอล์ก็ตาม (กรุงเทพฯธุรกิจ 020643)

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับท่าทางของการดำเนินชีวิต

1. พฤติกรรมการบริโภค

1.1 การบริโภคสินค้าไฮเทค

1.1.1 คนฝรั่งเศสเริ่มหันมาซื้อของชำผ่านอินเทอร์เน็ตมากขึ้น

นับตั้งแต่ห้างขายของชำที่ใหญ่ที่สุดของฝรั่งเศส คือคาร์ฟูร์ ได้ริเริ่มการสั่งซื้อของชำผ่านอินเทอร์เน็ตเมื่อเร็วๆ นี้ ทำให้คนฝรั่งเศสที่เคยมีประเพณีเก่าแก่ที่ชอบไปซื้อของสดๆ ใหม่ๆ ที่ตลาดสด เปลี่ยนนิสัยไปแล้ว และหันมาใช้บริการทางอินเทอร์เน็ตที่ทำให้สะดวกสบายขึ้นมาก เมื่อปีที่แล้ว การขายของชำผ่านอินเทอร์เน็ตมีส่วนแบ่งตลาดเพียงร้อยละ 0.15 แต่คาดว่าในอีก 5 ปีข้างหน้า จะเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน และเมื่อมีการปรับปรุงระบบการส่งของให้ดียิ่งขึ้น การขายอาหารและของสดของชำต่างๆ ก็จะขยายตัว นักวิเคราะห์วิจัยของบริษัทเลห์แมน บราเธอร์ ระบุว่า เมื่อปีที่แล้วการขายของชำผ่านอินเทอร์เน็ตทั่วทั้งยุโรปมีอัตราเพียงร้อยละ 6 เท่านั้น แต่ในปี.ศ. 2005 จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 35 (Bangkok Post 070643)

1.1.2 สสำรวจพบเด็ก 89% ของเด็กไทยดูทีวีทุกวัน 44% ท่องโลกอินเทอร์เน็ต

ผลการวิจัยไลฟ์สไตล์เด็กในเอเชีย โดยนิว เจเนเรชั่นส์ ของบริษัทเครือข่าย ฟอร์เนอร์ อิงค์ ผู้ผลิตรายการข่าวสารและความบันเทิง โดยสำรวจจากเด็กอายุ 7-18 ปี จำนวน 7,700 คน ใน 29 เมือง 14 ประเทศทั่วภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก พบว่า เด็กกรุงเทพฯ ได้รับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสัปดาห์ละ 8.2 ดอลลาร์สหรัฐหรือประมาณ 312 บาท เด็กฮ่องกงได้มากที่สุด 19.4 ดอลลาร์สหรัฐ สิงคโปร์และไต้หวัน 15.7 ดอลลาร์สหรัฐ ออสเตรเลีย 11.9 ดอลลาร์สหรัฐ และญี่ปุ่น 11.1 ดอลลาร์สหรัฐ และการสำรวจยังพบว่า เด็กไทยเป็นกลุ่มผู้ชมรายการโทรทัศน์กลุ่มใหญ่ที่สุดร้อยละ 89 ของเด็กไทยดูทีวีทุกวัน และร้อยละ 44 ของเด็กที่สำรวจชอบใช้อินเทอร์เน็ต โดยอายุ 7-12 ปีชอบเล่นเกมเป็นพิเศษ ขณะที่เด็กอายุ 13-18 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสื่อสารพูดคุยกันเป็นส่วนใหญ่ (มติชน 180643)

1.1.3 ญี่ปุ่นเริ่มขายสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ตโดยใช้เซเว่นอีเลเว่นเป็นศูนย์กลางสินค้าในเดือน.ค. นี้

ญี่ปุ่นใช้ร้านเซเว่นอีเลเว่นที่มีอยู่ประมาณ 8,212 แห่งทั่วประเทศให้บริการ 24 ชั่วโมง เป็นศูนย์กลางและเก็บเงินค่าสินค้าที่ขายผ่านอินเทอร์เน็ต ที่เว็บไซต์ชื่อ 7dream.com ซึ่งมีผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการถึง 10,000 ชนิด ถือว่าเป็นการขายสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ตแห่งแรกของโลกที่ใช้ร้านสะดวกซื้อเป็นศูนย์กลางสินค้าและเก็บเงิน

จะมีสินค้าบางตัวที่ลูกค้าสั่งผ่านอินเทอร์เน็ต จะจัดส่งโดยตรงจากโรงงานที่ผลิต แต่การจัดส่งสินค้าทุกชิ้นจะกระทำภายในระยะเวลา 4 วัน ลูกค้าที่ยังไม่ไว้วางใจการซื้อสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ต ก็สามารถสั่งสินค้าแล้วมาจ่ายเงินได้ที่ร้านเซเว่นอีเลเว่นแทน (Bangkok Post 230643)

1.2 การบริโภคสินค้าทั่วไป

1.2.1 สสำรวจพบคนไทยรับประทานอาหารนอกบ้านน้อยลง ตลาดอาหารจานด่วนยอดขายตก

จากการเปิดเผยของนายเฮสเตอร์ ซูว์ รองประธานและผู้อำนวยการบริหารบริษัทไทรคอน เรสโตรองต์ อินเตอร์เนชันแนล ซึ่งเป็นผู้บริหารร้านอาหารจานด่วนไค้ทอคเคอเฟซี ไทย สิงคโปร์และอินโดจีน ว่าในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ ยอดขายอาหารจานด่วนในประเทศไทยหดตัวร้อยละ 3 เนื่องจากคนไทยกินอาหารนอกบ้านน้อยลง แม้ว่าหนี้เอ็นพีแอลจะลดลงแล้ว และดูเหมือนว่าเศรษฐกิจกำลังจะฟื้นตัวแล้ว แต่ประชาชนยังเลือกรับประทานอาหารที่บ้านมากกว่านอกบ้าน เพื่อประหยัดเงิน หรือหากจะออกไปทานนอกบ้าน ก็มักจะทานตามฟู้ดมาร์ทหรือร้านอาหารอื่นๆ ซึ่งมีอยู่ประมาณ 18,000 แห่งทั่วประเทศมากกว่า ซึ่งนายซูว์ก็ระบุว่า ยอดขายอาหารตามร้านอาหารทั่วไปดังกล่าวก็ตกลงเช่นเดียวกัน (Bangkok Post 290643)

1.3 ความเคลื่อนไหวด้านการนันทนาการและชีวิตวัฒนธรรม

1.3.1 สสำรวจพบคนรัสเซียบ้าเงิน ส่วนคนไทยชอบสบายกับพักผ่อน

บริษัท โรเปอร์ สตาร์ช เวิลด์ไวด์ ของสหรัฐ เปิดเผยผลสำรวจความคิดเห็นของคนทั่วโลกว่า ต้องการเงินหรือเวลามากกว่ากัน พบว่าคนที่อาศัยอยู่ในประเทศต่างๆ ในยุโรปตะวันออก อเมริกาเหนือ ยุโรปตะวันตก และอเมริกาใต้ ตามลำดับ ตอบว่า พวกเขาต้องการเงินมากกว่าเวลา ขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาในเอเชีย ซึ่งรวมถึงประเทศที่ค่อนข้างยากจน เช่นอินเดีย ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม เป็นภูมิภาคเดียวที่ผู้คนต้องการเวลามากกว่าเงิน คิดเป็นร้อยละ 43-52

สำหรับประเทศที่มีคนเลือกเงินเป็นจำนวนมากที่สุดคือ รัสเซีย โดยมีผู้ตอบว่าต้องการเงินสูงถึงร้อยละ 73 และเวลาเพียงร้อยละ 13 ขณะที่อินเดียมีคนเลือกเวลา คิดเป็นร้อยละ 66 ขณะที่ร้อยละ 31 เลือกเงิน ฝรั่งเศสและโปแลนด์ เป็นอันดับที่สอง ตามด้วยอาร์เจนตินา

แคนาดา อังกฤษและไต้หวัน ส่วนสหรัฐฯซึ่งมีปัญหาคนไม่มีเวลาพักผ่อนคนอเมริกันส่วนใหญ่เลือกเงิน คิดเป็นร้อยละ 57 และเลือกเวลา ร้อยละ 37

การสำรวจดังกล่าวเป็นการสัมภาษณ์คนจำนวน 30,000 คน โดยทำการสำรวจใน 29 ประเทศ และ 1 เขตปกครองพิเศษคือ ฮองกง กลุ่มคนที่ถูกสัมภาษณ์อายุระหว่าง 13-65 ปี โดยบริษัทต้องการให้ผลสำรวจนี้แทนความคิดเห็นของคน 1.39 พันล้านคน (ไทยโพสต์ 070643)

1.3.2 กรรมาธิการสภาฯ วิจารณ์การเล่นพนันฟุตบอลยูโร 2000

คณะกรรมการกิจการเยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ สภาผู้แทนราษฎร ได้ประชุมเมื่อวันที่ 21 มิ.ย. 2543 พิจารณาปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลยูโร 2000 ที่ส่งผลกระทบต่อเยาวชนเป็นจำนวนมาก ผลสรุปของที่ประชุมคือ ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเร่งตรวจสอบและจับกุมสถานบันเทิงที่ใช้สัญลักษณ์ยูโร 2000 แต่งกายยั่วยุ โดยให้สตรีเปลือยอกเดินโชว์ จนสำนักข่าวต่างประเทศแพร่ภาพไปทั่วโลก และกรรมาธิการยังแสดงความเห็นห่วงว่า จะมีเงินจากการเล่นพนันฟุตบอลไหลออกนอกประเทศจำนวนมาก เท่าที่ประมาณคาดว่า จะมีเงินไหลออกไม่ต่ำกว่า 3 หมื่นล้านบาท

และจากการเปิดเผยของ น.ส. รัตนา อนันต์นาคินทร์ ส.ส. กรุงเทพฯ พรรคประชาธิปัตย์ รองโฆษกคณะกรรมการฯ กล่าวว่ ปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อเยาวชนและสถาบันการศึกษาเป็นอย่างมาก จากการสำรวจของกรมอาชีวศึกษาใน 8 สถาบันการศึกษา พบว่ามีเด็กนักเรียนขาดเรียนถึง 2 พันคน ซึ่งเป็นเพียงการสำรวจจากตัวอย่างเล็กน้อยจริงๆ คาดว่าจะมีมากกว่านี้ อีกทั้งยังพบปัญหาอาชญากรรมตามมาอีกด้วย มีการหยุดเรียนเพื่อขายยาบ้า ลักขโมย เพื่อนำเงินมาเล่นพนันฟุตบอล

สำหรับแหล่งที่มีการเล่นพนันรายใหญ่ใน กทม. ได้แก่ย่านเยาวราช บางกะปิ รามคำแหง ผังธนบุรี คลองเตย สีลม และรัชดาฯ จะมีการตั้งโต๊ะพนันฟุตบอลรายใหญ่ นอกจากนี้ยังมีการพนันผ่านอินเทอร์เน็ต ขณะที่ตำรวจไม่มีกำลังพอที่จะเปิดโหมเพ่งตรวจสอบทั้งหมด จากการวิจัยของคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในช่วงยูโร 2000 มีเงินหมุนเวียนถึง 4-5 หมื่นล้านบาท ความจริงอาจจะมีมากกว่านี้แต่ไม่สามารถตรวจสอบหรือรวบรวมได้ เพราะเงินตราเหล่านี้เป็นเงินนอกระบบ ไม่มีการบันทึกหรือเก็บข้อมูลเป็นตัวเลขไว้ (ไทยโพสต์ 220643)

2. ศาสนาความเชื่อและค่านิยมในสังคม

2.1 ความเคลื่อนไหวในเรื่องสันติภาพและสิทธิมนุษยชน

2.1.1 มหาวิทยาลัยในอังกฤษเปิดคอร์สสอนวิชา "การให้อภัย"

ศาสตราจารย์เคน ฮาร์ต แห่งมหาวิทยาลัยลีดส์ ในเมืองอุตสาหกรรมทางตอนเหนือของอังกฤษ ได้เปิดเผยถึงวิชาที่เปิดสอนเป็นครั้งแรกในอังกฤษและเป็นการเรียนการสอนครั้งแรกของโลกว่า วิชาเชิงปฏิบัติการใช้เวลาเรียน 20 สัปดาห์ นักศึกษาที่ลงทะเบียนจะแบ่งเป็นกลุ่มๆ ละ 8-10 คน ซึ่งจะมาสัมพันธ์กันในช่วงปฏิบัติการครั้งละ 2 ชั่วโมง และจะพบปะหารือกับที่ปรึกษาทางจิตวิทยาทุกๆ ปักซ์หลักสูตรการสอนในห้องเรียนนั้น ศจ. ฮาร์ต ระบุว่าจะเริ่มต้นด้วยการขจัดเทพนิยายผิดๆ เกี่ยวกับการให้อภัย โดยแกนกลางของการให้อภัยนั้นคือการเปลี่ยนทัศนคติจากทางลบมาเป็นทางบวก และหลังจากนั้นก็จะเป็นการเยียวยารักษา ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่นการทบทวนใคร่ครวญถึงตัวเอง ความรู้สึกมีอารมณ์ร่วมกับบุคคลที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวด และปฏิบัติการว่าด้วยวิธีในการให้อภัยแก่ผู้ละเมิด เป็นต้น

ศจ. ฮาร์ต กล่าวว่าทางคณะของเขาจะมีการจัดภาวะทางการแพทย์และทางอารมณ์ของนักศึกษาแต่ละคนเอาไว้ก่อนจะเริ่มต้นเรียน และเมื่อจบคอร์ส ก็จะมีการติดตามความคืบหน้าทั้งในด้านหัวใจ สุขภาพทางกาย จิตใจและวิญญาณ

รายงานกล่าวว่า มีผู้มาลงทะเบียนเรียนในคอร์สของ ศจ. ฮาร์ตกว่า 70 คน โดยผู้ที่ต้องการเรียนรู้วิธีให้อภัยเหล่านี้มีตั้งแต่ คนที่เคยถูกขโมยของ ถูกขู่ขี้ขูดคุกคาม ไปจนถึงสามีที่ถูกภรรยาทอดทิ้ง ภรรยาที่สามีนอกใจ และหญิงที่เคยถูกข่มขืน เป็นต้น (กรุงเทพธุรกิจ 190643)

2.1.2 หินประติมากรรมเชิดชูวีรชน 6 ตุลา ใกล้เคียงพร้อมนำมาติดตั้งบนกำแพงประวัติศาสตร์ที่ ม.ธรรมศาสตร์

เมื่อวันที่ 29 มิ.ย. 2543 กรรมการโครงการกำแพงประวัติศาสตร์ และตัวแทนองค์กรพันธมิตรเพื่อชำระประวัติศาสตร์ 6 ตุลาคม 2519 และตัวแทนญาติวีรชน ได้นำสื่อมวลชนเข้าชมความคืบหน้าการก่อสร้างประติมากรรมหินแกะสลักและรูปหล่อโลหะวีรชน 6 ตุลา และรูปหล่อโลหะนายป่วย อังภากร ที่โรงหิน อ.หินกอง จ.สระบุรี ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จไป 70% แล้ว ประติมากรรมเป็นแผ่นหินแกรนิตแกะสลักเป็นอักษร 6 ตุลา 2519 ซึ่งตัวเลขเป็นเลขไทย และมีรูปปั้นนูนสูงหล่อโลหะฝังลงบนหินเป็นรูปของนายป่วย อังภากร และรูปของนักศึกษาผู้ที่ถูกทำร้ายจนเสียชีวิตในเหตุการณ์ในลักษณะต่างๆ เช่นถูกเขวอนคอ ขณะนี้แผ่นหินแกะสลักและรูปหล่อโลหะเสร็จเรียบร้อยแล้ว เหลือแต่แผ่นหินแกะสลักชื่อผู้เสียชีวิตและคำกล่าวของอาจารย์ป่วย ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ หากเสร็จแล้วจะติดตั้งไว้ด้านบนของแผ่นหินแกะสลัก และในปลายเดือนสิงหาคม 2543 จะนำไปติดตั้งที่สวนประติมากรรม ม.ธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

นายใจ อึ้งภากรณ์ บุตรชายนายป่วย อึ้งภากรณ์ กล่าวว่า อนุสาวรีย์นี้เป็นการประกาศต่อสังคมไทยว่า ทุกคนเป็นคนดี และการพยายามให้มีการชำระประวัติศาสตร์ เมื่อเวลาผ่านไป 24 ปีแล้ว ที่บางคนบอกว่า เวลาผ่านไปนานแล้วควรลืมเหตุการณ์ดังกล่าว ตนเห็นว่า คนที่ลืมประวัติศาสตร์ คือคนที่ขี้บอขี้แ้วประวัติศาสตร์ จะเห็นได้จากประวัติศาสตร์ไทยมีเหตุการณ์ซ้ำๆ การทำร้ายกันอย่างรุนแรงเกิดขึ้น มาโดยตลอด ดังนั้นโดยหน้าที่พลเมืองแล้ว ไม่ควรลืมประวัติศาสตร์ และควรมีข้อสรุปว่าไม่ควรให้เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นอีก และควรมีการชำระให้โปร่งใสอย่างชอบธรรม (มติชน 300643)

3. ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด

3.1 ความเคลื่อนไหวปัญหายาเสพติด

3.1.1 จัดตั้งสำนักคดียาเสพติดขึ้นในศาลอาญา เพื่อเร่งรัดการพิจารณาคดียาเสพติดที่เพิ่มสูงขึ้น

จากการเปิดเผยของนายสมบัติ เดียววิเศษ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาและคณะ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2543 เรื่องการจัดตั้งสำนักคดียาเสพติดขึ้นในศาลอาญา เพื่อให้เป็นหน่วยงานภายในของศาลที่มีบทบาทและภารกิจด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ขึ้นสู่ศาล

นายสมบัติได้เปิดเผยตัวเลขคดียาเสพติดที่ขึ้นสู่ศาลอาญาในรอบ 3 ปีว่า มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยในปี 2540 มีคดียาเสพติดขึ้นสู่ศาล 6,060 คดี คิดเป็นร้อยละ 56.86 ปี 2541 มี 7,547 คดี คิดเป็นร้อยละ 64.77 และปี 2542 มีถึง 11,067 คดี คิดเป็นร้อยละ 71.71 ทำให้ระบบงานตามโครงสร้างของศาลอาญาที่กำหนดไว้เดิม ไม่สามารถตอบสนองต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างใหม่ของสำนักคดียาเสพติดที่ตั้งขึ้นใหม่ในเบื้องต้นประกอบด้วยข้าราชการตุลาการ 12 คณะ จากที่มีทั้งหมด 24 คณะ เพื่อใช้มาตรการพิเศษทุกขั้นตอนในการพิจารณาพิพากษาอย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอนด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม (ไทยโพสต์ 070643)

3.1.2 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) เผยตัวเลขคดียาเสพติดล่าสุดมากถึง 156,530 คดี

สำนักงาน อ.ย. ได้จัดแถลงข่าวเมื่อวันที่ 19 มิ.ย. 2543 ระบุว่า ปีนี้นับเป็นครั้งที่ 24 ตามระเบียบ ก.สาธารณสุข ว่าด้วยการเก็บรักษายาเสพติดให้โทษของกลาง ให้มีการเผาทำลายยาเสพติดเป็นประจำทุกปี โดยในปีที่กำหนดเผาทำลายที่ศูนย์บริหารสาธารณสุขภูมิภาค และสิ่งแวดล้อม นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จ.อยุธยา โดยมียาเสพติดที่ ก.สาธารณสุขอนุมัติให้เผาทำลายรวมทั้งสิ้น 1,949 คดี รวมยาเสพติดที่เผาทั้งสิ้นมีน้ำหนัก 1,557.395778 กิโลกรัม ประกอบด้วย ยาบ้าจำนวน 1,187.324114 กิโลกรัม หรือ 13,192,490 เม็ด เฮโรอีน 250.526044 กิโลกรัม ฝิ่น 107.9075 กิโลกรัม เอ็กซ์ตาซี หรือ ยาอี 4.6497 กิโลกรัม หรือ 16,033 เม็ด กัญชา 0.932 กิโลกรัม โคคาอิน 3.203300 กิโลกรัม โคเคอิน 2.330320 กิโลกรัม เมทาโดน 0.390000 กิโลกรัม และวัตถุออกฤทธิ์อื่น ๆ 0.132800 กิโลกรัม

รายงานกล่าวว่า จำนวนที่เผาเป็นเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น เมื่อเทียบกับการจับกุมที่มีการเก็บรักษาในคลังยาเสพติด ซึ่ง ณ วันที่ 31 พ.ค. 2543 คงเหลืออยู่จำนวน 19,977.98774189 กิโลกรัม เป็นของกลางที่คดีอยู่ในชั้นศาลยังไม่ถึงที่สุด จำนวน 156,530 คดี (ผู้จัดการ 200643)

3.1.3 พบทหารเกณฑ์ในค่ายธนะรัชต์ติดยาถึง 82%

จากการเปิดเผยของ พล.ต.วิเชียร พันธุ์มงคล ผู้บัญชาการศูนย์ทหารราบ ค่ายธนะรัชต์ อ.ปราณบุรี ว่า จากการตรวจสอบทหารเกณฑ์ผลัด 1 ประจำปี 2543 ที่ได้รับการคัดเลือกมาจากจังหวัดต่างๆ ในเขตภาคกลาง และถูกส่งเข้ามาประจำการที่ค่ายธนะรัชต์ จำนวนเกือบ 2,000 คน นั้น พบว่าในปีนี้มีทหารที่เคยเสพยา เคยทดลอง และกำลังติดยาเสพติดมากถึง 82% และในจำนวนนี้มีพวกยาบ้าประมาณ 40 % นับเป็นสถิติสูงสุดที่เคยตรวจพบ

พล.ต. วิเชียรกล่าวว่า ทางค่ายได้เตรียมมาตรการในการปราบปรามและป้องกันในเรื่องนี้อย่างจริงจัง กล่าวคือ มีการอบรมทำความเข้าใจ และควบคุมสกัดกั้นไม่ให้มีคนขายเข้ามายุ่งเกี่ยว และพยายามสร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในครอบครัวข้าราชการทหาร โดยมีการส่งเสริมอาชีพ เช่น สอนวิธีการเลี้ยงปลาตกให้เป็นรายได้เสริม ในขณะที่เดียวกันที่ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของศูนย์ทหารราบ ซึ่งมีทั้งชุดสืบสวน จับกุม ก็จะสอดส่องอย่างจริงจัง โดยพร้อมที่จะประสานและเปิดกว้างเต็มที่ สำหรับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ว่าจะเป็นใคร หากมีหลักฐานชัดเจนว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายและลงโทษตามวินัยอย่างเด็ดขาด (มติชน 220643)

ภาคผนวก

รายชื่อคณะผู้ดำเนินงานโครงการข่าวสารทิศทางประเทศ

(โดยการอุดหนุนของ สกว.)

-
1. **นายอนุช อภาภิรม** ตำแหน่งหัวหน้าโครงการฯ เป็นนักคิดนักเขียนและนักวิจัยอิสระ เคยทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด และสำนักพิมพ์สวัสดี เคยเป็นที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร สมัยของนาย มารุต บุณนาถ และได้เป็นประธานคณะกรรมการการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้า และเป็นรองประธานฝ่ายโครงการมูลนิธิโลกสีเขียวฯ ปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา
 2. **นางวิสมัย อภาภิรม** ตำแหน่งบรรณาธิการประจำโครงการฯ มีประสบการณ์ในวิชาชีพสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ กว่าสี่สิบปี เคยเป็นบรรณาธิการสังเคราะห์รายงานจากสนาม ในโครงการแสวงหารูปแบบการพัฒนาระดับท้องถิ่นของรัฐ เคยเป็นบรรณาธิการวารสารประมวลข้อมูลข่าว "สารสนเทศ" และบรรณาธิการโครงการสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโลกสีเขียวฯ เป็นผู้แปลหนังสือชื่อ Mission Possible ของ เคน บลองชาร์ด
 3. **นางสาวชิลวี มาคตาสิณา ฮอลลิงก้า** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เคยทำงานเป็นอาจารย์ประจำและหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนอานวยศิลป์ อาจารย์ประจำและหัวหน้าภาควิชาประวัติศาสตร์ และหัวหน้าภาควิชาไทยคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยคณา สวัสดิ์ มหาสารคาม และเคยเป็นนักวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดี จำกัด และบริษัท ต้นอ่อน-แกรมมี่ จำกัด
 4. **นางสาวปรานี ชติยศ** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโท เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานเป็นผู้ช่วยนักวิจัยโครงการ สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นนักวิจัยประจำศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์ และประจำกองบรรณาธิการวารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผลงานวิทยานิพนธ์ และบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหลาย เล่ม
 5. **นางสาวสะไบทิพย์ พันธุ์อุทัย** ตำแหน่งธุรการบัญชี จบปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิชาเอก โสวัตศึกษาศาสตร์ โทสื่อสารมวลชน เคยทำงานร่วมกับฝ่ายรวบรวมข้อมูลงานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ กลุ่มสื่อศิลป์ ถ่ายภาพงานรับปริญญา ต่างๆ รวบรวมข้อมูลลูกค้า บริษัทเอ-ทีมแอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด เคยประจำกองบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์อนาคต บริษัท สำนักพิมพ์สวัสดี จำกัด เคยเป็นนักข่าว Rewriter ตัดต่อ ผลิตรายการ บริษัทไทยสกายเทเลวิชั่น จำกัด
 6. **นางสาวเขาวนันทน์ เขมวสุรัตน์** นักเขียนรับเชิญ จบปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาโสตทัศนศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานประจำกองบรรณาธิการ บรรณาธิการและที่ปรึกษาบรรณาธิการนิตยสารมีชื่อหลายฉบับ เคยเป็น อาจารย์ประจำภาควิชาการถ่ายภาพและภาพยนตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอยู่ประมาณ 12 ปี ก่อนที่จะผันตัวเองออกมา เป็นอาจารย์พิเศษ และทำงานเป็นนักเขียนนักแปลอิสระในปัจจุบัน
 7. **นางสาวแสงเสรี อภาภิรม** ผู้ช่วยวิจัย จบปริญญาตรีสาขา Finance : Investment & Banking; California State University, Fullerton, U.S.A ประสบการณ์ทำงาน 1 ปีประจำแผนก FX Operation, Global Risk Mgmt. Div., และ 1 ปี ตำแหน่ง Trader, Global Market Div., ธนาคาร Chase Manhattan, กรุงเทพฯ
 8. **Mr. Samuel Srethapakdi**, Translator, BA., Economic, Brown University, U.S.A